พิสูจน์บุญ-บาปในปัจจุบัน

ของ

วัฒนา โอสถานุเคราะห์

พระมหารัชชมังคลาจารย์ วัดสัมพันธวงศ์

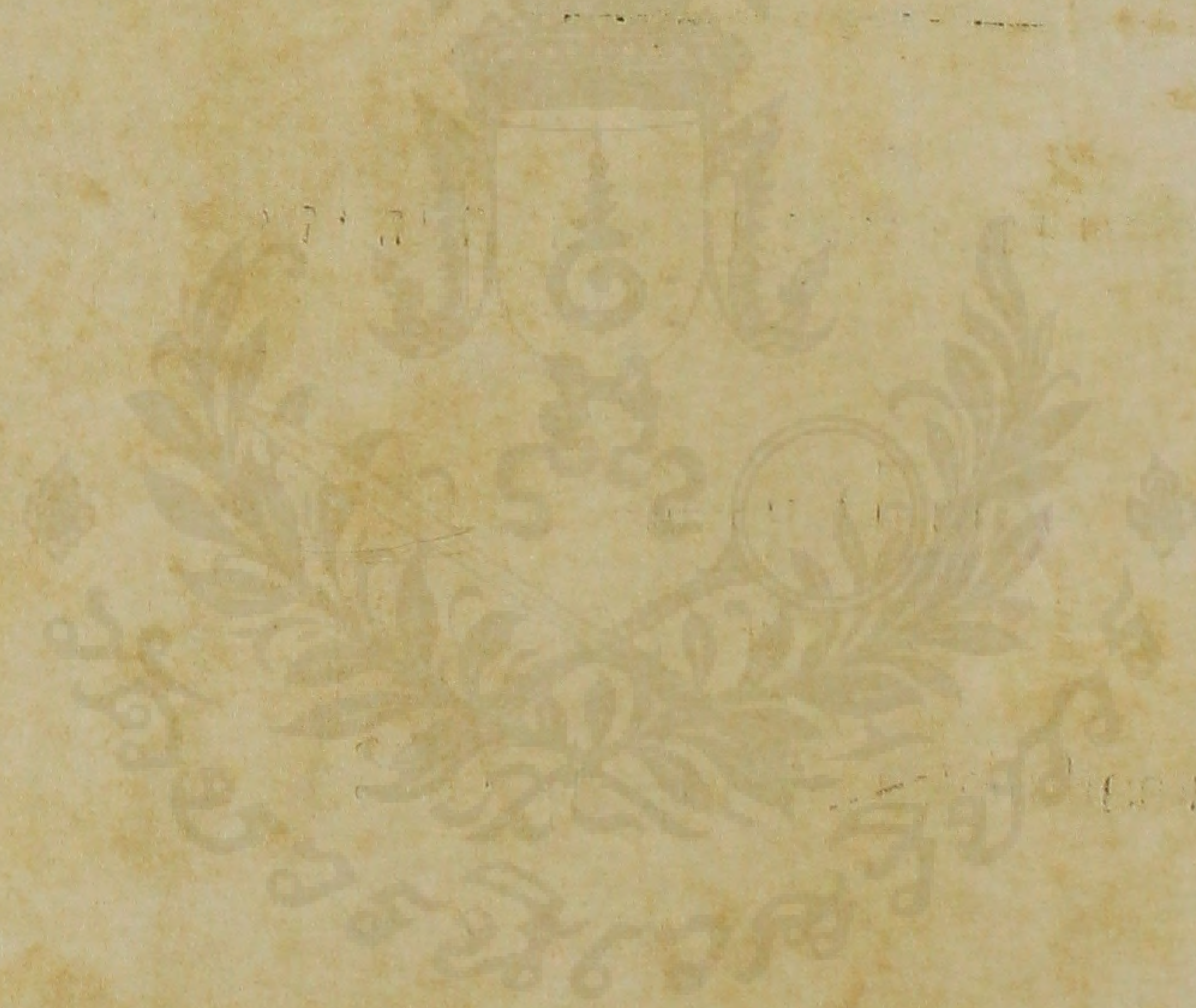
พิมพ์เป็นอนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ คุณนายแดง แต้สุจิ

ณ เมรุวัดธาตุทอง พระนคร

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

พิสูจน์บุญ-บาปในปัจจุบัน

ของ

วัฒนา โอสถานุเคราะห์

พระมหารัชชมังคลาจารย์ วัดสัมพันธวงศ์

พิมพ์เป็นอนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ คุณนายแดง แต้สุจิ

ณ เมรุวัดธาตุทอง พระนคร

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

อนุสรณ์ถึงคุณนายแดง แต้สุจิ

คุณนายแดง แต้สุจิ ผู้มรณะละโลกนี้ไปเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ นี้ ได้รู้จักคุ้นเคยกันมานานควรกล่าวได้ว่า ท่านเป็นมหาอุบาสิกา ที่มีศรัทธาและเป็นอยู่ด้วยความไม่ประมาท ด้วยสามารถถือเอาประโยชน์แก่นสารแห่งชีวิตไว้ได้เป็นอย่างดี คือมีบุญได้ทำไว้ในปางก่อน ได้เกิดในสกุลที่มั่งคั่ง ได้รับการศึกษาเล่าเรียนดี มาแต่เยาว์วัยสมัยกว่า ๖๐ ปีมา ศึกษาทั้งภาษาไทยภาษาต่างประเทศ เมื่อเจริญวัยขึ้น บิดามารดาเมตตามาก ถึงหาครูชาวต่างประเทศมาสอนที่บ้านด้วย ท่านมีนิสสัยสุภาพเรียบร้อยอ่อนโยน ละเอียดรอบคอบขยันขันแข็งเด็ดขาด ต่อมาก็สามารถตั้งตัวเป็นหลักฐาน ปกครองและใช้สมบัติบำรุงพี่น้องลูกหลาน ตลอดถึงประเทศชาติ ศาสนา ให้สำเร็จประโยชน์เป็นอย่างดี ตั้งแต่สาวถึงวัยชรา ตามที่ปรากฏแก่คนทั่วไปว่า ท่านเป็นผู้ระวัง สังวรประหยัดโดยทั่ว ๆ ไป เว้นแต่การกุศล ท่านทำได้เป็นชิ้นเป็นอัน ทุก ๆ วันที่บ้านมีการใส่บาตรมีการกุศลก่อสร้างกุศลสถาน ท่านสละทรัพย์ช่วยได้มาก ๆ บำรุงทั้งการพระศาสนาและการศึกษาตลอดถึงสงเคราะห์ประชาชนผู้ยากจนด้วยเมตตาอารี เช่นบางปีชาวนาทำนาไม่ได้ผล เพราะน้ำท่วมหรือเพราะน้ำน้อย ก็บันทุกข้าวสารไปจ่ายแจกเป็นลำเรือ ๆ เมื่อเกิดไฟไหม้เผาผลาญ ก็ไปแจกอาหารผ้านุ่งผ้าห่มแก่ผู้ที่ทุกข์ร้อนขาดแคลน ส่งข้าวสารไปถวายจ่ายแจกตามวัดคราวละ ๔—๕ กระสอบเข้าวัดรักษาศีล ฟังธรรมและเจริญภาวนา บางคราวสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรม เช่นถวายนิตยภัตต์ภิกษุสามเณรผู้สนใจศึกษาประจำเดือนวัดละหลาย ๆ รูป และหลายวัด วัดละหลาย ๆ หมื่นในตอนวัยชราท่านหวังจะทำจิตให้ปลอดโปร่ง ไม่ต้องยุ่งเหยิงด้วยการจัดทำทรัพย์สินต่อไป จึงแจกจ่ายให้น้องและหลาน ๆ ไปจัดการ แล้วเข้าไปตั้งสำนักศึกษาปฏิบัติวิเวก เจริญสมถวิปัสสนาอยู่ในวัดธาตุทอง และไปสู่สำนักศึกษาปฏิบัติต่าง ๆ บ้างตามควรแก่โอกาส เช่นไปอยู่วัดอโศการามสมุทรปราการ ไปอยู่วัดดอยธรรมเจดีย์ สกลนครบ้างชั่วคราว แล้วก็กลับมาบำเพ็ญกุศลสร้างบารมีธรรมประจำอยู่ที่วัดธาตุทอง จนตลอดชีวิต ทำกาย วาจา จิตให้สะอาด เป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของผู้ที่ได้เกี่ยวข้องทั่วไป ชีวิตของท่านนับว่าผ่องใส เจริญด้วยบุญกุศลตลอดกาลต้องตามพระพุทธบรรหารว่า บัณฑิตผู้ไม่ประมาทแล้ว ย่อมถือเอาประโยชน์ทั้ง ๒ คือประโยชน์

ในปัจจุบันชาตินี้ และประโยชน์ในสัมปรายภพไว้ได้ มิใช่แต่เท่านั้น ท่านแน่ใจแล้วว่าเมื่อความตายมาถึงไม่มีใครจะต้านทานไว้ได้ ไม่ว่าคนรักใคร่เช่นบิดามารดา หรือญาติพวกพ้องก็ช่วยไม่ได้ ท่านเข้าใจเหตุผลเช่นนี้แล้ว จึงเป็นผู้สำรวมแล้วในศีล แลเร่งรีบทำทางเป็นที่ไปพระนิพพานให้หมดจด ไม่ปล่อยให้ชีวิตล่วงไปเปล่า ทำชีวิตให้เป็นศีลสาร เป็นสมาธิสาร เป็นปัญญาสาร วิมุตติสาร และวิมุตติญาณทัศนสารโดยลำดับ

ในการที่คุณนายแดง แต้สุจิ ท่านดำเนินชีวิตดี เป็นที่สรรเสริญของบัณฑิต เพราะไม่ประมาท มีความขยันหมั่นเพียร รอบคอบ ชีวิตจึงสะอาด ควรอนุโมทนาสาธุการ ตั้งแต่เยาว์จนถึงอายุขยวัย ๗๕ ปี กับ ๑๑ เดือน แม้ท่านจากไปอย่างน่าเสียดายอาลัย แต่ผู้เข้าใจเรื่องของสังขารและการทำชอบของท่านแล้ว ก็ควรได้ความพอใจ การกุศลใด ๆ ที่อาตมภาพและภิกษุสามเณรตลอดถึงญาติมิตรได้บำเพ็ญไว้ ขอคุณนายแดง แต้สุจิ จงได้มีส่วนกุศลให้สำเร็จประโยชน์สุขโดยควรแก่คติวิสัยตลอดกาลนาน เทอญ.

พระมหารัชชมังคลาจารย์

วัดสัมพันธวงศ์ พระนคร

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

ไปยมโลก

โดย

กนฺตสิริ ภิกขุ (ธนศิริ ศิริสัมพันธ์)

ภิกษุใหม่วัดราชประดิษฐ์ พ.ศ. ๒๕๐๔

เรื่องนี้เป็นเรื่องจริงเรื่องหนึ่งที่ท่านผู้เขียนได้เคยไปยมโลกมา แล้วเป็นเครื่องเตือนใจให้บุคคลปฏิบัติแต่กุศลกรรม เพื่อความสุขในสัมปรายิกภพ ไม่ลุ่มหลงในความสุขอันจอมปลอม แล้วสร้างอกุศลกรรม อันเป็นทางไปสู่อบายภูมิ

เรื่องนี้เป็นเรื่องซึ่งเกิดขึ้นกับชีวิตเมื่อสมัยข้า ฯ อายุได้ ๑๙ ปีเศษครั้งหนึ่ง และครั้งที่สองเมื่อข้า ฯ อายุได้ ๒๗ ปีเศษ ซึ่งบัดนี้ข้า ฯ มีอายุย่างขึ้นเป็นปีที่ ๓๕ แห่งเส้นทางของชีวิต ซึ่งตามธรรมดาบุคคลทุกรูปทุกนามที่เกิดมาในโลกนี้ ต่างก็มีแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ตนของตนมีความสุขความสบาย โดยหาได้คำนึงถึงไม่ว่า ความสุขความสบายที่ตนได้พยายามขวนขวายสร้างขึ้นนั้น เป็นความสุขความสบายที่จอมปลอมไม่ยั่งยืน เพราะว่าเกิดขึ้นชั่วครู่ชั่วยามชั่วกาลหนึ่ง ๆ แล้วก็ดับสลายไปตามสภาวะ ดังนั้นเราจะยึดอะไรเล่าเป็นทางดำเนินชีวิตเพื่อให้ถึงซึ่งสุคติภพ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ขอท่านทั้งหลายได้โปรดติดตามเรื่องของข้า ฯ ต่อไปและได้ใช้วิจารณญาณอันสุขุมเพ่งพินิจ เพื่อนำไปใช้เป็นทางดำเนินชีวิตอันจะยังประโยชน์มาสู่ท่านตามสมควร

ในกาลสมัยหนึ่ง เมื่อข้า ฯ อายุได้ ๑๙ ปีเศษ ได้ติดตามญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งไปอยู่ในปัจจันตชนบท หัวเมืองชายแดนทางภาคอีสานของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีความกันดารและแห้งแล้งตามสภาพของท้องที่ที่อยู่ในที่ราบสูงทั่ว ๆ ไป วันหนึ่งข้า ฯ เกิดปวดฟันกรามเป็นกำลังจึงได้ไปหาหมอทำฟันในตลาดซึ่งเป็นชาวจีน ให้หมอช่วยถอนฟันกรามซี่นั้นออก เมื่อหมอถอนฟันซี่นั้นออกแล้ว ข้า ฯ ก็ได้ขึ้นรถสามล้อพ่วงข้างกลับมายังที่พักด้วยอาการปรกติ ในตอนนั้นเป็นเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. เมื่อขึ้นมาบนที่พักแล้วอาการปวดนั้นก็ยังมีบ้าง แต่ไม่สู้จะมากนักความรู้สึกระหว่างนั้นรู้สึกว่าอยากจะนอน จึงล้มตัวลงนอนพลัน พอร่างถึงที่นอนก็รู้สึกคล้ายกับว่ามีอะไรวิ่งขึ้นมาจากปลายมือและปลายเท้าทั้งสี่แล้วมารวมกันตรงหัวใจ ต่อจากนั้นข้า ฯ ไม่ได้สติอะไรอีกเลย แต่มันเป็นเหมือนมโนภาพตามความเห็นที่ข้า ฯ เข้าใจคล้ายคนที่นอนหลับแล้วฝันไป ซึ่งพอจะประมวลมาเล่าสู่กันฟังได้คือ ในระหว่างนั้นเกิดความรู้สึกว่าตนของตนยังคงนอนอยู่ในสภาพเดิม แต่ว่าถูกปลุกให้ตื่นขึ้นโดยบุคคลสองคน คนหนึ่งยืนอยู่ทางเบื้องบนศีรษะ อีกคนหนึ่งยืนอยู่ทางปลายเท้าคนที่ยืนอยู่บนศีรษะมีคบเพลิงทำด้วยทองเหลืองถืออยู่ในมือ เป็นชายทั้งสองคนรูปร่างดำ ๆ ถ้าจะประมาณอายุก็ในราว ๓๐ เศษ ร่วม ๆ ๔๐ ปี คนที่ยืนปลายเท้าได้ปลุกข้า ฯ ให้ตื่นขึ้นแล้วออกปากชวนว่าไปกันเถอะ ข้า ฯ จึงถามเขาว่า "จะพาไปไหนกัน" เขากลับตอบว่า "ไปด้วยกันก็แล้วกัน" เท่านั้นก็เป็นอันว่า ข้า ฯ ก็ลุกขึ้นยืน และจะตามเขาไป ส่วนที่ยืนอยู่ทางเบื้องบนศีรษะที่ถือคบเพลิงนั้นกลับบอกกับเพื่อนเขาคนนั้นว่า "ให้พาข้า ฯ ไปคนเดียวก็ได้เข้าใจว่าคงจะไม่หนี เพราะยัง

ยังเป็นเด็กอยู่ ส่วนตัวเขาจะไปธุระทางอื่นสักหน่อย เป็นอันว่าข้า ฯ เวลานี้ก็อยู่ในสภาพคล้ายกับได้ตกเป็นจำเลยหรือนักโทษ ซึ่งต้องถูกเขาควบคุมตัวไป และยังไม่ทราบว่าไปถึงข้างหน้าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับข้า ฯ อีก ข้า ฯ จึงเดินตามเขาไปเรื่อย ๆ เวลานั้นประมาณว่าอยู่ในราวเที่ยงเศษ ๆ เขาพาข้า ฯ เดินออกจากบ้านไปตามทางเดิน ซึ่งเป็นป่าโปร่ง มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมอยู่ทั่วไป ระหว่างทางที่เดินไปนั้น ข้า ฯ ได้พยายามสังเกตทั้งสองฟากทางที่เดินผ่าน จำได้ว่ามีบ้านของชาวป่าตั้งอยู่ริมทางในระยะห่างกันพอสมควร ปลูกเป็นกลุ่มอยู่ ๓ หลัง พอเดินต่อมาสักหน่อยข้า ฯ ก็มองเห็นทางข้างหน้าเป็นหาดทรายมีน้ำใสสอาดน่าอาบยิ่งนัก ข้า ฯ จึงบอกกับคนที่คุมข้า ฯ ไปว่า "ข้า ฯ ขอลงอาบน้ำให้สบายสักหน่อย" เขาก็อนุญาต และในระหว่างที่ข้า ฯ กำลังอาบน้ำอยู่นั้นเขาก็เดินไปนั่งคอยอยู่บนตอไม้ใหญ่ที่ถูกตัดและ ถูกไฟ เผาจน มองดูเป็นตอดำเกรียม ข้า ฯ รู้สึกว่าน้ำที่ลงไปอาบนั้นเย็นสบายมาก ข้า ฯ ได้อาบน้ำอยู่พักใหญ่พอเย็นสบายดีแล้ว ก็พอดีกับเขาออกปากชวนข้า ฯ ให้ขึ้นจากน้ำ ข้า ฯ จึงรีบขึ้นจากน้ำมาสวมเสื้อกางเกงที่นุ่งติดไปในชุดเดิม คือ เสื้อผ้าขาวคอกลม และกางเกงผ้าลินินสีดำ ซึ่งเป็นชุดที่ข้า ฯ ชอบมาก เสร็จแล้วข้า ฯ ก็ออกเดินตามเขาต่อไป คราวนี้เขาพาข้า ฯ มาถึงทางแยกซึ่งเป็นทางแยกจากที่เดินมาแล้ว ข้า ฯ เกรงว่าจะจำทางเดิมไม่ได พอเดินไปได้ประมาณ ๕–๖ วา ข้า ฯ ก็คอยหันหลังเหลียวไปดูเพื่อจะได้จำทางไว้ ตอนนี้พอหันหน้ามาดูทางข้างหน้าก็ปรากฏว่ามีกำแพงคล้ายกำแพงวัดสูงพอประมาณ เขาก็พาข้า ฯ เดินผ่านประตูซึ่งเปิดอยู่เข้าไปภาย

ใน ข้า ฯ ได้เห็นสระน้ำมีบัวปลูกอยู่ชูดอกสลอน ข้างสระบัวมีศาลาคล้ายศาลาวัด มีพระกำลังนั่งเทศน์บนธรรมาสน์ และมีผู้ชายผู้หญิงนั่งฟังอยู่ไม่กี่คน ส่วนมากเป็นคนชรา ตอนนี้ข้า ฯ ได้หยุดเดินและยกมือขึ้นประนมแล้วระลึกถึง พระพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ซึ่งข้า ฯ ได้เคยปฏิบัติอยู่เป็นนิจในสมัยเมื่อข้า ฯ เป็นนักเรียน และทางที่เดินไปโรงเรียนก็จะต้องผ่านวัดทุกวันไป เมื่อข้า ฯ เดินผ่านธรรมศาลานั้นไปแล้ว ก็เดินผ่านเข้าประตูชั้นสองซึ่งมีกำแพงเช่นเดียวกับชั้นแรกที่เข้าไป ข้างในนั้นมีบ้านปลูกทรงมนิลาชั้นเดียวสูง ๆ หลังหนึ่งอยู่ทางซ้ายมือ บริเวณบ้านมีพรรณไม้ดอกปลูกไว้อย่างเป็นระเบียบงามตา แต่เงียบสงัดปราศจากเสียงสำเนียงใด ๆ ทั้งสิ้น เขาพาข้า ฯ เดินไปตามทางจึงได้ถึงตึกเตี้ย ๆ หลังหนึ่งมีบันไดหินอ่อน แล้วข้า ฯ ก็ตามเขาขึ้นบันไดเตี้ย ๆ นั้นไปยืนอยู่บนหน้าบันได เขาบอกข้า ฯ ว่า "ให้ยืนอยู่ตรงนี้ก่อน" พร้อมทั้งเขาก็หยุดยืนอยู่ด้วยคล้าย ๆ กับว่าจะรอพบใครสักคนหนึ่งที่เป็นนายเขา แต่สักครู่เดียวก็ปรากฏว่ามีชายรูปร่างสูงใหญ่ แต่งเครื่องแบบคล้ายทหารโบราณ ถือหอก บางคนถือขวานออกมายืนเข้าแถวขนาบเราสองข้าง ๆ ละ ๓ คน ในตอนนี้ทำให้ข้า ฯ รู้สึกตกใจว่าจะต้องประสบเหตุการณ์อันไม่สู้ดีสักอย่างหนึ่ง แต่แล้วทั้งเขาคือคนที่พาข้า ฯ มา ก็คงยืนนิ่งซึ่งรวมทั้งข้า ฯ ก็พลอยยืนนิ่งเป็นตุ๊กตาไปด้วย ข้างหน้าออกไปมีม่านสีดำลักษณะคล้ายผ้าม่านกำมะหยี่ผืนใหญ่ปิดอยู่ สักครู่ม่านนั้นก็ชักเข้าไปรวมอยู่ในทางเดียวกัน ปรากฏเห็นเป็นโต๊ะและมีเก้าอี้ ๓ ตัวตั้งอยู่ ลักษณะเหมือนบัลลังก์ที่ตัดสินของผู้พิพากษา ทางสุดของบัลลังก์อีกด้านหนึ่งมีเป็นทางเดินซึ่งเดินออกมาแต่ข้างหลังตึกนั้น ทางนี้ปรากฏว่าพอม่านเปิดแล้ว ก็มี

ชายคนหนึ่งหนีบแฟ้มใส่เอกสารเดินออกมาปรากฏตัวแล้วเขาก็เริ่มเปิดแฟ้มดูทันที ดูเขาเคร่งขรึมมากตั้งหน้าตั้งตาพลิกดูแฟ้มแล้วสำรวจดูอย่างพิถีพิถัน ต่อมาก็มีชายคนหนึ่งออกมานั่งเก้าอี้ตัวที่ ๓ ก็คงอยู่ในท่าทางอันสงบเช่นเดียวกันแต่ในมือไม่มีอะไรถือมา ต่อมาอีกคนที่ ๓ ก็เดินออกมาเป็นผู้ชายรูปร่างใหญ่โต แต่งตัวอยู่ในเครื่องแบบอะไรบอกไม่ถูก พอมานั่งเก้าอี้ตัวกลางที่ว่างอยู่ก็เริ่มหันมาเทศนาข้า ฯ "ข้า ฯ เป็นคนใจบาปเมื่อเด็ก ๆ อายุ เท่านั้น ๆ ได้เอาก้อนดินขว้างลูกไก่ตาย "สมองข้า ฯ ก็เริ่มระลึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ว่า ที่เขาว่านั้นเป็นความจริง แล้วเขาก็คงเทศนาอะไรต่อไปอีก ซึ่งเนื้อความตอนต่อไปนี้ไม่ตรงกับชีวิตความเป็นจริงที่ข้า ฯ ผ่านมา พอเทศน์จบข้า ฯ ก็บอกว่าไม่จริงมีจริงอย่างเดียว คือตอนขว้างลูกไก่ตายด้วยก้อนดินถูกไก่ตายจริง ส่วนที่ท่านบอกนอกนั้น ข้า ฯ ไม่เคยรู้เคยเห็น" ตอนนี้ตาคนที่เทศนา ข้า ฯ ซึ่งต่อไปนี้ข้า ฯ จะเรียกแกว่า "ตายมบาล ๆ คนนี้เห็นข้าค้านเสียงแข็งเช่นนั้น จึงหันไปทางคนที่นั่งดูแฟ้มอยู่ว่า คนที่ให้ไปเอามานั้นน่ะ อายุเท่าใด คนที่ถือแฟ้มตอบว่า "อายุ ๑๓ ปี" ชื่อเดียวกับข้า ฯ ตายมบาลจึงถามข้า ฯ ว่า "ชื่อนี้ใช่ไหม ?" ข้า ฯ ก็บอกว่าใช่ แล้วถามว่า "เดี๋ยวนี้อายุเท่าไร" ข้า ฯ ตอบว่า "๑๙ ปี" ตอนนี้รู้สึกว่ายมบาลตกใจ รีบสั่งคนที่พาข้า ฯ ไปแต่แรกว่า ให้รีบพาเขาไปส่งประเดี๋ยวทางบ้านเขาจัดการกันไปแล้วจะลำบาก และยังสั่งให้พาข้า ฯ ไปดูอะไรต่ออะไรและอธิบายให้ข้า ฯ ฟังว่า "คนที่เกิดมาแล้วทุกคนเมื่อตายไปแล้วจะต้องมาอยู่ในที่แห่งนี้ด้วยกันทั้งหมด ใครมาเกิดเป็นมนุษย์สร้างแต่ความดีเป็นบุญเป็นกุศล ผู้นั้นก็จะกลับจากยมโลกมาเกิดเป็นมนุษย์ได้เร็วเข้า ถ้าใครทำแต่ความชั่ว ผู้นั้นจะเกิดเป็นมนุษย์

อีก แต่ช้ามากเพราะจะต้องมาใช้กรรมชั่วที่ตนทำไว้ในสมัยเมื่อยังเป็นมนุษย์อยู่ และยังได้บอกต่อไปว่า "อายุข้า ฯ ๒๗ ปีจะต้องตาย" เมื่อยมบาลบอกเสร็จแล้ว ก็สั่งให้คนที่พาข้า ฯ ไปพาข้า ฯ ไปดูคนที่สร้างกรรมไว้ เขาพาข้า ฯ ขึ้นไปบนตึก ๓ ชั้น มีระเบียงคล้ายกระทรวงกลาโหมมีห้องเป็นลูกกรงเหล็กมีคนถูกกังขังอยู่เงียบสงัด สำหรับจิตใจข้า ฯ เวลานั้นไม่อยากดูอะไรทั้งนั้น อยากจะให้พาข้า ฯ กลับเท่านั้น ไม่ได้สนใจหรือไต่ถามอะไร พอข้า ฯ ดูเสร็จแล้วเขาก็พาข้า ฯ ออกมาส่งทางเก่า พอถึงทางแยกตรงที่ข้า ฯ อาบน้ำเขาก็บอกข้า ฯ ว่า "เดินไปเองเถอะประเดี๋ยวก็ถึง" ด้วยความกลัวข้า ฯ ก็บอกกับเขาว่า "ให้ไปส่งให้ถึงบ้านข้า ฯ เกรงว่าจะกลับบ้านไม่ถูก" แต่เขาก็คงยืนคำว่า "เดินไปเถอะประเดี๋ยวก็ถึง" เป็นอันว่าข้า ฯ ต้องเดินกลับมาคนเดียว ขณะที่เดินกลับมาก็เหลียวหน้าเหลียวหลัง และรีบเดินเพราะกลัวจะกลับไม่ถูกก็บังเอิญเท้าไปสดุดรากไม้ ข้า ฯ หกล้มลงไม่เป็นท่า มารู้สึกตัวอีกทีปรากฏว่าข้า ฯ นอนอยู่ในที่นอนบนฟูกในบ้านข้า ฯ นั่นเอง ในห้องข้า ฯ มีพี่สาวและชาวบ้านใกล้เคียงมานั่งเฝ้ามีถาดใส่บายศรีปากชามข้าวตอก ดอกไม้หมากพลูบุหรี่อยู่ถาดหนึ่ง ข้า ฯ ลืมตาขึ้นแล้วหันไปดูเห็นพี่สาวคนใหญ่และน้องตาแดง ๆ แสดงว่าถ้าท่านคงร้องไห้กันมาเป็นการใหญ่ในตอนที่ข้า ฯ รู้สึกตัวขึ้นครั้งนี้ เวลาประมาณบ่ายสองโมงครึ่ง เมื่อข้า ฯ รู้สึกตัวขึ้นก็รู้สึกกระหายน้ำเป็นกำลัง รู้สึกคอแห้งผากเกือบเป็นผง ข้า ฯ จึงร้องขอน้ำพี่สาวดื่ม พี่สาวได้ให้น้องไปตักน้ำมาดื่มขันใหญ่ พอข้า ฯ ดื่มน้ำอิ่มแล้ว ข้า ฯ ก็บอกว่า ข้า ฯ ไม่ตายแล้ว ข้า ฯ เห็นว่าพี่สาวและชาวบ้านที่อยู่เขาพากันดีใจ ข้า ฯ รู้สึกหิวข้าวมาก ข้า ฯ จึงให้น้องสาวไป

ยกสำหรับมา เมื่อข้า ฯ รับประทานข้าวอิ่มแล้วก็ได้เล่าเรื่องที่ข้า ฯ ไปรู้เห็นมาให้เขาฟัง ส่วนอาการปวดฟันนั้นก็หายไปราวกับปลิดทิ้ง

ครั้นต่อมาพอข้าพเจ้ามีอายุได้ ๒๗ ปี ๕ เดือน ก็ทำให้ข้า ฯ มีอันเป็นไป คือ ข้า ฯ ได้เริ่มเจ็บออด ๆ แอด ๆ มาก่อนหน้านี้ได้ประมาณ ๑ ปีเศษ เป็นโรคเกี่ยวกับกะเพาะอาหารและลำไส้ น้ำหนักตัวข้า ฯ จาก ๖๒ ก.ก. ลดลงเหลือเพียง ๔๒ ก.ก. เรียกว่าเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ข้า ฯ จึงถูกแนะนำจากนายแพทย์ให้ทำการผ่าตัด ข้า ฯ ก็ได้เข้าห้องทำการผ่าตัดใหญ่ เมื่อแพทย์ได้ทำการวางยาสลบ ข้า ฯ รู้ว่ากำลังข้า ฯ น้อยมากได้กลิ่นยาสลบไม่มากข้า ฯ ก็สลบไป หมอได้เริ่มวางยาสลบข้า ฯ เริ่มเวลา ๐๙.๓๐ น. เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งเป็นปีที่น้ำท่วมพระนครครั้งใหญ่ ภายหลังจากข้า ฯ สลบไปแล้ว ข้า ฯ ก็ถูกผู้ชายตัวดำ ๆ เหมือนคราวก่อนมาพาข้า ฯ ไป แต่การไปคราวนี้ข้า ฯ จำได้ว่าพอรู้สึกตัวเขาก็พา ข้า ฯ เข้าประตูยมโลกไปแล้ว คราวนี้ ข้า ฯ ได้เดินผ่านบริเวณที่มีการลงโทษ ของยมโลกสิ่งแรกที่ได้เห็นก็คือมีกะทะต้มน้ำร้อนใบใหญ่มีเจ้าหน้าที่ ๒ คน ยืนอยู่ใกล้กับปากกะทะ และคนที่จะรอการลงโทษยืนเข้าคิวอยู่ใกล้กะทะอย่างเป็นระเบียบในกะทะก็มีคนลงไปถูกต้มอยู่หลายคนลักษณะกะทะคล้ายกะทะหุงข้าวใบใหญ่ ๆ มีเปลวไฟลุกแดงอยู่เสมอ ข้าง ๆ กะทะมีคนที่ต้มแล้วนั่งร้องโอดครวญอย่างน่าสมเพชส่วนพวกที่กำลังเข้าคิวอยู่ก็รู้สึกว่ามีความสยดสยองและหวาดมาก เจ้าหน้าที่ที่จัดเข้าคิวนั้นเขาจะเอาสามง่ามเป็นเหล็กแทงคนที่อยู่คิวข้างหน้า ใส่ลงไป ในกะทะส่วนคนไหนที่เห็นว่าถูกทรมานจนน้ำร้อนที่มีเปลวไฟเผาอยู่ตลอดเวลานั้นทำให้สลบคอพับคอตกไปก็แทงเอาคนนั้น ออก เสียครั้งหนึ่งให้ มา นั่ง

ทรมานอยู่ข้างกะทะมีคนที่ทรมานอยู่ประมาณครั้งละ ๕–๖ คน พอเดินต่อมาอีกสักหน่อย ข้า ฯ ก็พบคนกำลังขึ้นต้นไม้แห้ง ๆ ลักษณะของต้นไม้นั้นเป็นพุ่มคล้ายต้นมะขามที่เขาตัดไว้เป็นระเบียบ แต่ไม่มีใบคงมีแต่กิ่งและหนามซึ่งยาวประมาณคืบศอกแหลมและแข็ง ข้า ฯ เห็นคนกำลังไต่ขึ้นไปบนยอดและมีเจ้าหน้าที่ ที่ข้างล่างคอยถือเหล็กแหลมแทงให้ขึ้นไปถึงยอด เมื่อเขาไต่ขึ้นไปถึงยอดต้นไม้นั้น ตามตัวจะเป็นริ้วรอยที่ถูกหนามมีโลหิตไหลอยู่โทรมกายครั้นพอเขาขึ้นไปถึงยอดแล้วก็จะไต่ลงมาสักครั้ง แต่เมื่อไต่ลงมาพอได้กับระยะหอกที่เจ้าหน้าที่ถืออยู่ก็จะแทงให้ขึ้นไปอีก ซึ่งทั้งสองเหตุการณ์ที่ข้า ฯ เดินผ่านเข้าไปในประตูยมโลกนี้ ข้า ฯ ไม่ได้เอ่ยถามเจ้าหน้าที่เลยว่า ทำไมเขาจึงถูกลงโทษอย่างนี้ และคนที่ถูกลงโทษแบบนี้ได้ทำบาปอะไรไว้บ้างในสมัยเมื่อยังอยู่มนุษยโลก เพราะข้า ฯ พอจะเดาเหตุการณ์ได้ว่าอะไรเป็นอะไร ขอให้ท่านผู้อ่านได้โปรดพิจารณาดู และทำความเข้าใจเอาเองก็แล้วกัน ข้า ฯ จะกล่าวต่อไปถึงตอนที่ข้า ฯ เดินต่อไปนั้นก็ขึ้นบันไดเตีย ๆ นั้นไป เหมือนเมื่อไปครั้งแรก แต่คราวนี้ก่อนขึ้นบันไดข้า ฯ ได้มองเห็นไก่อูตัวงามเบ่อเร่อยืนอยู่บนเสาบันไดหินอ่อนเตีย ๆ นั้น และมีไก่ทั้งตัวเมียและตัวผู้อีกแต่ไม่สู้มากนัก ที่มีมากก็คือ นกกระจาบทะเลเป็นฝูงใหญ่กำลังหาอาหาร กิน อยู่ ที่ สนาม หญ้า บัลลังก์ นั่นเอง เมื่อข้า ฯ ไปถึงก็ให้หยุดยืนอยู่หัวบันไดตรงที่เดิมแต่คราวนี้ ปรากฏว่าอีตายมบาลและเจ้าหน้าที่ได้ออกมานั่งบัลลังก์เตรียมพร้อมอยู่แล้ว พอข้า ฯ ถูกพาไปถึงเจ้าไก่อูตัวนั้นก็พูดภาษาคนฟ้องยมบาลว่าข้า ฯ พยายามฆ่าเขาให้ตายตั้งหลายครั้งหลายหน เจ้าไก่บอกว่าจำข้า ฯ ได้คนนี้แหละไม่ผิดแน่ นอกจากนั้นเจ้าไก่ตัวอื่น ๆ ก็พลอยพูดภาษาคนฟ้องเช่นเดียวกันอีก ส่วน

เจ้านกกระจาบทะเลฝูงนั้นก็ร้องว่า "คนนี้แหละที่ยิงเขาจำได้ไม่ผิด" สัตว์เหล่านี้พูดภาษาคนทั้งนั้นแล้ว มโนภาพของข้า ฯ ก็สำนึกรู้สึกการกระทำของข้า ฯ เมื่อสมัยยังอยู่ในมนุษยโลกได้ดีทุกประการว่า ข้า ฯ ได้ฆ่าเจ้าไก่ตัวนั้นที่ไหน ? และได้พยายามอย่างไร เจ้าไก่ตัวนี้ก็ไม่ค่อยตาย จนกระทั่งตัดหลอดลมขาด ก็ยังวิ่งหนี ข้า ฯ ก็จับมันมาเชือดคอแล้วเชือดอีกจนกระทั่งคอขาดมันถึงได้ตาย ส่วนเจ้านกกระจาบทะเล ข้า ฯ สมัยเมื่อ อายุ ๑๗ ปี อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพ็ชร์บุรี ข้า ฯ ได้ไปดักยิงตามหนองที่มันลงกินน้ำ มันลงเป็นฝูง ๆ ข้า ฯ ยิงได้ครั้งหนึ่ง ๆ ประมาณครึ่งปี๊บตักน้ำ นอกจากนี้ก็ไม่มีอะไรที่จะมาเป็นโจทก์ยื่นฟ้องข้า ฯ อีก แต่สำหรับโทษเพียงเท่าที่แลเห็นนี้ตายมบาลก็บอกกับข้า ฯ ว่า "เธอทำบาปไว้มาก เดี๋ยวนี้ถึงเวลาที่เธอจะต้องตายแล้ว เธอจะต้องใช้กรรมที่เธอทำไว้ คือเธอจะต้องไปเกิดเป็นไก่หรือนก แล้วก็ต้องถูกเขาฆ่าตายตามอายุของสัตว์เหล่านั้นจนครบทุกชีวิตของสัตว์เหล่านั้นที่เธอได้สร้างกรรมให้กับเขาไว้ เพื่อเป็นการชดใช้ เมื่อเธอได้ไปเกิดและก็ถูกเขาฆ่าตายลงไป เช่นเดียวกับที่เราฆ่าเขาไว้แล้วเราก็จะกลับไปอยู่สุคติภพ ไปเกิดเป็นเทพยดาเพราะบุญกุศลเราได้เคยสร้างไว้มีอยู่เหมือนกัน พอพูดจบเท่านั้นแล้ว ยมบาลก็หันไปสั่งคนที่พาข้า ฯ ไปว่าให้พาข้า ฯ ไปจัดการได้ พอข้า ฯ หันจะออกเดินตามชายคนนั้นไป ก็ได้ยินเสียงคนทางด้านหน้าบัลลังก์สุดออกไป ที่มีเป็นสนามหญ้าตะโกนมาว่า ประเดี๋ยวก่อนอย่าพึ่งพาเขาไป เขายังมีความดีอยู่อีก ยังไม่ควรที่จะตาย ข้า ฯ จึงหันไปดูตามเสียงนั้น ปรากฏว่าเป็นเต่าตัวใหญ่ถนัดใจ กำลังคลานต้วมเตี้ยมมาในสนามหญ้า พอจวนจะถึงหน้าบัลลังก์

ก็ถามเต่านั้นว่า ที่ว่าเขายังมีความดีอยู่นั้นมีอย่างไร เต่าจึงบอกว่า ครั้งหนึ่งมีชายคนหนึ่งเขาจับตัวไปเขาจะฆ่า แล้วคน ๆ นี้ได้เอาข้า ฯ ไปปล่อยไว้ในสระแห่งหนึ่ง ข้า ฯ ได้อยู่ในสระนั้น สระนั้นมีอาหารกินสมบูรณ์ถึงเวลาก็มีคนเอาอาหารไปให้ข้า ฯ ได้อาศัยอยู่ในสระนั้นจนอายุข้า ฯ ถึงวาระที่จะต้องตายไปเองตามสภาวะ ยมบาลจึงถามเต่าว่าถ้าอย่างนั้นมีหลักฐานอะไรเป็นเครื่องยืนยันว่าเขาได้เคยช่วยชีวิตท่านไว้ เต่าตอบว่า มิซิให้มาช่วยกันพลิกท้องข้า ฯ ดูเขาเขียนชื่อเขาไว้ที่ท้องข้า ฯ ยมบาลจึงสั่งให้คนที่คุมข้า ฯ อยู่ไปพลิกท้องเต่าดูพร้อมทั้งข้า ฯ ก็ได้ติดตามไปช่วยพลิกดูหน้าท้องก็ปรากฏเป็นรอยขีดด้วยตะปูเป็นลายมือของข้า ฯ จริง แต่ชื่อเป็นชื่อของพี่สาวคนใหญ่ของข้า ฯ (เพราะพี่สาวคนใหญ่ข้า ฯ ไปซื้อเต่าตัวนี้มาจากคน ๆ หนึ่งที่นับถือกัน แกจะเอาไปแกงแกล้มสุรา พี่สาวข้า ฯ เลยซื้อมาเป็นเงินถึง ๑ ตำลึง (๔ บาท) ซึ่งสมัยก่อนนับว่ามันแพงมาก แต่พี่สาวข้า ฯ เป็นคนใจบุญไม่พูดว่าอะไร แกถือเต่ามาให้ข้า ฯ สลักชื่อแกลงที่ท้องเต่า ขณะนั้นเต่าตัวนั้นโตประมาณ ๒ ฝ่ามือกางเต็ม ๆ เท่านั้น ไม่ใหญ่โตเท่าที่เห็นนี้) พอข้า ฯ เห็นชื่อก็จำลายมือข้า ฯ ได้ และพลันนึกออกว่า ได้นำเต่าตัวนี้ไปปล่อยไว้ในสระภายในวัดแห่งหนึ่ง ซึ่งพระท่านได้เลี้ยงดูมีการให้ข้าวปลาอาหารกินเป็นประจำ ยมบาลจึงเรียกข้าฯ พร้อมกับคนที่คุมข้าฯ ให้กลับไปที่หน้าบัลลังก์แล้วกล่าวเตือนข้า ฯ ว่า ต่อไปนี้เมื่อกลับไปมนุษยโลกแล้วจงอย่าพยายามฆ่าสัตว์ที่มีอายุมาก ๆ เช่น เต่า, เสือ, ช้าง, จรเข้, และสัตว์ที่มีอายุยืนนาน เพราะถ้าไปฆ่าเขาเมื่อตายไปแล้ว เราจะกลับมาเกิดเป็นคนได้ต้องใช้เวลานานมาก เพราะจะต้องไปใช้หนี้ชีวิตให้กับสัตว์เหล่านั้นจนครบทุก ๆ ตัวก่อน จึงจะได้ไปอยู่ที่สบายตามบุญกุศลที่เราได้

สร้างไว้” ข้า ฯ จึงถามยมบาลว่า ทำบุญกุศลอย่างไร จึงเมื่อตายและได้กลับไปใช้หนี้ชีวิตกรรมที่ข้า ฯ ได้กระทำไว้ แล้วจะมาอยู่ในยมโลกนี้มีบ้านเรือนสวยงาม มีคนใช้อย่างที่เห็นอยู่ในยมโลกนี้เล่า ยมบาลตอบว่า “เราต้องสร้างศาลาวัดสร้างโบสถ์, วิหาร, ศาลาการเปรียญ, เมื่อตายไปและได้ไปใช้กรรมที่ตนทำไว้จนครบแล้ว ก็จะมาอยู่บ้านเหล่านี้ ซึ่งเป็นกุศลของตัวที่ได้ทำเอาไว้เมื่อยังอยู่มนุษยโลก “พอบอกเสร็จยมพบาลจึงหันไปสั่งคนที่นำข้า ฯ ไปแต่แรกว่า “ให้พาข้า ฯ ไปดูคนจะมาเกิดเป็นคนในมนุษยโลกเขาอยู่กันที่ไหน ข้า ฯ จึงเดินตามชายคนนั้นไป ทางที่เดินไปมีลักษณะเป็นสวนมีลำธาร มีน้ำใสมี ภูเขาเล็ก ๆ ร่มเย็นน่าอยู่ ข้า ฯ เดินตามเขาต่อไปอีกจนถึงทางที่เป็นสวนมีพรรณไม้ดอกเป็นพุ่ม ๆ มีดอกหลากสีสรรค์ต่าง ๆ กัน งดงามร่มรื่นมีชายหญิงแต่งกายสวยงาม และแต่ละคนมีผิวพรรณหมดจดงดงามยิ่ง กำลังเดินเล่นบ้าง วิ่งเล่นบ้าง หยอกล้อ สรวลระริกอยู่ทั่วไปอย่างน่าปลื้ม รู้สึกว่าพวกเขาเหล่านี้ไม่มีทุกข์มีร้อนอะไรและคงไม่รู้จักว่า ความทุกข์คืออะไร ข้า ฯ จึงถามคนที่พาข้า ฯ ไปดูว่า “พวกเหล่านี้เป็นใคร” เขาตอบว่า “พวกนี้แหละกำลังมาจุติเกิดในมนุษยโลกและเป็นมนุษย์ต่อไปเขาเป็นพวกที่ได้ใช้กรรมของเขาจนสิ้นแล้ว จึงได้มาอยู่ในที่แห่งนี้ และมีความสุขความสบาย ไม่มีทุกข์ มีความอิ่ม โดยไม่ต้องบริโภค เพราะว่าเขาได้บริโภคอาหารทิพย์เพียงคนละครั้งเดียวก็อยู่ไปได้ดังที่เห็นนี้ ข้า ฯ จึงถามว่า ถ้าเช่นนั้นเขาเรียกว่า “เทวดาใช่ไหม” เขาตอบข้า ฯ ว่า “ใช่แล้ว” ข้า ฯ จึงขอร้องเขาว่า “ถ้าเช่นนั้นข้าฯ อยากไปดูพระพุทธเจ้าที่ว่าเข้าสู่นิพพานนั้นไปอยู่ที่ไหน “เขาให้ข้าฯ แหงนขึ้นไปดู

บนท้องฟ้า ข้า ฯ มองเห็นท้องฟ้าแต่มันเตี้ยกว่าท้องฟ้าในมนุษย์โลกมาก ข้า ฯ มองเห็นท้องฟ้าเตี้ย ๆ นั้น เป็นคล้ายม่านสีดำผืนใหญ่ มีจุดกลมลักษณะคล้ายดวงดาวดวงใหญ่อยู่ดวงหนึ่ง นิ่งอยู่กับที่ มีประกายรัศมีงามยิ่งนัก และรอบ ๆ ดวงใหญ่มีดวงเล็กอีกพอประมาณแต่ไม่สู้จะมากนัก อยู่ในลักษณะอยู่นิ่ง ๆ แต่มีรัศมีทุกดวงเขาบอกข้า ฯ ว่า "ดวงใหญ่คือพระพุทธเจ้า ดวงเล็กคือบริวารและจะไม่ต้องกลับไปเกิดเป็นมนุษย์อีกแล้ว ถ้าได้มาอยู่อย่างนี้ เพราะเป็นผู้บริสุทธิ์และประเสริฐกว่ามวลมนุษย์ทั้งหลาย" พอเสร็จแล้วเขาก็พาข้า ฯ กลับ ตอนข้า ฯ กลับนี้ข้า ฯ มารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น. ข้า ฯ กำลังนอนอยู่บนเตียงของคนไข้ในท่านั่งครึ่งนอนครึ่ง ตอนรู้สึกตัวขึ้นครั้งแรกนี้ ข้า ฯ มีรู้สึกคล้ายคนครึ่งหลับครึ่งตื่น หรือตื่นขึ้นภายหลังจากความฝันอันประหลาด ต่อมาประมาณราว ๒๑.๐๐ น. ข้า ฯ ก็ตื่นขึ้นจากความหลับอันอ่อนเพลียและได้พบกับความตื่นเต้นใจเป็นที่สุดในชีวิตข้า ฯ มีความรู้สึกคล้ายกับว่าข้า ฯ มีกำลังและอายุเพียง ๑๗ ปีเท่านั้น มีความแข็งแรงไม่เจ็บไม่ป่วยอะไรทั้งสิ้น

ในการที่ข้า ฯ เขียนเรื่องนี้ขึ้นมา ถ้าหากข้า ฯ เป็นฆราวาสอยู่ก็จะไม่มีใครเชื่อถือ ด้วยเหตุนี้ ข้า ฯ จึงถือโอกาสในระหว่างที่ ข้า ฯ ยังอยู่ในเพศบรรพชิต นำเรื่องนี้มาเล่าสู่กันฟัง เพื่อให้ท่านทั้งหลายที่เป็นพุทธมามกะได้พึงทราบและตัดสินเอาเองว่า อะไรที่นำให้ข้า ฯ ได้ไปประสบสิ่งเหล่านี้มา และสิ่งเหล่านี้เป็นความจริงหรือไม่ ?

เรื่องทำบุญสิ่งใดได้สิ่งนั้น

พระมหาสิริ วัดบุปผาราม จ. ธนบุรี เล่าให้ฟังว่า มีอุบาสิกาคนหนึ่งชื่อถนอม บ้านอยู่ใกล้วัดบุปผารามนั่นเอง เป็นคนเข้าวัดฟังธรรมสนใจในศาสนามาก เล่าเรื่องของเขาให้ฟังว่า เหตุที่เขาจะทำบุญเข้าวัดฟังธรรมนี้เนื่องมาจากได้พบเห็นเหตุการณ์แปลกประหลาดมาด้วยตนเอง คือเมื่อเขาเป็นเด็กรุ่นสาว มารดาเคยสั่งและสอนให้ทำบุญตักบาตรอยู่เสมอ แต่เรื่องตักบาตรไม่ยอมทำ อายพระและสามเณรหนุ่ม ๆ ดูเหมือนตั้งแต่เล็กจนเป็นสาว จะไม่เคยตักบาตรเลยสักครั้ง ต่อมาเมื่ออายุได้ ๑๘ ปีมารดาป่วย หาหมอมารักษาพยาบาลอาการก็มีแต่ซุดหนักลงทุกที ก่อนแต่จะสิ้นใจ มารดาเรียกเข้าไปสั่งว่า ข้าเห็นจะไม่รอดแน่แล้ว เองอยู่ข้างหลังอุส่าห์ทำบุญให้ทาน โดยเฉพาะการตักบาตรอย่าให้ละเลยเสียนะ การตักบาตรเป็นหน้าที่ของผู้นับถือพระพุทธศาสนา เองต้องพยายามรักษาไว้ อย่าทอดทิ้งเสีย เองก็มีอยู่ด้วยกันสองคนพี่น้องเท่านั้น จะต้องรักใคร่ช่วยเหลือกันให้เหมือนเมื่อแม่ยังมีชีวิตอยู่ อย่าให้แตกแยกกัน เมื่อแม่สั่งให้ตักบาตรนั้นด้วยความเกรงใจและความเคารพรัก ก็เลยรับคำไปอย่างนั้นเอง แต่ใจจริงนั้นไม่อยากรับไม่อยากทำเลย ครั้นมารดาถึงแก่กรรมแล้ว พวกบ้านใกล้เรือนเคียงและญาติพี่น้องก็ช่วยกันจัดการศพ จนเป็นที่เรียบร้อย แต่เรื่องตักบาตร ไม่ได้ทำตามคำสั่งของมารดา อยู่มาอีก ๑ ปีก็เจ็บเป็นไข้ พิษไข้มากถึงกับสลบไปวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง จนน้องสาวและพวกบ้านพากันเข้าใจว่าตายจัดแจงเตรียมหาหีบหาโรงกันแล้ว ในระหว่างที่สลบไปนั้น ไม่ทราบว่าไปอย่างไร ไปพบมารดาที่บ้านหลังหนึ่ง สะอาดและสวยงามน่าอยู่มาก มีคน

อยู่ด้วยหลายคน ทุก ๆ คนรูปร่างสาวและสวยทั้งนั้น แม้แต่มารดาของตนก็ดูยังสาว พวกนั้นออกจะสวยกว่าตนเสียด้วย นึกสงสัยว่าหญิงคนนี้หน้าตาก็เหมือนแม่ของเรา แต่ทำไมจึงไม่แก่เหมือนแต่ก่อน กำลังนึกอยู่เช่นนั้น ข้างมารดารู้ก็พูดขึ้นว่า หนอมเอ๋ยเองอย่าไปสงสัยอะไรเลย ข้านี่แหละเป็นแม่ของเองจริง ๆ จงเข้ามานี่ มาหาแม่เถอะ พอได้ฟังมารดาบอก ก็แสนที่จะดีใจ รีบเข้าไปหา ต่างคนก็ต่างปราศรัยไต่ถามความเป็นไปของกันและกัน ในขณะนั้นเห็นผลไม้ที่เขาจัดใส่จานไว้ผลงามน่ารับปทาน หญิงหลายคนในบ้านนั้นเขาหยิบผลไม้กินกัน เช่นส้มเขียวหวานบ้าง ส้มโอบ้าง กล้วยบ้าง เกิดความหิวขึ้นนึกอยากกินกับเขาบ้าง จึงถือวิสาสะนึกว่าของแม่เรา เราจะกินเอาบ้าง จึงลุกเอื้อมมือไปหยิบส้มซึ่งเขาเรียงไว้ในจาน ก็หยิบไม่ออก ส้มเหล่านั้นติดกันหมด หันไปหยิบกล้วย กล้วยก็ติดกันอีก ดึงเท่าไรก็ไม่ออก มารดาเห็นจึงบอกว่า หนอมเอ๋ย นั่นไม่ใช่ของเอง อย่าเอาเสียให้ยากเลย ของเองอยู่ในห้องนั้นแน่ะ อยากกินก็ไปหยิบเอาเองเถิด จึงลุกขึ้นไปในห้องนั้น แลเห็นข้าวสุกใส่อยู่ในชาม ๑ ชาม ปลาทูห่อใบตองยังสด ๆ อยู่ ๑ ตัว กล้วยไข่ ๒ ผลครึ่ง พอเห็นเท่านั้นน้ำตาก็ไหลพรูทีเดียว เพราะนึกขึ้นมาได้ว่า เมื่อตนอายุ ๑๓ ขวบได้เคยใส่บาตรพระหนหนึ่ง วันนั้นแม่มีธุระไม่อยู่บ้าน สั่งให้ใส่บาตรแทนในเช้าวันรุ่งขึ้น กล้วยที่ว่าสองผลครึ่งนั้น คือตนเอาไปเก็บไว้ไม่ดี หนูกินไปเสียหน่อยหนึ่ง จึงต้องตัดออกเสียครึ่งหนึ่ง คงเหลือสองผลครึ่ง พุทโธ่ เราเกิดมากับเขาตั้ง ๑๘–๑๙ ปี ได้ทำบุญไว้เท่านี้เอง คนอื่นเขาทำบุญไว้มาก เขาจึงมีของดี ๆ กินกัน อ้ายเรานี่มีแต่ข้าวถ้วยเดียว ปลาทูตัวหนึ่ง กล้วย ๒ ลูกครึ่ง เท่านั้น น่าอนาถเหลือเกิน แต่ด้วยความหิวและอิดโรยเหลือกำลัง จึงก้มหน้า

ก้มตากินไปอย่างนั้นเอง อายพวกเหล่านั้นก็แสนจะอาย แต่หิวไส้แทบขาดก็ซังกะตายกินไปพอกันตายไปมื้อหนึ่ง นึกในใจว่า ถ้าเรากลับไปถึงบ้านเรา ทีนี้จะทำบุญตักบาตรไม่ให้ขาดเลย ครั้นแล้วเข้าไปหามารดา มารดาก็ว่า หนอม เองเห็นไหมล่ะ ข้าสั่งแล้วว่าให้อุส่าห์ทำบุญตักบาตรก็ไม่อยากทำ ต่อไปนี้เองอย่านิ่งนอนใจต่อไปเลย ลูกของแม่จงกลับไปและตั้งอกตั้งใจทำบุญสุนทานต่อไป ตนก็กราบลามารดากลับ ดูเหมือนเมื่อมามีเจ้าหน้าที่ทางโน้นพามาส่ง แต่ตอนจะถึงบ้านวันเดียวก็ถึง จึงฟื้นขึ้นมา เมื่อฟื้นแล้วไข้ก็หาย ไม่ต้องกินยาอีกขอแต่น้ำเขากินเท่านั้น ต่อมาก็ค่อยกินอาหารได้ค่อยหายขึ้นโดยลำดับ นับแต่นั้นมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ใส่บาตรทุกวันไม่เคยขาดเลย เข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรมกับเขาได้ หายอายพระเณรตั้งแต่ฟื้นหายจากไข้คราวนั้นทีเดียว ใครเขาจะว่าดิฉันบ้าหรืออย่างไรก็ตาม แต่ฉันได้เห็นผลของบุญที่ทำไว้กับตาฉันเอง ฉันก็เชื่อว่าทำแล้วต้องได้ผลอย่างแน่ ๆ ไม่ไปไหนเสีย ทุกวันนี้รู้สึกดีใจและชื่นใจที่ได้เข้าวัดฟังเทศน์ทำบุญให้ทานไว้มาก ไม่ไกลพระไม่ไกลวัดเหมือนเมื่อครั้งยังไม่ได้ไปเห็นเมื่อก่อนสลบ แม่ถนอมคนนี้เป็นกำพร้าพ่อมาตั้งแต่ยังเล็ก ๆ มีน้องสาวร่วมมารดาเดียวกันอยู่คนหนึ่ง เวลานี้ตัวแม่ถนอมยังมีชีวิตอยู่ อายุประมาณ ๕๗ หรือ ๕๘ ปี เรื่องก็เป็นอันจบลงเพียงนี้

ทำทารุณแก่เขาอย่างใด ได้รับผลอย่างนั้น

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีพี่น้องหลายคนด้วยกัน เป็นชาวนาเกลือแขวงบางละมุง จังหวัดชลบุรี คนหนึ่งเป็นพี่ชายชื่อดำ น้องเป็นหญิงชื่อเปรม เมื่อนายดำเติบโตขึ้น เที่ยวหาเลี้ยงชีพในทางรับจ้างได้ค่าแรงตาม

สมควร คราวหนึ่งไปรับจ้างเขาเฝ้าไร่จาระเม็ดที่เกาะคราม มีเจ๊กผู้ร้ายมารบกวนบ่อย ๆ เวลาเผลอหรือไม่อยู่ตลอดจนเวลานอนในกลางคืน เจ๊กคนนั้นมักแอบมาขโมยไข่เนือง ๆ เป็นเหตุให้นายดำขัดเคืองมาก นายดำจึงพยายามคอยจับอยู่เสมอ ต่อมาในคืนหนึ่ง นายดำซุ่มอยู่จนเห็นเจ๊กมาลัก พอได้ทีก็จับเจ๊กผู้ร้ายได้พร้อมทั้งของกลาง เอาเชือกผูกมัดไว้อย่างมั่นคง แล้วเอาไม้บ้างมีดบ้างตีและฟันลงไปตามชอบใจ แต่เจ๊กไม่เป็นอันตรายสมนึก จึงไปหาหลาวมาสวนทวารหนัก จนเจ๊กขาดใจตาย แล้วนำศพไปฝังเสียอย่างมิดชิด จนแน่ใจว่าลับตาคนดีแล้ว ก็คงอยู่ต่อมาตามปกติ.

ภายหลังนายดำมีจิตเลื่อมใสอยากจะบวชเป็นพระภิกษุ จึงไปอำลาญาติพวกพ้องของตน ออกไปบวชอยู่ ณ วัดหนองเกตใหญ่ หลายพรรษา จนได้รับหน้าที่เป็นสมภารปกครองวัดนั้นตลอดอายุของตน เมื่อจวนจะมรณภาพ เริ่มอาพาธเป็นโรคบิด ระหว่างนั้นยังมีกำลังพอเดินได้ ไปถ่ายอุจจาระที่ถานก็ไม่ออก ภายหลังรู้สึกปวดมวนเหมือนที่เคย จึงเดินลงจากกุฏิไปถานที่ส้วมที่เขาทำไว้อีกแห่งหนึ่ง ในหมู่ต้นกล้วย ซึ่งขึ้นเรียงรายระเกะระกะกันไปทั้งเล็กทั้งใหญ่โดยที่สุดพึ่งจะแตกหน่อยังไม่มีใบก็มี สมภารดำพยายามถ่ายอุจจาระก็หาออกไม่ จึงขยับตัวลุกขึ้นยืนหมายจะกลับไปกุฏิตามเดิม เวลานั้นรู้สึกมีอะไรก้อนดำมืดเข้ามาตรงหน้าตนก็ซวนล้มลงนั่งทับหน่อกล้วยลงไปเต็มแรง หน่อกล้วยนั้นก็สวนทวารพอดี กลับมากุฏิแล้วให้เด็กไปตัดหน่อกล้วยนั้นมาไว้ ชี้ให้ผู้มาเยี่ยมดูและเล่าความเรื่องที่ทำทารุณกับเจ๊กให้ฟัง สมภารดำได้รับความเจ็บปวดเป็นอันมาก ต้องทนทุกขเวทนาอย่างสาหัส จนตลอดเวลาสิ้นลมหายใจ ถึงมรณภาพไปตามยถากรรมของตน

โกรธทำร้ายสัตว์ ได้รับผลกรรมสนองตอบ

ในรัชกาลเดียวกันนั้น มีเรื่องสืบอนุสนธิต่อไปอีก คือน้องหญิงของสมภารดำที่ชื่อนางสาวเปรมดังกล่าวมาแล้วในเรื่องก่อนนั้น เมื่อนางสาวเปรมยังเป็นเด็กอยู่ ผู้ใหญ่เคยใช้ให้เฝ้าข้าวเปลือก ซึ่งได้นำออกผึ่งแดดไว้ วันหนึ่งขณะที่นางสาวเปรมกำลังเฝ้าข้าว มีแม่ไก่พาลูกเล็ก ๆ ๑๓ ตัวมาจิกคุ้นเขี่ยกินตามนิสัยสัตว์ นางสาวเปรมแลเห็นก็ขัดใจขึ้นมา จึงหยิบท่อนไม้เหวี่ยงปาไปเต็มแรง ไม้นั้นตกลงดินก่อนแล้วกะท้อนไปแทงเอาตาข้างซ้ายของแม่ไก่ ทำให้ตาบอดข้างหนึ่ง

อยู่ต่อมาเมื่อถึงเวลาสมควร ผู้ใหญ่ก็จัดการปลูกฝังให้นางสาวเปรมมีเหย้าเรือนตามประเพณี นางเปรมเป็นคนอุตส่าห์ทำกิจการหาเลี้ยงชีพตนและบุตรหญิงชายสืบมาตามกำลังสามารถ จนอายุล่วงเข้ามัชฌิมวัย มีบุตรธิดาทั้งหมดด้วยกันรวม ๑๓ คน เมื่อมีบุตรคนที่ ๑๓ แล้ว ก็พอดีเกิดเหตุน่าหวาดเสียวขึ้น คือเวลาวันหนึ่งหน้าฟาดข้าว คนในบ้านเอารวงข้าวที่เกี่ยวมาได้ฟาดบนปากถัง เพื่อให้เมล็ดข้าวร่วงลงก้นถังตามธรรมเนียมที่นิยมใช้ในแถบนั้น ไม่ใช่นวดเพราะมีข้าวน้อยทั้งพื้นดินเป็นที่ทรายโดยมาก ถึงคราวหยุดพักและรับประทานอาหารกลางวัน คนเหล่านั้นก็หยุดตามเวลา แต่ข้าวที่ยังไม่ได้ฟาดมีเหลืออีก ๓ ฟ่อน นางเปรมไปดูเห็นดังนั้น จึงหยิบไปฟาดเสียให้หมดเสร็จทีเดียว ขณะที่นางเปรมฟาดข้าวนั้น มีข้าวเมล็ดหนึ่งกระเด็นกลับมาแทงถูกแก้วตาซ้าย ทำให้นางเปรมปวดร้าวเหลือทน ต้องทุรนทุรายอย่างน่าสังเวชยิ่งนัก พวก

พ้องพากันช่วยรักษาพยาบาลไปตามกำลัง แต่อาการที่ปวดหาคลายไม่ ต่างปรึกษากันที่จะหาหมอมารักษาต่อไป นางเปรมทราบเรื่องจึงห้ามว่า อย่าเลย ผลกรรมของฉันตามมาทันแล้ว ถึงแม้จะหาหมอวิเศษอย่างไร ก็หมดหวังที่จะรักษาให้หายได้ ในที่สุดตาข้างซ้ายของนางเปรมก็บอดเสีย ไปเหมือนแม่ไก่ตัวนั้น เมื่อถึงอายุขัยนางเปรมก็ตายไปตามยถากรรม.

ขโมยของคนหนีไฟ ก่อนตายกินน้ำร้อนเดือด

ในรัชกาลที่ ๕ ยังมีชายคนหนึ่ง อยู่ที่บ้านอู่ตะเภา ตำบลหนองไม้แดง แขวงบางปลาสร้อย จังหวัดชลบุรี ในขั้นต้นมีอาชีวะยังไม่เป็นหลักฐาน คราวหนึ่งแจวเรือมาในพระนคร จอดเรือเทียบอยู่ท่าวัดสำเพ็ง เผอิญในคราวนั้นเกิดไฟไหม้ขึ้น เจ้าของโรงร้านในแถวนั้นต่างพากันตกใจอลหม่าน และมีผู้คนมาดูพลุกพล่านแออัดตามเคย เจ้าของบางคนที่ใจหนักแน่นไม่สะทกสะท้านต่อเหตุการณ์ ก็พยายามป้องกันผู้ร้ายและรีบขนของในร้านของตนออกไปให้พ้นอันตราย บางคนสติเสียมิรู้ที่จะทำประการใด ได้แต่เดินวกวนรี ๆ รอ ๆ แม้จะขนของบ้างก็หยิบเฉพาะสิ่งไม่สำคัญอะไรนัก ไฟยิ่งไหม้ลุกลามมากขึ้น มีพวกบ้านหนึ่งขนของมาลงเรือนายคนนั้นซึ่งอยู่ในจำนวนคนดูไฟด้วย ไม่นึกสงสารเจ้าของบ้านที่ถูกไฟไหม้ระงมอยู่ด้วยความทุกข์ร้อนอย่างยิ่ง ครั้นขนของมาลงเรือเป็นอันมากจนเห็นว่าพอแล้ว นายคนนั้นจึงเร่งออกเรือจากท่าแล่นกลับไปยังบ้านของตน ตั้งแต่นั้นมาปรากฏว่าเป็นคนร่ำรวยทรัพย์ในตำบลนั้นคนหนึ่ง

ครั้นภายหลังเมื่อเขาจวนจะถึงแก่กรรม นอนเจ็บอยู่มีอาการกระหายน้ำ ให้ร้อนเป็นกำลัง ผู้พยาบาลก็จัดการต้มน้ำร้อนเดือดแล้วรินออกจนเห็นว่าจวนเย็นจึงหยอดให้ เขาดื่มรู้สึกเย็นทีเดียวไม่พอกับความประสงค์ จึงขอให้ต้มใหม่ ต้องการร้อนมาก ผู้พยาบาลก็ต้มอีกเกรงว่าร้อนนักจะรวกปากคอตลอดถึงลำไส้ จึงตั้งรอไว้เหมือนคราวก่อน แต่ให้ร้อนกว่าเก่าหน่อยแล้วหยอดให้ เขาดื่มเข้าก็ยังรู้สึกเย็นไม่พอใจเลยบ่นว่าตัดพ้อต่าง ๆ ผู้พยาบาลจำใจต้องคล้อยตามค่อยเขยิบให้ร้อนจัดขึ้น ๆ โดยลำดับ แม้เช่นนั้นเขาก็ยังไม่วายจะร้องขอให้ร้อนยิ่งขึ้นอีก ถึงกับต้องบังคับให้คนพยาบาลยกเตาไปตั้งต้มใกล้ ๆ เขา พอน้ำเดือดก็ตักหยอดลงในปากทันที เขาดื่มได้สนิทดีคล้ายน้ำเย็นธรรมดาเป็นเช่นนี้ตลอดจนขาดใจตาย

ในเวลาที่เขากำลังเจ็บทุรนทุรายอยู่นั้น นางฉุยบ้านอู่ตะเภาได้ไปอยู่ในที่นั้นด้วย แลเห็นเหตุการณ์ที่เป็นไป รู้สึกสังเวชสลดใจมาก เชื่อว่าอาการอันน่าทุเรศถึงปานนั้น คงเป็นผลของกรรมที่เขาผู้ตายได้เคยทำไว้ครั้งไฟไหม้ตำบลสำเพ็งในพระนคร โดยปราศจากเมตตาแก่ผู้ตกอยู่ในที่คับขัน เพราะเห็นแต่จะได้ถ่ายเดียว สมกับคำซึ่งควรตำหนิว่า กลืนได้ลงคอ ครั้นวิบากตามทัน จึงบันดาลให้กระหายอยากดื่มน้ำอย่างร้อนจัดจริง ๆ ต่อเมื่อได้ดื่มน้ำลงพอสมควรแล้วก็ขาดใจตายดังนี้.

กัดปลาตาบอด ขวดโซดาระเบิดแก้วทิ่มตาตนบอด

ในรัชกาลที่ ๕ ยังมีเด็กคนหนึ่งชื่อ ส. อยู่บ้านโขด แขวงบางปลาสร้อย จังหวัดชลบุรี เป็นคนชอบเล่นปลากัด เที่ยวเสาะ

หาปลามาเลี้ยงไว้ สุดแต่จะได้เพียงไร และจับเข้าคู่ให้กัดกัน ในบางคราว เพื่อทดลองดูกำลังความว่องไวและความอดทนของปลานั้น ๆ ถ้าตัวไหนดีสมใจก็เพิ่มการทะนุบำรุงให้ถึงขนาด คอยพิทักษ์รักษาอย่างกวดขัน ในคราวที่ยังนิยมเลี้ยงปลากัดอยู่ เขาได้ทำดังนั้นตลอดมาครั้งหนึ่งนำเอาปลาออกเทียบตามเคย เห็นพอจะสู้กันได้ก็รวมปลาคู่นั้นลงในขวดโหลเดียวกัน ปลาทั้งสองนั้นต่างรี่เข้ากัดกันไม่ละลด จนปลาตัวหนึ่งพลาดท่า ถูกกัดตาขวาทะเล้นขาดวิ่นยับเยินเสียไป เขาจึงช้อนขึ้นให้อยู่แยกขวดโหลกัน แล้วบำรุงเลี้ยงต่อไปตามสมควร ภายหลังผู้ใหญ่พาไปฝากให้อยู่วัดก็เป็นอันเลิกเลี้ยงปลากัดแต่นั้นมา

เขาอุตส่าห์เล่าเรียนจนสอบไล่จบชั้นในโรงเรียนประจำวัดนั้น แล้วผู้ใหญ่จึงจัดการฝากให้เข้ามาอยู่ในพระนคร เพื่อศึกษาวิชาชั้นสูงต่อไปอีก วันหนึ่งระหว่างโรงเรียนภาษาไทยหยุดเทอม คณะครูโรงเรียนภาษาบาลีประชุมตรวจใบตอบของนักเรียน ณ กุฎีที่เขาอยู่นั้นในเวลาบ่าย เขาเคยปรนนิบัติรับทำกิจการบางอย่างและเลี้ยงน้ำดื่มด้วย ขณะที่เขาปรนนิบัติการอยู่นั้น ขวดน้ำดื่มซึ่งวางอยู่ใกล้ ๆ ได้ระเบิดขึ้นขวดหนึ่งแตกกระจายไปในที่ต่าง ๆ มีชิ้นหนึ่งกระเด็นไปแทงถูกแก้วตาซ้ายของเขา ทำให้เจ็บปวดร้าวระบมขึ้นทุกที ตกอยู่ในฐานะใกล้ต่ออันตรายน่าหวาดเสียวมาก เป็นเหตุให้เขาหวนระลึกถึงครั้งก่อนที่เคยจับปลาให้กัดกันจนตาของปลานั้นบอดเสียไปข้างหนึ่ง ดังกล่าวมาแล้วในตอนต้น ผู้ใหญ่ได้จัดการให้แพทย์ตรวจและรักษาตามสมควร แต่ก็ไม่สามารถทำตาให้กลับคืนดีดังเดิมได้ ตาจึงบอดเสียไปข้างหนึ่งตราบเท่าทุกวันนี้.

พระมหาเถา เปรียญ ๕ ประโยค ผู้เรียบเรียง

โดยคำสั่งของท่านเจ้าคุณพระศาสนโศภน วัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ท่านพระมหาสงบ เปรียญ วัดสามจีนใต้ จังหวัดพระนคร เขียนเรื่องส่งมาให้แก่ นายพันโท พระนินิจสารา ดังต่อไปนี้ —

...

โกรธเอาไม้ตีพระพุทธรูป ไฟไหม้บ้าน

พระสุข วัดสามจีนใต้ จังหวัดพระนคร ได้เล่าให้ฟังว่าประมาณนานปีมาแล้ว มีชายคนหนึ่งอยู่ตำบลวัดยาง จังหวัดพิษณุโลก วันหนึ่งชายผู้นั้นได้ไปกู้ไซได้ปลาเล็ก ๆ มา เพื่อต้องการจะไว้สำหรับเกี่ยวเบ็ดไปตกปลาใหญ่ ๆ แต่เวลานั้นเป็นเวลาค่ำ จึงนำหม้อที่ขังปลาเล็ก ๆ ไว้นั้นไปฝากพระพุทธปฏิมาไว้ที่วัดแห่งหนึ่ง แล้วตัวก็กลับมายังบ้านเรือน ครั้นรุ่งเช้าเมื่อจะไปตกปลา จึงไปเอาหม้อปลาที่ฝากพระปฏิมาไว้นั้นก็ไม่เห็นหม้อปลา ใครลักเอาไปก็หาทราบไม่ ตัวก็มีความโกรธจึงเอาไม้ตีพระปฏิมาถูกที่พระกรรณหักทำลายไป ในคืนวันนั้นเองบังเกิดไฟไหม้เรือนตัวของเขาและบุตรภรรยาได้รับความทุกข์ลำบากแทบปางตาย ที่รอดชีวิตอยู่ได้ก็เพราะมีชาวบ้านมาช่วย.

ฆ่าสัตว์อย่างทารุณ ผลกรรมตามสนอง

นายคำ อยู่ตำบลบ้านข้าวเม่า อำเภออุไทยใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาชีวะทางกสิกรรม แต่เป็นพรานเนื้อด้วยตั้งแต่อายุ ๒๐ ปี จนตราบเท่าอายุล่วงเข้า ๖๐ ปี วันหนึ่งนายคำได้ไปล่าเนื้อในป่า คือขี่ม้าเที่ยวไล่เนื้อ ถ้าไล่ไปจนจวนเกือบใกล้ตัวเนื้อแล้วแกก็โดดลงจาก

หลังม้า ตรงเข้าจับเหยียบคอเนื้อทุกที่ให้ถึงแก่ความตาย ต่อมาเมื่อเวลาแกป่วยหนักจวนจะตาย ได้แสดงกิริยาอาการคือเหยียดเท้าไปเหยียดเท้ามา เหมือนเมื่อแกเหยียบคอเนื้อ ให้เท้าเสือกไปเสือกมา และร้องเสียงแบ ๆ เป็นอย่างนั้นได้ประมาณ ๑๐ วัน จึงกระทำกาลกิริยาตายไปตามยถากรรม

นักเลงไก่ ใกล้ตายได้รับทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัส

ผู้ใหญ่นิ่มได้เล่าให้ฟังว่า หมอม่วงอยู่บ้านสะพาน แขวงพระ-พุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีอาชีวะทางกสิกรรม แต่แกเป็นนักเลงเล่นไก่แต่เยาว์มาจนแก่เฒ่าชรา เมื่อตนป่วยอาการหนัก อกุศลนั้นมาบันดาลให้ปรากฏ เมื่อเวลาแกอยากกินน้ำก็ต้องใช้ผ้าชุบน้ำหยดจึงกินได้ คล้ายกับเวลาให้น้ำไก่ที่เขาเอาผ้าชุบน้ำบีบน้ำให้ไก่กินฉะนั้น และเมื่อมีอาการให้ร้อนรนกระวนกระวาย ก็ต้องใช้ผ้าชุบน้ำวางไว้บนหน้าอกจึงค่อยทุเลา และแกเอามือชนกันเหมือนชนไก่ ทนทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้นนานวัน จึงได้กระทำกาลกิริยาตายไปตามยถากรรม.

ช้อนลูกกุ้ง เมื่อใกล้จะตายปรากฏภาพลูกกุ้งมาหลอน

นางหยวกภรรยานายจัน ตำบลบ้านข้าวเม่า อำเภออุไทยใหญ่ จังหวัดอยุธยา มีอาชีวะทางกสิกรรม แต่เป็นผู้ขวนขวายในการเที่ยวช้อนลูกกุ้งเพื่อเป็นอาหารมาช้านาน ครั้นเมื่อเวลาป่วยไข้ถ้าหลับตาลงเมื่อไร ก็ให้แลเห็นเป็นลูกกุ้งมาแวดล้อมที่ตัวของแกเป็นอันมาก แต่ด้วยอำนาจบุญกุศลหนหลังตามรักษา จึงกลับหายจากโรคาพยาธิได้ ตั้งแต่นั้นมานางหยวกก็ได้งดเว้นจากการช้อนลูกกุ้งไม่ทำอีกต่อไป.

เลี้ยงเป็ดขาย เวลาจะตายรู้สึกมีเป็ดไซ้ที่ตัว

นายแก้วได้เล่าให้ฟังว่า นายเบี้ย ผัว นางทิม เมีย อยู่ตำบลบ้านเกาะ อำเภอรอบกรุง จังหวัดอยุธยา เป็นผู้เลี้ยงเป็ด เลี้ยงสุกรขาย ต่อมานายเบี้ยป่วยหนักใกล้จะตายให้เห็นไปว่า มีเป็ดมาไซ้ตามร่างกายของนายเบี้ย นายเบี้ยได้ร้องบอกให้ลูกเมียช่วยไล่เป็ดที่มาไซ้นั้นทรมานอยู่อย่างนี้จนสิ้นใจตาย.

ทำดีได้ดี

นายรื่น ผัว นางสำเภา เมีย อยู่บ้านตำบลหันตรา อำเภอรอบกรุง จังหวัดอยุธยา มีอาชีวะทางค้าข้าว นับว่าเป็นผู้บริบูรณ์ไม่ขัดสน แต่มายากจนครั้งราษฎรพากันลักเล่นการพนันทั่วไปด้วยความพื้นเฝือ จนยังเหลือเงินอยู่ ๘ บาท เท่านั้น เมื่อตนมาคิดได้ว่าการพนันเป็นอบายมุขเป็นเหตุให้เกิดความฉิบหายวายทรัพย์ จึงคิดกลับใจเสียใหม่ ตั้งใจพยายามในการทำนาหาเลี้ยงชีพโดยชอบธรรม ฝักใฝ่ในการทำบุญกุศล แม้ลำบากยากจนถึงเพียงนั้นแล้ว ยังสู้อุตส่าห์ขวนขวายหาอาหารใส่บาตรพระสงฆ์สามเณรอยู่ไม่ขาด ทั้งมีความสามารถถือมั่นกตัญญูกตเวทีต่อคุณมารดาบิดา อุปัชฌาอาจารย์ เมื่อประกอบการทำนาไม่ช้านานเท่าใดก็กลับตั้งตัวขึ้นได้ จนมีเรือนฝากระดานเช่นเดิมอีก และในคราวที่เล่นการพนันยากจนลงครั้งนั้น มีคนดูหมิ่นว่าคงจะตั้งตัวไม่ได้ต่อไป การที่กลับตัวละความชั่วทำความดีจึงมีความเจริญขึ้นได้อีก ก็คงจะยืดยาว.

จับปูขาย และปูมาหลอนเมื่อไม่สบาย

มีชายคนหนึ่งชื่อนายอู๋ ชาติไทย ตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลบางเหี้ย จังหวัดสมุทรปราการ ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยการจับปูทะเลมาขายตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี จนอายุ ๓๕ ปีเศษ ตนป่วยเป็นไข้มีอาการหนักมาก ในเวลาที่ลืมตาหรือหลับตาอยู่ก็ดี ได้แลเห็นปูแสมปูทะเลจำนวนตั้งหลายร้อยหลายพันตัวเดินคลานอยู่โดยรอบตน เห็นอยู่เช่นนี้ประมาณ ๕ วัน ครั้นต่อมาเมื่อหายป่วยแล้ว นายอู๋หายป่วยแล้ว นายอู๋ก็มิได้หาเลี้ยงชีพในทางนั้นอีกเลย ในเวลานี้นายอู๋เดินเรือพื้นเที่ยวค้าขายก็ยังมีความสุขสบายดี.

ทำดีไว้ เมื่อป่วยได้เห็นนิมิตอันเป็นมงคล

มีพระภิกษุรูปหนึ่งชื่อพระอาจารย์โม้ ครองอาวาสวัดบางกระพี้ อำเภออุตรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก ขณะเมื่อท่านมีอายุ ๑๗ ปี ประกอบไปด้วยโรคาพยาธิเข้าครอบงำย่ำยีถึงแก่สลบแน่นิ่งไป หาสติอารมณ์มิได้ ส่วนมารดาบิดาก็ไปหาหมอมาช่วยแก้ไข ครั้นหมอมาประกอบยารักษาแล้วกลับฟื้นขึ้นมาได้ และท่านได้เล่าให้เขาฟังว่า มีผู้คนมากมายได้เอาเรือกัญญามารับและท่านได้ขึ้นสู่เรือกัญญาไปด้วยเขา เรือได้นำท่านขึ้นไปถึงปราสาทแห่งหนึ่ง ซึ่งว่างเปล่าไม่มีบุคคลอาศัย แล้วเขาจึงส่งท่านไว้ที่ปราสาทนั้น ท่านจึงได้เดินเที่ยวเชยชมดูสรรพสิ่งของต่าง ๆ หลายอย่างหลายชนิดที่มีอยู่ในห้องปราสาทนั้น ครั้นมีความเหนื่อยหน่ายในการเที่ยวเชยชมแล้ว จึงได้เรียกให้ชนเหล่านั้นนำเรือลำนั้นมารับ เขาได้นำท่านกลับมาส่งยังสถานที่ของท่าน ก็พอดีกับเวลาที่ท่านได้สติขึ้นมา อาการโรคาพยาธิก็ได้เสื่อมคลายหายเป็นปกติดังเก่า

เขียนเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันอังคาร แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

...เบียดเบียนสัตว์เพื่อสนุกได้รับทุกข์เมื่อใกล้จะตาย

มีชายผู้หนึ่ง ซึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่ตำบลคลองบางกอกใหญ่ ตรงหน้าวัดราชสิทธาราม (วัดพลับ) ข้าม จังหวัดธนบุรี มีอาชีวะในทางทำราชการ และเขาเป็นคนชำนาญในทางนักเลงการพนัน มีชนไก่และกัดปลาเป็นอาทิ ครั้นถึงคราวเจ็บไข้จวนจะใกล้สิ้นชีวิต วิบากอกุศลที่ตนได้ชนไก่และกัดปลาเป็นอาทินั้นมาบันดาลบังเกิดขึ้นเป็นนิมิต คือให้เอาศีรษะแม่มือทั้งสองของตนชนกัน เหมือนอย่างชนไก่และกัดปลาฉะนั้น ถึงแม้บุตรและภรรยาจะเหนี่ยวรั้งสักเท่าใด ๆ ก็ไม่หยุด ลงท้ายที่สุดบุตรและภรรยาก็ต้องปล่อยให้เขากระทำเช่นนั้นจนตราบเท่าทำกาลกิริยา ข้อนี้ควรจะเห็นเป็นตัวอย่างในการแสวงหาความสนุกด้วยไม่เห็นแก่ความทุกข์ของสัตว์ ท่านจึงจัดเป็นทรกรรมแก่สัตว์เนื่องด้วยองค์ปาณาติบาต ดั่งแสดงมาฉะนี้

ขายสุกร เมื่อใกล้ตายร้องเป็นเสียงหมู

มีญวนผู้หนึ่ง ซึ่งตั้งเคหะสถานอยู่ตำบลบ้านท่าเรือจ้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีการฆ่าสุกรขายเป็นอาชีพ ครั้นคราวตนป่วยเวลาใกล้จะดับจิต นิมิตอันชั่วร้ายได้ปรากฏออกมาเป็นเครื่องหมาย ได้เปล่งสำเนียงเป็นเสียงสุกรร้อง ไม่ใคร่จะสิ้นลมหายใจลงได้เลย ต้องเอา

เครื่องปหรณวัตถุ (เครื่องสำหรับฆ่าสุกร) มาวางไว้ตรงหน้า จึงได้กระทำกาลกิริยาตาย ข้อนี้ก็บ่งความให้เห็นชัดว่า การฆ่าสัตว์เพราะอำนาจกิเลสกล้า มีโลภเจตนาเห็นแก่ได้ถ่ายเดียว ไม่แลเหลียวดูชีวิตของสัตว์อื่นฉะนั้นคติทางดำเนินของเขา จึงผลิตผลออกมาให้ปรากฏในปัจจุบันทันตาเห็นเป็นดุจกรุย (เครื่องหมาย) บอกหนทางแก่ผู้สัญจรฉะนั้น ท่านจึงจัดเป็นทรกรรมสัตว์เนื่องด้วยองค์ปาณาติบาตด้วยเหมือนกัน

ผลกรรมตามสนอง เพราะใช้สัตว์ปราศจากกรุณา

มีผู้เล่าให้พระมหาสงบฟังว่า มีชายผู้หนึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลหนองหมู อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี มีอาชีพในทางเป็นพ่อค้าเกวียน ได้ซื้อข้าวบรรทุกเกวียนไปขายอยู่เสมอ และเขาเป็นคนโหดร้ายใจอำมหิต ใช้สัตว์พาหนะโดยปราศจากเมตตา กระทำทรมานอย่างแสนสาหัส มีให้กราดแดดและอดน้ำเป็นต้น เมื่อสัตว์พาหนะทุรนทุรายกระวนกระวายอยู่เพราะกรากกรำเช่นนั้น ซ้ำกลับพูดล่อลวงอีกว่า ไปถึงตำบลโน้นเถิดจึงค่อยหยุดพักดื่มน้ำ แต่เมื่อถึงเข้าแล้วก็หาหยุดพักไม่ ซ้ำผัดเพี้ยนในที่ข้างหน้าต่อ ๆ ไปอีก สัตว์พาหนะนั้นได้รับความกระวนกระวายและหิวกระหายน้ำเป็นกำลัง ขณะที่ถึงท่าน้ำกลับได้ดื่มแต่น้ำที่ขุ่นข้นประกอบด้วยเปือกตม เขาได้ใช้สัตว์พาหนะกรากกรำโดยทำนองนี้ มาเป็นอาจิณตราบเท่าจนชราภาพ เมื่อป่วยใกล้จะสิ้นชีวิตได้แลเห็นนิมิตต่าง ๆ เป็นต้นว่า แลเห็นดุมและกงแห่งเกวียนอยู่ที่หน้าอก แล้วร้องครวญครางเรียกบุตรและภรรยาให้มาช่วย ครั้นกลับได้สติขึ้นมาจึงพร่ำสอนบุตรและหลาน

ว่า เจ้าเอ๋ยอย่าเอาเยี่ยงข้าเลย เมื่อเจ้าจะใช้สัตว์พาหนะจงมีใจสงสาร อย่ากรากกรำทำทรมานเหมือนอย่างข้าที่ทรมานแก่สัตว์นั้นเลย ดูแต่พอควร พอพูดเท่านั้นแล้วก็ร้องครวญครางต่อไปอีก แล้วร้องบอกว่ากระหายน้ำเป็นกำลัง เมื่อบุตรเอาน้ำมาให้ก็บริโภคไม่ได้ กลับร้องครวญครางต่อไปอีก แสดงอาการหอบและหิวกระหายดุจสัตว์พาหนะฉะนั้น ขณะเมื่อจะบริโภคน้ำ ถ้าน้ำใสก็บริโภคไม่มีรสอร่อย ต้องบริโภคแต่น้ำที่ขุ่น ๆ เขาได้เสวยทุกขเวทนาอยู่ดังนี้ ประมาณหลายเวลา จึงได้กระทำกาลกิริยาตายตามยถากรรม

เอาไม้ตีกระบือตาบอด ต่อมาตนเองเลยตาบอดด้วย

มีชายคนหนึ่ง ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ตำบลคลองซอยที่ ๙ อำเภอหนองเสือ จังหวัดธัญญบุรี มีอาชีวะในทางกสิกรรม (ทำนา) วันหนึ่งเขาบันดาลโทสะขึ้นมาเพราะอะไรไม่ทราบ ได้เอาไม้ตะบองประหารกระบือเข้าที่หนึ่ง เฉพาะถูกตรงนัยน์ตา ตาเลยบอดแลไม่เห็นทั้งสองข้าง ครั้นต่อมาเชื่อแน่ว่าเวรในครั้งนั้นคงตามสนอง เขาเองมีต้อเกิดขึ้นที่นัยน์ตาทั้งสองซ้ายและขวา ประกอบยาบำบัดสักเท่าไรก็ไม่หาย ตกลงนัยน์ตาของเขาก็บอดใช้การไม่ได้ทั้งสองข้าง แต่ต่อมาจักเป็นอย่างไรไม่ปรากฏ

สลบไปฝันว่าอีก ๒ วันจะตาย ต่อมาอีก ๒ วันตายจริง

มีบุรุษผู้หนึ่งชื่อว่าจีนเซียวเว้ง อายุ ๘๓ ปี ซึ่งตั้งภูมิลำเนาอยู่ตรอกข้าวหลาม อำเภอสามแยก จังหวัดพระนคร หาเลี้ยงชีพทางประกอบ

การค้าขาย เมื่อกลับฟื้นคืนคงดำรงสติขึ้นมาได้จึงได้เล่าความฝันให้ญาติมิตรทั้งหลายฟังว่า ตัวของแกได้เดินสัญจรไปตามมัคคมรรคาวิถี ได้ทัศนาการเห็นสถานที่และบ้านเรือนตึกรามอันสง่างามเหลือที่จะพรรณาให้สุดสิ้นลงได้ สิ้นความฝันเพียงเท่านี้ เมื่อค่อยทุเลาจากโรคาพยาธิ ประมาณ ๒–๓ วัน จะเป็นเพราะความฝันหรือจิตแปรปรวนอย่างไรก็ไม่ทราบชัด แกได้เล่าให้ญาติมิตรทั้งหลายฟังอีกครั้งหนึ่งว่า มีชนเป็นอันมากได้พากันมาเข้ากลุ้มรุมตีตัวแกยกใหญ่ แต่มีท่านผู้หนึ่งซึ่งปรากฏว่าที่จมูกมีสีแดงได้มาทำการช่วยเหลือ เพื่อขับไล่ให้ชนเหล่านั้นถอยหนี ถึงอย่างนั้นก็ดี ชนเหล่านั้นเมื่อจะกลับไปได้พูดพิฆาตมาดหมายไว้ว่า ต่อนี้ไปอีก ๒ วันจงระวังตัวไว้ให้ดี ส่วนแกเองได้รอดชีวิตมาพอดีกับเวลาที่ชนเหล่านั้นพิฆาตไว เมื่อครบกำหนด ๒ วันจีนเชียวเว่งก็ถึงแก่มรณกรรมไปตามยถากรรม

สลบไปฝันว่า พบพระยายมและบอกพระยายมว่าตนกำลังจะคิดสร้างพระอาราม พระยายมเลยปล่อยให้มาสร้างพระอารามต่อ

มีชายคนหนึ่งชื่อสุด ตั้งเคหะสถานอยู่บางละแก จังหวัดธนบุรี หาเลี้ยงชีพทางกสิกรรม (ทำสวน) แต่แกเป็นคนมีใจฝักใฝ่ในทางกองการกุศล แสดงตนเป็นเวยยาวัจกร กล่าวคือ ขวนขวายในกิจการของพระภิกษุสงฆ์มาจนตราบเท่าชราภาพ ถึงกระนั้นก็ดี ยังหาละเมินเหินห่างทางกิจวัดไม่ คำนึงถึงการที่จะก่อสร้างพระอาราม แต่เผอิญตนมาป่วยเสียหาได้ทันก่อสร้างไม่ ครั้นอาการไข้มากขึ้นโดยลำดับถึงกับสลบหลับไป

บรรดาญาติทั้งหลายมีความเศร้าโศรกเป็นกำลัง ต่างก็พากันเข้าช่วยแก้ไข จะเป็นเพราะยังไม่ถึงคราวถึงสมัยหรืออย่างไรก็ตาม แกกลับฟื้นขึ้นมาได้ แล้วบรรยายความฝันให้หมู่ญาติฟังว่า แกได้ไปสู่สถานที่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีผู้ปกครองรักษา ผู้รักษาอยู่นั้นแกเข้าใจว่าคงเป็นพระยายมฯ แต่เขาได้เปิดบัญชีตรวจดูแล้วไต่ถามแกว่า เมื่ออยู่ในเมืองมนุษย์นั้นได้กระทำกองการกุศลอะไรไว้บ้างหรือเปล่า แกได้ตอบแก่เขาว่า ก่อนเวลาที่จะมาสู่สำนักของท่านนี้ ข้าพเจ้าคิดอ่านหวังจะก่อสร้างพระอาราม แต่คงเป็นการไม่สำเร็จเพราะข้าพเจ้าต้องมาสู่สำนักของท่านเสีย พระยายม ฯ ได้ทราบถึงการก่อสร้างบุญกุศลเช่นนั้นแล้ว ก็ให้มีใจสงสาร จึงส่งให้แกมาก่อสร้างเสียก่อน

ปฏิสังขรณ์อุโบสถ เมื่อใกล้ตายปรากฏภาพ มีคนเอารถมารับ

อุบาสกคนหนึ่ง ตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ตำบลบ้านวัดโบสถ์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก หาเลี้ยงชีพทางทำนา ครั้นมาถึงมัชฌิมวัยท่ามกลางอายุ จึงคิดสละกิจการฝ่ายทางฆราวาส หันเข้ากระทำกิจการทางวัด ได้จัดการบูรณะปฏิสังขรณ์อุโบสถที่ชำรุดทรุดโทรมให้เป็นปรกติดังเก่า และได้รักษาองค์อุโบสถเป็นนิตย์มา เมื่อเวลาใกล้จะสิ้นชีพทำลายขันธ์ บุญกุศลที่ตนได้ก่อสร้างแล้วก็บันดาลให้ปรากฏ นัยว่ามีบุคคลนำรถลงมารับ แกยังร้องเรียกให้บุตรและภรรยาแลดู พอสิ้นสำเนียงแล้วเลยสิ้นลมหายใจไปตามยถากรรม

ฆ่ากระบือตาย เมื่อใกล้ตายร้องเหมือนเสียงกระบือ

คุณนายมาลี อยู่ที่บ้านพระยาราชพินิจจัย ได้เล่าเรื่องปัจจุบันให้ฟังว่า มีชายคนหนึ่งชื่อจัน ได้ประกอบการเลี้ยงชีพอยู่ตำบลบ้านขันเงิน อำเภอหลังสวน เป็นผู้มีใจฝ่ายอกุศล ฆ่ากระบือขายเลี้ยงบุตรภรรยา กระทำอยู่เป็นนิตย์นิรันดรมาเป็นอาจิณวัตร อกุศลวิบากที่ตนฆ่าสัตว์ตัดชีวิตนั้นส่งผลเมื่อตนป่วยไข้ รักษาพยาบาลอย่างไรก็ไม่หายส่วนไข้ก็กำเริบหนักขึ้นทุกที เมื่อจวนใกล้จะตาย ร้องเหมือนเสียงกระบือตราบเท่าขาดลมหายใจ

ชอบทำทานแม้อับจนลงไม่นาน อำนาจแห่งทานมัยก็ส่งผลมาให้ได้ทรัพย์สมบัติอีกโดยไม่ฝืดเคือง

มีเรื่องเล่าว่า มีสตรีคนหนึ่งชื่อเพิ่ง ทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ ณ ตลาดท่าเตียน จังหวัดพระนคร นัยว่านางเพิ่งผู้นี้มีจิตเลื่อมใสศรัทธาแต่ทางบุญกุศล ถ้าได้ทราบว่าภิกษุสามเณรรูปใดอนาถาหาญาติโยมอุปการะมิได้แล้ว ก็สละพัสดุสิ่งของออกจำหน่ายจ่ายแจก เพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งที่ควรแก่สมณบริโภคถวาย และได้ประกอบการกุศลอยู่ดังนี้มิได้ขาด จนทรัพย์สมบัติร่อยหรอหมดสิ้นไป แต่ก็ยังไม่เบื่อหน่ายในกองการกุศล ราตรีวันหนึ่ง ตนนอนรำพึงในที่จะทำบุญกุศล แต่ตนก็หามีทรัพย์ที่จะจ่ายเป็นวัตถุไทยธรรมได้ไม่ เมื่อตนนอนระลึกตรึกตรองโดยทำนองนี้ก็เลยหลับไป ในเวลาที่หลับอยู่นั้นได้นิมิตรฝันว่ามีพระภิกษุผู้เฒ่ามาเขียนอักษร (หวย) ให้

ครั้นรุ่งขึ้นเช้าผู้ที่หลับนั้นก็ได้กำหนดจดจำตัวอักษรนั้นไว้ในใจ แล้วจึงได้คิดอ่านเล่นหวย เมื่อถูกได้ทรัพย์ร่ำรวยก็อุตส่าห์ก่อสร้างกุศลสืบต่อไป จึงเห็นได้ว่าการที่บุคคลขัดสนยากจนลงไปเพราะเหตุประกอบการกุศลเช่นนี้ ก็คงไม่ช้านานเท่าใด อำนาจทานมัยกุศลสัมมาปฏิบัติอาจส่งผลให้ได้ทรัพย์สมบัติโดยไม่ฝืดเคือง เช่นดังเรื่องราวของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีเป็นต้น ตระกูลนั้นได้ยากจนขัดสนลงไปคราวหนึ่ง ด้วยอาการที่บริจาคทานมัยกุศล ถึงจะเป็นดังนั้นก็ดีอำนาจบุญราศีที่ท่านอนาถบิณฑิกได้สั่งสมไว้แล้วนั้น หากบันดาลให้ได้รับผล นัยว่ามีเทวดาองค์หนึ่งได้ไปนำทรัพย์ประมาณ ๕๕ โกฏิ ด้วยอานุภาพแห่งตนมาให้แก่ท่านเศรษฐี ตัวอย่างก็มีปรากฏอยู่เช่นนี้ จึงได้เห็นลงไปว่าข้อที่นางเพ็งได้ทรัพย์สมบัติด้วยอาการถูกหวยเช่นนี้ เพราะอำนาจบุญนิธิที่ตนได้ก่อสร้างสั่งสมเป็นลำดับมา แม้จะกล่าวภายภาคหน้าก็คงจะได้อานิสงส์ผลทวีคูณยิ่งขึ้นไปโดยลำดับมาจะนับจะประมาณมิได้ ฉะนั้นท่านที่หวังความสุขสำราญอยู่บ้าง ก็ควรถือเอาเป็นบรรทัดฐานตัวอย่างสืบต่อไป

ฉ้อกรรมสิทธิ์ที่ดินของผู้อื่น เมื่อใกล้ตายเห็นภาพพื้นดินใหญ่มาทับตน

ท่านพระเยื้อน วัดสามจีนใต้ จังหวัดพระนคร ได้เล่าให้ท่านพระมหาสงบฟังเป็นใจความว่า มีชายคนหนึ่งไม่ปรากฏชื่อ อาศัยทำนาหาเลี้ยงชีพอยู่ ณ ตำบลคอกกระบือ จังหวัดสมุทรสาคร ชายคนนี้ปรากฏว่าประพฤติแต่การกล่าวฉ้อกรรมสิทธิ์ที่ดินของชนอื่น มีปักเขตที่ดินของ

เขาเป็นต้น จนเจ้าของที่ดินอยู่ใกล้เคียงอิดหนาระอาใจ เขาได้ประพฤติการฉ้อกรรมสิทธิ์เช่นนี้เป็นนิรันดรมา ครั้นอายุย่างเข้าสู่ความชราโรคจึงตามเบียดเบียน เมื่อเวลาจวนจะใกล้สิ้นชีวิต จิตได้ประหวัดนึกหวั่นหวาดไม่สามารถจะตั้งสติระลึกถึงพระอรหังได้ เพราะจิตคิดเห็นไปว่าแผ่นดินใหญ่จะมาทับถมตน เขาได้มีจิตกังวลกระสับกระส่ายทุรนทุรายอยู่ดังนี้นานวันจึงได้ตายไปตามยถากรรม

ชอบฆ่าสุนัข เวลาจะตายร้องเห่าหอน

ท่านได้เล่าให้ฟังอีกว่า มีบุรุษคนหนึ่งตั้งเคหะสถานอยู่ตำบลบ้านโคกขาม จังหวัดสมุทรสาครเหมือนกัน บุรุษผู้นี้เป็นคนมีชื่อเสียงโด่งดังทางฆ่าสุนัข ไม่ว่าเขาพบปะสุนัขเมื่อไรไม่เลือกหน้าต้องเข่นฆ่าสุนัขนั้นเสียจนได้ เล่นเอาสุนัขทั้งหลายไม่กล้ายื่นหน้าออกมาให้เพื่อนแลเห็นครั้นถึงคราวกรรมจะสำแดงผล เมื่อบุรุษคนนั้นป่วยอาการหนักจวนจะใกล้ถึงแก่ความตาย เขาได้ร้องเห่าหอนเหมือนเสียงสุนัข การที่เขาเบียดเบียนจนชั้นจำพวกสัตว์ดิรัจฉานอันหาสาระมิได้เช่นนี้ ดูน่าอดสูแก่ใจ เพราะประหารสัตว์จำพวกนี้ ทำนานาประโยชน์ก็มิได้ การจะงดชีวิตไว้ให้ยังดีกว่าเพราะธรรมดาสุนัขเมื่ออาศัยอยู่ในบ้านใด ก็ยาจป้องกันโจรภัยในบ้านนั้นได้บ้าง ด้วยการเห่าให้เจ้าของบ้านได้ยินเสียงตื่นขึ้น นับว่ามีคุณแก่เจ้าของบ้าน ๆ จึงชอบเลี้ยงสุนัขไว้ ด้วยว่าสมัยนี้ชาวบ้านขาดบริวารไม่เหมือนกาลก่อน เพราะฉะนั้น ถ้าราษฎรคนใดไม่พอใจสุนัขควรจัดหาอุบายกำจัดด้วยวิธีอย่างอื่น แต่อย่าให้เป็นการเบียดเบียนและเป็นอันตรายแก่ชีวิตของสัตว์ ราษฎรคนนั้นนับว่ากำจัดด้วยวิธีกรุณาแก่สัตว์นั้นแล.

ฆ่าโคด้วยมีดที่ก้านคอ ต่อมาเอามีดแทงคอตนตาย

นายบุญเรือง อยู่บ้านตรอกโรงฆ่าสุกร ถนนพระราม ๔ ได้เล่าเรื่องปัจจุบันนิทานให้ท่านพระมหาสงบฟังเป็นใจความว่า ยังมีผู้คุมคนหนึ่งจำชื่อไม่ได้ เขารับตำแหน่งหน้าที่รองสุภาเป็นผู้คุม ตั้งเคหะสถานบ้านเรือนอยู่หน้าเมืองเก่า จังหวัดพนมสารคามเขามีความปรารถนาจะบริโภคเนื้อโค จึงได้จับโคมาแล้วประหารลงที่ตรงก้านคอด้วยมีดอันคมประสงค์จะให้ตายในทันที แต่โคก็ไม่ตาย ภายหลังเขาจึงจับโคนั้นแขวนให้หน้าแหงนขึ้นแล้ว จึงเอาไม้ค้อนทุบลงตรงศีรษะโค ๆ นั้นจึงได้ตาย เขาก็แล่เอาเนื้อมาบริโภคตามปรารถนา ครั้นต่อมาไม่ช้าไม่นานเท่าใดนัก จะเป็นเพราะเหตุใดไม่ปรากฏชัดตามความบอกเล่า ผู้คุมคนนั้นได้ใช้ศาสตราวุธทิ่มแทงคอของตนเอง ประสงค์จะให้ตายแต่ก็ไม่ตายเหมือนกัน ครั้นรักษาพยาบาลสักเท่าใด ๆ แผลนั้นก็ไม่หาย แล้วกลายเป็นบาดทะยัก เมื่อตนทนพิษไม่ได้ก็ขาดใจตายด้วยกำลังพิษนั้นเอง.

ขอบฆ่าแมลงสาบ เมื่อใกล้ตายมีแมลงสาบมากัด

วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๒

ท่านสมุห์วัน วัดสามจีนใต้ เล่าให้พันโท พระพินิจสาราฟังว่านางบัว บ้านอยู่ตำบลนางเลิ้ง ได้เล่าให้ท่านสมุห์วันฟังว่า ประมาณ ๑๐ ปีเศษมาแล้วมีหญิงผู้หนึ่งจำชื่อไม่ได้ เช่าห้องแถวอยู่ที่ถนนทรงวาด หญิงผู้นั้นเป็นผู้เกลียดชังแมลงสาบเหลือเกิน จะเป็นด้วยเหตุใดหาทราบไม่ สุดแต่ว่า

หญิงผู้นั้นได้พบแมลงสาบเข้าเมื่อใดก็ทำลายชีวิตเสียจนหมด และไม่ใช่แต่ครั้งเดียว เมื่อพบแมลงสาบครั้งใดก็ฆ่าแมลงสาบเสียทุก ๆ ครั้ง ครั้นต่อมาหญิงผู้นั้นป่วยอาการก็ไม่สู้มากนัก มีแมลงสาบเป็นอันมากนับด้วยจำนวนพันพากันมารุมกัดหญิงผู้นั้น ถึงแก่ผู้ที่มาพยาบาลต้องคอยระวังช่วยป้องกันขับไล่แมลงสาบนั้นไป ครั้นเผลอไปบ้างไม่ได้ระวัง แมลงสาบก็พากันมากวนกัดอีกจนเต็มทั่วไปทั้งตัวต่อมาหญิงนั้นถึงแก่ความตายแล้วแมลงสาบก็พากันมารุมกัดจนเต็มตัวเป็นการอัศจรรย์มาก.

หาเลี้ยงชีพด้วยการฆ่านกกระจาบ เมื่อใกล้ตาย ร้องเหมือนเสียงนกกระจาบ

เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๒ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๕ แรม ๗ ค่ำ ปีกุน ยังเป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๑–๕

ท่านสมุห์วัน วัดสามจีนใต้ ได้เล่าเรื่องให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังบทหนึ่งว่า นายอุ่นอายุประมาณ ๕๐ ปีเศษ มีบุตรภรรยาตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลคูบอน ในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดมีนบุรี หาเลี้ยงชีพในการทำนา ถ้าถึงวันอาทิตย์เป็นต้องเสพสุราอยู่เสมอ และเมื่อถึงฤดูเดือน ๓–๔–๕–๖ ในระหว่าง ๔ เดือนนี้พวกนกกระจาบก็พากันมาหาอาหารกินที่ลานในพื้นที่นาเนือง ๆ นายอุ่นเป็นผู้เข้าใจในการดลบนกก็นำตาข่ายสำหรับดลบนกนั้นไปปักลงที่ลานนาโดยวิธีอุบายนำข้าวเปลือกโปรยลงไว้ที่หน้าตาข่ายที่ปักไว้ ฝูงนกกระจาบเห็นก็พากันมาลงกินข้าว นายอุ่นคอยดูอยู่ เมื่อเห็นนกกระจาบลงกินข้าวมากแล้ว ก็ชักเชือกสายยนต์ที่ผูกต่อไว้

กับตาข่าย ไก่ก็ลั่น ข่ายนั้นก็กลับตลบไปข้างหน้า ครอบฝูงนกกระจาบไว้ออกไม่ได้ ได้นกกระจาบคราวละมาก ๆ ตัว นายอุ่นก็เอามือทุบนกกระจาบที่ติดข่ายอยู่นั้นตายจนหมด แล้วก็นำมาเป็นอาหารเลี้ยงบุตรภรรยาและจำหน่ายขายบ้างดังนี้มาเนือง ๆ ช้านาน ต่อมานายอุ่นป่วยมีอาการชักหลังงอคล้ายคนที่เตี้ยค่อมทั้งมือและเท้าก็เป็นเหน็บชาเดินไม่ได้ต้อง ทน ทุกขเวทนาอยู่ดังนี้ช้านาน ในขณะที่นายอุ่นป่วยครั้งนั้นนั้นสลบแน่นิ่งไปหนหนึ่งซึ่งกระทำให้บุตรภรรยาและญาติเข้าใจว่าสิ้นชีวิตแล้วแต่ก็หาตายไม่กลับ ฟื้นคืนมาและอยู่อีกประมาณ ๒๐ ปีเศษ ครั้นต่อมา พ.ศ. ๒๔๖๕ นายอุ่นป่วยมีอาการหนักหมอรักษาไม่หายอาการทรุดลงทุกวัน เมื่อใกล้เวลาจะตายนั้น บาปที่ตนทำไว้ก็แสดงให้ปรากฏคือให้ร้องเหมือนนกกระจาบเจี๊ยบจ๊าบ ๆ เรื่อยไป และดิ้นรนกระวนกระวายเหนื่อยหอบ หาความสุขมิได้ทนทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัสแล้วจึงขาดใจตาย

ขโมยควายขาย เวลาตายเพ้อถึงเรื่อง เอาควายไปแลกกับม้า

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๓ แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ท่านพระอาจารย์เอี่ยม วัดสามจีนใต้ ได้เล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า ประมาณ ๘–๙ ปีมาแล้ว นายทาอายุ ๕๐ ปีเศษ บ้านเดิมอยู่ตำบลบ้านพริกบ้านลำ จังหวัดสระบุรี ต่อมานายทากับบุตรภรรยาได้ย้ายมาตั้งทำมาหากินอยู่ที่ตำบลหัวตะเข้ จังหวัดสมุทรปราการ นายทาคนนี้เมื่อยังอยู่บ้านจังหวัดสระบุรี ได้ประพฤติเป็นโจรลักโคกระบือ มีพวก

เพื่อนที่เป็นโจรด้วยกันหลายคน เมื่อเวลาโคหรือกระบือเที่ยวกินหญ้า ถ้าห่างจากเจ้าของเห็นว่าพอจะลักได้ นายทากับพวกเพื่อนก็ขี่ม้าเข้าไล่ต้อนโคกระบือหนีมา เมื่อได้มาแล้วก็นำไปแลกเปลี่ยนจำหน่ายขายและถ่ายถอนตามทางทุจริตของพวกโจร นายทาได้ประพฤติความชั่วมาดังนี้ประมาณนานปี แต่ในระหว่างที่นายทาได้ย้ายมาจากบ้านเดิมมาตั้งทำมาหากินอยู่ที่ตำบลหัวตะเข้นั้น ตามกิตติศัพท์หาปรากฏว่า นายทายังประพฤติเป็นโจรลักโคกระบือเช่นแต่ก่อนไม่ ต่อมาเมื่อเวลานายทาป่วยเป็นไข้ เวลานั้นท่านพระอาจารย์เอี่ยมบวชเป็นพระภิกษุและยังอยู่ที่วัดหัวตะเข้ นายทาอยู่ใกล้บ้านท่านพระอาจารย์เอี่ยม และท่านรู้จักกับนายทา เมื่อเวลานายทาป่วยท่านได้ไปที่โรงนายทาอยู่ ท่านจึงได้ทราบอาการป่วยของนายทา เมื่อเวลาป่วยอาการหนัก คือมีอาการให้นายทาเผลอสติพูดเพ้อไปว่า เอาควายแลกกับม้า บางทีพูดว่าให้ ๒ ตัว เอามาให้นายทาตัว ๑ และมีอาการให้เหนื่อยหอบและกระหายน้ำ ให้ร้อนรนกระวนกระวายไม่มีความสุขทนทุกขเวทนา และตามข้อที่ว่า นายทาพูดเพ้อไปว่าเอาควายแลกกับม้า บางทีพูดว่าให้ ๒ ตัวเอาตัว ๑ นั้น โดยความเห็นท่านพระอาจารย์เอี่ยม และผู้ที่ไปเยี่ยมก็พากันเข้าใจว่า แต่ก่อนนายทาเป็นโจรลักโคกระบือ ที่ว่าให้ ๒ ตัวเอาตัว ๑ นั้น คือ โค หรือกระบือของนายทาที่ได้มาเป็นของร้อนจึงยอมแลกให้เขา ๒ ตัว เอาแต่ตัว ๑ ซึ่งเป็นของเย็นนายทาจึงได้ยอมเสียเปรียบให้ เมื่อบาปอกุศลบันดาลให้นายทาเผลอสติ แสดงวาจาล่อให้คนทั้งหลายเห็นว่าเป็นผู้กระทำบาปอกุศลดังนั้นแล้ว นายทาก็ถึงแก่ความตาย.

รับจ้างตอนโคกระบือ ต่อมาป่วยลูกอัณฑะแตก

ท่านพระอาจารย์เอี่ยมได้เล่าเรื่องให้ฟังว่า ประมาณ ๑๒—๑๓ ปี มาแล้ว นายคงอยู่ที่ตำบลบ้านหัวตะเข้ จังหวัดสมุทรปราการ ทางที่นายคงหาเลี้ยงชีพ คือทำนาบ้าง เป็นหมอรับจ้างตอนโคกระบือบ้าง ทำอย่างนี้มานานปี ต่อมาเมื่ออายุนายคงประมาณได้ ๖๐ ปีเศษ นายคงป่วยมีอาการให้อัณฑะของนายคงบวมโตขึ้น และพุออกเป็นแผลเน่าเปื่อยหลายแห่งใช้ยารักษาแผลหนึ่งหายก็พุเป็นแผลแห่งอื่นขึ้นอีก แผลกำเริบมากขึ้นทุกที รักษาอย่างไรก็ไม่หาย ที่สุดถึงแก่ลูกอัณฑะแตกหลุดออกมา ได้รับความลำบากเจ็บปวดแสนสาหัส ทนทุกขเวทนาอยู่ได้ประมาณปีเศษ นายคงจึงถึงแก่ความตาย

ชอบชนไก่ เวลาตายเอามือชนกัน

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือนอ้าย แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ท่านพระอาจารย์แป๊ะ (บุตรพระยาราชสัมภาราการ) วัดหัวลำโพง จังหวัดพระนคร ท่านเล่าให้นายโท พระพินิจสาราฟังว่า โดยประมาณ ๔๐ ปีมาแล้ว พี่ชายของท่านเป็นจ่าหาญยุทธกิจ (ชื่อแขก) ชอบเล่นชนนก, ชนไก่, อยู่เสมอ ครั้งใดไก่ที่ไปชนกับเขา ถ้าชนะก็ถนอมเลี้ยงดูให้อยู่กินเป็นปรกติ ถ้าไปชนแพ้เขาไก่ตัวนั้นต้องถูกลงโทษในเวลากลับจากบ่อนไก่ ไก่ก็กำลังเจ็บบอบช้ำ น่าจะกรุณาเลี้ยงดูไว้ นี่หาฉะนั้นไม่ สุดแต่ว่าแพ้เขาก็โกรธให้ฆ่าไก่นั้นแกงสู้กันกิน ทำดังนี้เนือง ๆ หลายครั้ง ครั้นต่อมาเมื่อ

อายุจ่าหาญยุทธกิจประมาณได้ ๔๐ ปี จ่าหาญยุทธกิจได้ป่วยเป็นฝีในท้อง มีอาการไอเป็นโลหิต ให้หาแพทย์รักษาพยาบาล อาการป่วยหาคลายไม่ เมื่อใกล้จะถึงแก่กรรมก็ทำกิริยายกมือทั้งสองขึ้นชนกันเช่นเวลาชนไก่ ใครจับมือไว้ก็ไม่ฟัง และให้เอาไก่มาไว้ที่ข้างตัวสองตัว เมื่อไก่นั้นชนขึ้น จ่าหาญยุทธกิจก็เป็นที่สบายใจ เวลานั้นบุตรภรรยาเห็นว่าอาการป่วยหนัก ก็ให้นิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระปริตรต่ออายุ และเพื่อให้มีสติระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย พอได้ยินเสียงพระสงฆ์สวดก็โกรธบ่นว่าแสบหูไม่อยากฟัง พระก็ต้องหยุดไม่ได้สวดต่อไป แล้วจ่าหาญยุทธกิจก็ถึงแก่กรรม ด้วยอำนาจเวรกรรมกระทำให้เห็นปรากฏดังนี้

เอาฟืนจุดไฟแดงมาทิ่มปลายมลึงค์กระบือ ต่อมาเกิดเป็นฝีที่ปลายองคชาตเปื่อยเน่า

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือนอ้าย แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔ เวลาบ่าย

นายพันโท พระพินิจสารา ไปหาท่านพระอาจารย์แป๋ะ วัดหัวลำโพง ท่านเล่าให้ฟังว่า ประมาณ ๓๐ ปีมาแล้ว ท่านอาจารย์บวชอยู่วัดหัวลำโพง มีวิชาแพทย์และทางทำน้ำมนต์ มีคนนับถือมาก เมื่อท่านอาพาธอายุประมาณได้ ๖๐ ปีเศษ อาการที่อาพาธนั้น แรกเกิดเป็นฝีขึ้นที่ปลายองคชาตให้เปื่อยเน่า หมออื่น ๆ ก็ได้มาช่วยรักษาหลายคน แผลนั้นก็ไม่หาย ให้เน่าลามเข้าไปจนตลอดลำองคชาต อาการที่อาพาธหนักลง ท่านจึงพูดแก่พระสงฆ์ที่ช่วยพยาบาลและมาเยี่ยมว่า โรคที่ท่านเป็นนั้นอย่างไรก็

คงไม่หาย ด้วยท่านได้ทำเวรกรรมไว้ในชาตินี้ บัดนี้เวรมาถึงท่านแล้ว พระสงฆ์ท่านจึงถามว่า ท่านอาจารย์ทำเวรอะไรไว้ ท่านจึงเล่าให้ฟังว่า เมื่อท่านเป็นฆราวาสนั้น บ้านท่านอยู่แถวบางกะปิ เวลานั้นท่านทำนาเลี้ยงชีพ มีกระบืออยู่ตัวหนึ่ง เวลาค่ำก็ผูกไว้ในเพิงโรงที่ท่านอยู่ กลางคืนก็สุมไฟกันยุงนอนเฝ้าและปฏิบัติกระบือทุก ๆ คืน เมื่อกระบือถ่ายมูตรและคูถก็เป็นธุระเช็ดกวาดพื้นดินที่กระบือนอนให้สอาดอยู่เสมอ คืนวันหนึ่งกระบือตื่นขึ้นถ่ายมูตรและคูถหลายครั้ง ท่านก็ต้องตื่นขึ้นเช็ดกวาดหลายหนไม่เป็นที่อันหลับนอน ท่านโกรธก็ชักดุ้นฟืนที่จุดไฟแดงมาทิ่มปลายถึงค์กระบือ ๆ ก็ตกใจกระโดดเผ่นด้วยความร้อนแทบจะหลุดจากเชือกไป ท่านก็จับรั้งเชือกที่สนสะพายไว้ กระบือก็ดิ้นทุรนกระวนกระวายอยู่นานน่าสงสาร ครั้นรุ่งขึ้นเช้าท่านก็ขวนขวายหายามาใส่รักษาอยู่หลายวันก็ไม่หาย แผลนั้นมีแต่เน่าเปื่อยเรื่อยเข้าไปจนถึงภายในก้นกระบือ ๆ ต้องทรมานอยู่นานวันกระบือนั้นจึงตาย ท่านได้ทำเวรกรรมไว้ดังนี้ ท่านจึงเข้าใจว่าท่านคงไม่หาย และอาการอาพาธของท่านก็กำเริบหนักขึ้น เน่าเปื่อยไปจนถึงภายในก้น ทนทุกขเวทนาสาหัสประดุจเดียวกันกับอาการที่กระบือป่วยตายฉะนั้น และก็ถึงมรณภาพ

ชอบฆ่าสัตว์ เมื่อใกล้ตายเอามีดแทงคอตนเอง

วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือน ๓ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

ท่านพระนิ่ม วัดดวงแข จังหวัดพระนคร มีจดหมายส่งเรื่องมายังนายพันโท พระพินิจสารา ฉบับหนึ่งว่า

เรื่องคนกระทำปาณาติบาต ฆ่าสัตว์เวลาจนจะถึงมรณะได้รับผลเห็นทันตาในปัจจุบันภพนี้ คือเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ มีชายผู้หนึ่งชื่อนายเตอยู่ที่จังหวัดเกียนสวาย เมืองกัมพูชาธิบดี เป็นคนไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ประพฤติตนเป็นคนฆ่าสุกรขายเลี้ยงชีพตั้งแต่หนุ่มมาจนแก่ ครั้นอายุถึง ๔๗ ปี นายเตก็มีโรคบังเกิดขึ้นภายในกาย ให้ร้อนรนกระวนกระวายอยู่ไม่เป็นสุข เพราะเวรกรรมที่ทำไว้นั้นหากบันดาลให้เป็น นายเตต้องเสวยทุกขเวทนาเป็นอันมาก เมื่อเวลานายเตเห็นญาติพวกพ้องที่มาเยี่ยมก็บอกให้เอามีดที่ตนเคยฆ่าสุกรนั้นมาให้ ญาติมิตรสหายเขาก็ไม่นำมีดมาให้ ครั้นต่อมาคืนวันหนึ่ง ผู้ที่อยู่ช่วยพยาบาลนอนหลับหมด ลืมมีดเจียนหมากไว้ในหีบหมาก ๑ เล่ม นายเตเปิดหีบเห็นมีดก็เอามีดมาแทงคอตนเอง อยู่มาไม่กี่วันนายเตก็ถึงแก่ความตาย

ควักลูกตานกแขกเต้า ต่อมาควักลูกตาตนเอง

ตามจดหมายของท่านพระอาจารย์นิ่ม วัดดวงแข จังหวัดพระนคร ยังมีอีกเรื่องหนึ่งว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ มีชายผู้หนึ่งชื่อนายพัน เป็นคนชอบเลี้ยงนกเขาเล่นตั้งแต่ยังหนุ่มมาจนแก่ เมื่อนายพันไปดักนกเขามาได้แล้ว ก็มาขังไว้ในกรง ถ้านกเขาตัวไหนขันเสียงเพราะดีแกก็เลี้ยงไว้ ถ้าตัวไหนขันเสียงไม่ดีแกก็จับนกเขาตัวนั้นมาควักลูกตาออกเสียแล้วก็ปล่อยให้บินไปมาอยู่ในเรือน เมื่อนกนั้นตาบอดแล้วก็ไม่สามารถที่จะบินไปไกลได้ ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้น นายพันทำแก่นกเขาเช่นนี้มาหลายปี ครั้นอายุนายพันมากขึ้นโรคชราก็มาเบียดเบียนร่างกายไม่มีความสุข ตามที่แกได้กระทำบาปกรรมมานั้นบันดาลให้เกิดเจ็บป่วยขึ้นที่นัยน์ตา

มีอาการให้ปวดคันเป็นกำลังเหลือที่จะทนได้ แกก็เอามือควักลูกตาของแกเอง ลูกตาก็หลุดตกลงมาทั้งสองข้าง และนายพันทำศีรษะเหมือนศีรษะนกเขาเมื่อกำลังขัน แกร้องเสียงดัง (กรุ๊ก ๆ ๆ) เสวยทุกขเวทนาอยู่ได้ ๑๕ วันเศษ ก็ถึงแก่ความตาย นายพันคนนี้อยู่ในจังหวัดเกียนสวาย เมืองกัมพูชาธิบดี เรื่องที่พรรณามานี้โดยความย่อ ๆ พอแสดงให้เห็นว่า คนกระทำปาณาติบาตทรมานสัตว์ย่อมได้รับผลเห็นทันตาในปัจจุบันภพนี้ ถ้ามีเนื้อความบกพร่องบ้างอย่างหนึ่งอย่างใด ขออภัยโทษด้วยเถิด

ชอบฆ่าสัตว์ใกล้จะตายเห็นคนถือหอกดาบมาแทงตน

วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ ๒๔๖๕ ตรงกับวันพุธ เดือน ๔ แรม ๖ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔ ท่านพระนิ่ม ธรรมรักขิโต วัดดวงแข ท่านส่งลิขิตปัจจุบันนิทานมาให้ นายพันโท พระพินิจสารา ๒ บท บทหนึ่งว่า ชื่อนายเพชรอยู่เมืองกัมพูชาธิบดี เป็นคนใจคอดุร้าย กระทำแต่กรรมอันลามกต่าง ๆ ดังจะได้อธิบายดังต่อไปนี้ คือ—

๑. เล่นการพนันแข่งโคกัน เมื่อเวลาแกจะแข่งโค แกก็เอาไม้ปฏักแทงที่ก้นโคโลหิตก็ไหลออกมาตามก้นโคนั้นไม่หยุด นายเพชรเป็นคนชำนาญในเรื่องนี้ ชาวบ้านเขาสมมุติกันเรียกว่า นายเพชรโคเหาะ ๆ

๒. ไก่หรือสุนัข เมื่อเดินเข้าบริเวณบ้านของแก ถ้าไปคุ้ยกินสิ่งของของที่แกปลูกไว้หรือตากไว้ ถ้าแกจับได้แกเอามาตัดเท้าบิดคอไก่นั้นจนตาย

๓. สุราแกก็กินฝิ่นแกก็สูบ แกประพฤติทำบาปกรรมเช่นนี้มาหลายปี ต่อมานายเพชรคนนี้ก็มีโรคเกิดขึ้นในร่างกาย มีความเจ็บปวดในกายตัวอย่างสำหัส เวลาแกจะนอน ด้วยอำนาจแห่งผลกรรมที่แกได้กระทำสะสมมานั้นก็มาบันดาลให้นิมิตร เห็นแต่คนถือหอกถือดาบถือเชือกมาจะทิ่มแทงพันผูกมัดมือมัดเท้าของแก แกก็ตกใจกลัวร้องเรียกบุตรภรรยาให้มาช่วย บุตรภรรยาก็เข้ามาถาม แกก็บอกตามที่แกแลเห็นนั้น บุตรภรรยาก็ไม่เห็นและไม่รู้ว่าจะช่วยอย่างไร อีกอย่างหนึ่งเมื่อเวลาถ่ายอุจจาระหรืออาเจียรออกมาก็มีโลหิตออกมาทั้งนั้น แกต้องเสวยทุกขเวทนาดังกล่าวมาแล้วนี้เป็นหลายวันจึงถึงแก่ความตาย

บีบคอลูกนก กลางคืนตกหมอนตาย

อีกบทหนึ่งว่า ชื่อนายหอมอยู่ในเมืองกัมพูชาธิบดี เป็นคนใจดุร้ายไม่กลัวบาปเหมือนกัน วันหนึ่งนายหอมขึ้นไปจับลูกนกที่นอนอยู่ในรังบนต้นไม้ต้นหนึ่ง เมื่อจับได้แล้วก็บิดคอลูกนกให้ตาย แล้วก็โยนทิ้งลงมาแล้วแกก็ลงจากต้นไม้เก็บนกนั้นมาบริโภคเป็นอาหาร โดยผลกรรมที่แกได้กระทำมานั้น ในคืนวันนั้นนายหอมนอนอยู่ในห้องเรือนของตน ตนก็ขาดใจตายในคืนวันนั้นเอง เวลาเมื่อตายเห็นอาการวิปลาส คือศีรษะของนายหอมตกจากหมอน คล้ายกับที่นายหอมบิดคอลูกนกให้ตายฉะนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องบันดาลให้รับผลเห็นทันตาในปัจจุบัน คือหักคอลูกนกในวันนั้นนายหอมก็ตายในวันนั้น.

รุกที่ของวัด ตายไปเป็นเปรต

วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันจันทร์เดือน ๕ แรม ๙ ค่ำ ปีกุน เป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๕—๕

ท่านพระชาลี วัดดวงแข มีหนังสือส่งเรื่องมายังนายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งใจความว่า มีชายคนหนึ่งอายุ ๕๐ ปี มาจากจังหวัดสระบุรี ได้เล่าปัจจุบันนิทานให้ท่านพระชาลีฟังว่า เมื่อชายคนนี้อายุ ๑๙ ปี ได้เห็นนายพิทย์ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านหมาก ตำบลบ้านยาง ท้องที่อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี นายพิทย์คนนี้หาเลี้ยงชีพในการทำนา แต่ที่นาของนายพิทย์นี้อยู่ใกล้ชิดติดต่อกับที่วัดแห่งหนึ่ง นายพิทย์ได้รุกเอาเขตที่วัดเป็นที่นาของตนเสียหลายแห่ง และสระน้ำของวัดก็พยายามเอาเป็นที่นาของตนเสียจนได้ และนายพิทย์คนนี้เป็นผู้ไม่เคารพต่อพระสงฆ์และสามเณร และประพฤติการเกกมะเหรกต่าง ๆ และเวลาแกไปในวัดก็ขาดความเคารพ เช่นมีธุระกิจไปหาสู่สงฆ์ก็ใช้อิริยาบทนอนพูดเป็นต้น ต่อมานายพิทย์ป่วยมีอาการหนัก หมอช่วยเยียวยารักษาก็ไม่หาย นายพิทย์ก็ถึงแก่ความตายได้ประมาณ ๖–๗ วัน มีหญิงคนหนึ่งอยู่บ้านใกล้ชิดกับบ้านนายพิทย์ที่ตายไปนั้น ครั้นเวลาประมาณ ๑ ทุ่ม หญิงนั้นได้เห็นคนจะเป็นเปรตหรืออะไรก็ไม่ทราบมายืนอยู่ที่หน้าบ้าน ทีแรก ๆ เห็นก็ดูเล็ก ๆ เท่ากับเด็กอายุราว ๑๒ ขวบ ครั้นยิ่งดูก็โตขึ้นทุกที โตและสูงได้ประมาณ ๘ ศอก แล้วก็หายไป ครั้นต่อมาอีกก็ได้ยินเสียงร้องอยู่ข้างป่าช้าผีดิบ เสียงนั้นก็น่ากลัวพิลึก ทำให้ขนพองสยองกล้าทุกคนที่ได้ยิน บรรดาคนที่อยู่บ้านนั้นก็ได้ยินด้วยกันแทบทุกคน แต่ไม่มีใครกล้าที่จะไปดูได้ และทุกวันนี้ก็ยังมีอยู่ มีผู้พบเห็นอยู่เสมอ ๆ และเมื่อจวนจะเข้าพรรษาในเดือนแปดที่ล่วงไปแล้ว ก็มีคนได้เห็นอยู่ แรกเห็นก็ตัวเล็กแล้วโตขึ้นโดยลำดับ จนสูงประมาณ ๘–๙ ศอกแล้วก็หายไป นี้จะเป็นด้วยเหตุใดก็ยังไม่ทราบแน่ แต่คนทั้งหลายก็

เข้าใจกันว่า คงเป็นสาเหตุมาจากนายพิทย์ได้รุกที่ธรณีสงฆ์ทั้งสระของวัด ด้วยเอาเป็นที่นาของตน เหตุผลเช่นนี้แต่ก่อนมาก็ไม่เคยมี เพิ่งมีในครั้งนี้.

เอาฆ้อนทุบหัววัว กระเด็นไปถูกเมีย

วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

ท่านพระธัมมวีโร ทองพูน วัดดวงแข ส่งเรื่องมายังนายพันโท พระพินิจสารา ว่า ดังได้สดับมาจากพระภิกษุองค์หนึ่งชื่อพรหม เล่าเรื่องนิทานคนฆ่าสัตว์ว่า แขกคนหนึ่งอยู่ในมณฑลร้อยเอ็ด ทำการปาณาติบาต คือฆ่าโคทั้งเป็นเอาเนื้อไปขาย ได้ประโยชน์มาเลี้ยงชีวิตพร้อมด้วยลูกเมียและพรรคพวกเป็นอันมาก ทำดังนี้มาช้านาน จนถึง พ.ศ. ๒๔๖๓ อยู่มาวันหนึ่ง แขกนั้นพร้อมกับภรรยาและพรรคพวกได้ไปฆ่าโคที่โรงสำหรับฆ่า แขกคนนั้นได้เอาค้อนเหล็กที่สำหรับฆ่านั้นประหารลงที่ศีรษะโค ในขณะนั้นบังเกิดอัศจรรย์ ฆ้อนดี ๆ นั้นหักกระเด็นไปถูกที่หน้าอกเมียของแขกที่หนึ่ง เมียของแขกล้มลงสลบคาที่ มีอาการให้กระสับกระส่ายดิ้นรนเสวยทุกขเวทนาอยู่เกือบครึ่งวัน จึงรู้สึกฟื้นสติได้ แต่ก็คงได้รับผลกรรมเพราะฆ่าโคมากกรรมนั้นจึงให้ได้รับผล แม้ยังไม่ถึงแก่ความตาย ก็กระทำให้เมียแขกนั้นเป็นคนทุพพลภาพ กล่าวคือเป็นผู้ได้รับวิบากกรรมจากบาปกรรมนั้น ทั้งเป็นพวกที่หาละอายแก่บาปมิได้ โดยทางสันนิษฐานพอเห็นได้ว่า ด้วยอำนาจอกุศลกรรมที่เป็นพวกฆ่าโค บาปจึงบันดาลให้ฆ้อนดี ๆ หักกระเด็นไปถูกภรรยาของแขกผู้ฆ่าโค ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น อกุศลจะให้ผลอย่างไร คนเราถ้าอยู่ดี ๆ ก็ย่อมจะไม่มีเหตุผลร้ายแรงสาหัสอย่างนั้นเลย

รุกที่ธรณีสงฆ์ ตายไปเป็นเปรต

วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๕ แรม ๙ ค่ำ ปีกุน ยังเป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔—๕.

พระภิกษุธัมมวิโร ทองพูน วัดดวงแข จังหวัดพระนคร มีหนังสือมายังพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งใจความว่า มีชายคนหนึ่งชื่ออ่ำ ตั้งรกรากทำมาหากินอยู่ ณ ตำบลหัวหมาก อำเภอสาวไห้ จังหวัดสระบุรี นับว่านายอ่ำผู้นี้ ได้รุกเอาที่ธรณีสงฆ์ในวัดนั้นมาเป็นที่ตกกล้า • ชาวบ้านได้ว่ากล่าวห้ามปราม นายอ่ำก็หาเชื่อฟังไม่ กลับพูดจาเกเรไปต่าง ๆ ครั้นอยู่จำเนียรกาลนานมา การทำมาหากินก็ไม่ใคร่พอปากพอท้อง ถ้าปีใดชาวนาทำนาได้ธัญญาหารเต็มยุ้งเต็มฉาง ปีนั้นนายอ่ำก็ได้เพียงพอรับประทาน ถ้าปีใดชาวนาได้ธัญญาหารพอรับประทาน ปีนั้นนายอ่ำไม่ได้ธัญญาหารเลี้ยงชีวิตเลย ครั้นต่อมานายอ่ำเกิดโรคาพยาธิเข้าเบียดเบียนบีบคั้นสรีรกายได้เสวยทุกขเวทนามีประการต่าง ๆ มิได้เสื่อมคลาย ได้รับทุกขเวทนาอยู่อย่างนี้ในไม่ช้านักก็ตาย หมู่ญาติทำฌาปนกิจเสร็จแล้ว นับตั้งแต่กาลนั้นมาประมาณ ๒๐ ปีเศษ ในวัน ๑๕ ค่ำ หรือวันเข้าพรรษา พอเวลาดึกสงัดปราศจากเสียง แต่มีผู้คนที่ตื่นได้ยินเสียงเปรตมาร้องมีเสียงอันหยาบเย็นเป็นที่ขนพองสยองกล้าพิลึกน่าสพึงกลัว และเปรตตนนั้นได้มาแสดงเสียงให้ปรากฏชัดแก่หมู่ญาติและคนใกล้เคียงได้ยินในปีหนึ่งหลาย ๆ ครั้ง และคนทั้งหลายที่อยู่ใกล้เคียงเมื่อได้ฟังสำเนียงเสียงเปรตมาร้องเช่นนั้น ต่างมาสำคัญสันนิษฐานเห็นพ้องกันว่า เปรตที่มาร้องนั้นมิใช่อื่นไกล คือนายอ่ำ

ที่ได้ตายไปแล้วนั้นเอง เพราะนายอำคนนี้ได้ตู้ฉ้อทีเป็นทรัพย์สิ่งของมาเป็นประโยชน์ของตน อกุศลที่ทำนั้นแลตามสนอง

เป็นหนี้เขา ตายไปเกิดเป็นโคให้เขาใช้

วันอังคารที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ เวลาบ่าย ท่านพระศรีวัดแก้วแจ่มฟ้า นำเรื่องมาให้แก่ พันโท พระพินิจสาราว่า มีจีนผู้หนึ่งชื่อจีนเก๋า และภรรยาชื่อนางคำ ตั้งโรงค้าขายอยู่ที่ตำบลตลาดน้อย จังหวัดพระนคร ได้ประมาณ ๓๗ ปีมาแล้ว ต่อมาเกิดเพลิงไหม้โรงยาฝิ่นที่โรงจีนเก๋านางคำ ถูกเพลิงไหม้ด้วย เก็บได้แต่บัญชีชื่อคนที่ซื้อเชื่อของกับสิ่งของอื่นไว้ได้บ้าง ต่อมาทั้งสองผัวเมียได้คิดตั้งโรงขายชันน้ำมันยาง จึงไปซื้อโคมาตัวหนึ่งไว้สำหรับบทชันขาย อยู่ที่หลังโรงบ่อนตลาดน้อย ก็ค่อยมั่งมีขึ้นเป็นลำดับมา จนได้ปลูกตึกขึ้นเป็นที่อยู่และค้าขาย มีบุตรชาย ๒ หญิง ๒ สองผัวเมียนั้นคิดเห็นว่า โคตัวหนึ่งที่ซื้อมาใช้มีคุณแก่ตนมาก จึงนำโคไปปล่อยไว้ที่วัดทองนพคุณ เพื่อให้มีความสุขไม่ต้องรับใช้งาน โคตัวนั้นกลับข้ามแม่น้ำเจ้าพระยามายืนอยู่ตรงหน้าประตูบ้านแต่เช้า พอเจ้าของบ้านเปิดประตูก็เห็นโคยืนอยู่ จึงเรียกลูกจ้างนั้นมาให้จูงโคไปปล่อยอีก ครั้นเวลากลางคืนจะเป็นจีนเก๋าผัวหรือนางคำเมียนอนหลับฝันว่า ตัวฉันชื่อลก ได้ซื้อเชื่อยาฝิ่นของนายไปยังไม่ได้ใช้หมด จะต้องทำการงานให้นายไปกว่าจะตาย จึงจะหมดหนี้ของนาย จีนเก๋าจึงเอาบัญชีมาตรวจดู ก็มีชื่อจีนลก ซื้อยาฝิ่นไปใช้เงินที่ค้างยังไม่หมด เป็นเงิน ๓๒ บาท สมจริงตามความฝันทุกประการ จีนเก๋าและนางคำก็คิดสงสาร ทั้งเห็นว่าโคตัวนี้ทำประโยชน์

ให้มากกว่าเงินที่ติดค้างจีนลกนั้นหลายสิบส่วน จึงเลี้ยงโคนั้นไว้ไม่ใช้การงานจนโคสิ้นอายุ.

รับฝากทรัพย์ ตายไปเกิดเป็นงูเฝ้าทรัพย์

วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๙๔

ท่านพระศรี วัดแก้วแจ่มฟ้า ท่านเขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า ประมาณ ๓๘ ปีมาแล้ว ท่านได้ทราบว่า ท่านสมภารวัดบางกะบี่ ท่านเป็นผู้มีอายุมาก ชาวบ้านเหล่านั้นนับถือท่านมาก และเวลานั้นมีผู้ร้ายปล้นชุกชุม คืออ้ายทองแดงหัวหน้าโจรมีชื่อเสียงโด่งดัง ชาวบ้านเกรงกลัวมากนอนตาไม่ใคร่หลับ ชาวบ้านปรึกษาเห็นกันว่าท่านสมภารองค์นี้มีความซื่อตรงดี และมีความกรุณาอารีแก่ชาวบ้านทั้งหลาย ชาวบ้านจึงพากันนำเงินทองสิ่งของรูปพรรณตามที่มีมาขอฝากท่านสมภาร ๆ ทราบทุกข์ของชาวบ้านก็ยอมรับฝากไว้หลายสิบรายด้วยกัน ท่านสมภารจดบัญชีรายชื่อเจ้าของและทรัพย์สิ่งของไว้เป็นห่อ ๆ มิให้ปนกัน แล้วใส่ไว้ในไหเสร็จแล้ว ครั้นเวลากลางคืนท่านก็นำไหไปฝังไว้ใต้ถุนถาน มิให้ใครรู้เห็น อยู่มาประมาณสามปีเศษ อายุท่านมากโรคชราก็มาเบียดเบียนท่านอาพาธถึงแก่มรณภาพชาวบ้านไม่ทันทราบ เมื่อทราบแล้วต่างก็มาพูดชี้แจงต่อท่านสมภารองค์ใหม่ ให้ท่านทราบเรื่องที่ได้ฝากทรัพย์สิ่งของไว้ต่อท่านสมภารเก่า จะขอรับทรัพย์สิ่งของคืนไป ท่านสมภารองค์ใหม่ก็ดีหนักหนา มีความกรุณาช่วยตรวจค้นในบริเวณกุฎีก็หาพบไม่ ท่านก็ไม่รู้

ว่าจะทำประการใด ชาวบ้านก็สิ้นปัญญาพากันกลับไปบ้านเรือนของตน ต่อมาประมาณ ๖ เดือนเศษ วันหนึ่งท่านสมภารใหม่ ท่านเดินไปถานก็พบงูตัวหนึ่งเลื้อยเข้ามาทางใต้ถุนถาน แล้วก็เลื้อยกลับเข้าไปในต้นพุ่มพุงดอ ท่านสมภารใหม่เมื่อท่านไปถานท่านพบงูตัวนี้เนือง ๆ มาถึงสามครั้งแล้ว ท่านจึงดำริเห็นว่า บางทีท่านสมภารเก่าเมื่อถึงมรณภาพ จิตจะประหวัดห่วงใยถึงทรัพย์ที่รับฝากฝังไว้ที่ใต้ถาน ท่านสมภารมรณภาพแล้วคงไปเกิดเป็นงูจึงเวียนไปดูที่ใต้ถุนถานเนือง ๆ ด้วยความเป็นห่วง ท่านจึงพูดแก่สงฆ์ทั้งปวงให้ทราบตามความเห็นของท่าน และท่านว่าตั้งแต่วันนี้ไปขอให้สงฆ์ทั้งหลายงดอย่าเพิ่งไปถานเลยสัก ๑๕ วัน ท่านจะขุดที่ใต้ถานดู พระสงฆ์ก็เห็นชอบด้วย ครั้นครบ ๑๕ วัน พอมูตรคูถของโสโครกค่อยแห้ง ท่านก็ขอแรงให้ช่วยกันขุด ๆ ลงไปไม่ลึกนักก็พบไหที่ท่านสมภารเก่าฝังไว้ ยกไหขึ้นมาบนกุฎิเปิดไหดูก็มีห่อทรัพย์และชื่อเจ้าของทุกราย ท่านทำไว้เรียบร้อยดี ท่านสมภารใหม่ก็ให้ป่าวร้องชาวบ้านที่ฝากทรัพย์ ให้มารับทรัพย์สิ่งของ ๆ ตนไป ชาวบ้านได้ทราบก็ดีใจพากันมารับทรัพย์สิ่งของถูกต้องทุกราย มิได้หายหกตกหล่น ทุกคนต่างสรรเสริญว่าท่านสมภารใหม่เป็นผู้มีความคิดสุขุม ถ้ามิใช่สมภารที่ไหนจะได้ทรัพย์กลับคืน พากันชื่นชมกล่าวขอบคุณต่างก็ช่วยกันอุดหนุนให้ท่านสมภารได้รับลาภผลบ้างตามสมควร ที่มีพระคุณแก่เขา ส่วนท่านสมภารที่มรณภาพไปเกิดเป็นงูหมั่นเลื้อยไปดูที่ฝังทรัพย์เนือง ๆ นั้น ครั้นเมื่อท่านสมภารใหม่ท่านคิดขุดค้นได้ไหทรัพย์มาแจกให้แก่เจ้าของรับไปแล้ว เวลาท่านสมภารใหม่ไปถานท่านก็ได้สังเกตดู ท่านก็มิได้พบเห็นงูตัวนั้นต่อไปอีกเลย (ท่านคงเข้าใจว่า ท่านสมภารเก่าสิ้นความห่วงทรัพย์ไปแล้ว)

นายสุก สามี นางคำ ภรรยา ตั้งบ้านเรือนอยู่ในคลองบางซ่อน อำเภอบางซื่อ จังหวัดพระนคร ทำกสิกรรมเป็นอาชีพ มีนิสัยใจทมิฬหินชาติ มักเสพสุราเป็นนิตย์ เมาเช้าเมาเย็น ด่าตีมารดาเมื่อเวลาเมามาย ชอบเล่นปลากัด ไก่ชน และถั่วโป ตั้งแต่อยู่กินกับนางคำภรรยาไม่เป็นอันทำงาน ทำบ้างมิทำบ้าง ไปเที่ยวบ่อนปลามากกว่า ภรรยาก็หาเลี้ยงคนเดียวแล้วมิหนำซ้ำเวลาเมื่อนายสุกเมายังถูกทุบตีด่าทอต่าง ๆ ภรรยาก็ร้องไห้ครวญครางด้วยความเจ็บปวดน่าสงสารแต่ก็จำใจอยู่เพราะด้วยมีเวรกรรมที่เจ้าหล่อนกระทำไว้แต่ปางหลัง จึงได้มาอยู่ร่วมกับสามีที่โหดร้ายเช่นนี้ ไม่รู้จะหนีไปแห่งใด

วันหนึ่งเวลาเช้า นายสุกตื่นจากที่นอนแล้วก็ล้างหน้า ลงเรือนไปหาเพื่อนที่คอเดียวด้วยกันเพื่อดื่มสุรา เพื่อนนัดให้ไปเที่ยวบ่อน สามเสน บอกกับเพื่อว่า ฉันจะต้องกลับไปเสียก่อน ครั้นเสพสุราสบายใจแล้วก็กลับมาถึงบ้าน ภรรยาก็จัดหาอาหารให้รับประทาน เมื่อเสร็จการบริโภคแล้ว นายสุกก็บอกแก่ภรรยาว่า เอาเงินมาให้ข้า ๕๐ บาท ข้าจะไปเที่ยวที่บ่อนสามเสน เล่นโป ภรรยาก็ว่าเงินทองไม่มีจะให้ แกได้แต่จะเล่นไม่เห็นทำงานการอะไร ข้าหาได้เฟื้องสลึงจะเอาไว้เลี้ยงลูก พอภรรยาพูดเท่านั้น นายสุกมิได้รอรั้งสุกเดินไปเตะภรรยา ๒–๓ ที ภรรยาก็ชักอยู่กับที่ นายสุกค้นหาเงินจับโน่นโยนนี่เสียงโครมครามชาวบ้านข้างเคียงจะมาห้ามปรามไม่ได้ เท่ากับยุให้อาละวาดยิ่งขึ้น ต้องนิ่งทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น นายสุกพบเงินเข้า (๒๐ บาท) ก็หยิบใส่กระเป๋าลงเรือนไปบ้านเพื่อน แล้วก็พากันไปบ่อนสามเสน เล่นโปได้เงินมาประมาณหลายสิบบาท ดีใจ

กระใจ ซื้อสุราเลี้ยงเพื่อนกินกันสนุกเฮฮา เดินโซเซมาเต็มถนน พบพระสงฆ์องค์หนึ่งเดินสวนทางมาท่านถามว่า ประสกเมาหรือ ? นายสุกก็กล่าวผรุสวาจาว่า อ้ายเหลืองประเดี๋ยวพ่อเตะ มาถึงบ้านเรือนเวลามืดค่ำ ฝ่ายภรรยาเมื่อสามีลงเรือนไปแล้วก็ได้สติรู้สึกตัว เอามือคลำที่ชายโครงออกเจ็บ ๆ และปากก็มีโลหิตไหลเปรอะเปื้อน จึงเปล่งอุทานวาจาว่า พุทโธ่ตัวเราเอ๋ย อยู่ทรมานทรกรรมกับด้วยคนอุบาทว์ชาติชั่วมานานแล้ว สิ้นเวรกันเสียทีตั้งแต่วันนี้ต่อไป เมื่อทำบุญกรวดน้ำจะตั้งใจอธิษฐานไม่ขอพบอีกเลย เจ้าประคุณมารดาบิดาช่วยลูกด้วย แล้วก็ร้องไห้ร่ำไรน่าสงสาร ชาวบ้านก็พากันมาไต่ถาม นางก็เล่าเนื้อความให้ฟัง เพื่อนหญิงด้วยกันคนหนึ่งพูดว่า แกจะอยู่กับมันทำไมเล่า หนีไปเสียก็แล้วกัน ครั้นเพื่อนบ้านกลับไปหมดแล้ว นางก็จัดแจงผ้าผ่อนเงินทองหนีไปกับบุตรคนหนึ่ง เมื่อนายสุกกลับมาถึงบ้านไม่เห็นภรรยาจุดไต้ไฟต้อนรับเหมือนแต่ก่อนคิดว่าภรรยานอนหลับ จึงขึ้นไปบนเรือนแล้วเรียกภรรยา ไม่ได้ยินเสียงขานรับ ก็เข้าไปเปิดมุ้งดูไม่เห็นภรรยาและบุตร มีความเสียใจเป็นอันมาก หยิบขวดสุราที่ซื้อติดมือมายกขึ้นดื่มเพื่อแก้โทมนัส ดื่มเข้าไปจนเกินขนาด ด้วยฤทธิ์สุราแรงกล้า นายสุกไม่สามารถจะดำรงสตินั่งอยู่ได้ ก็ล้มสลบนอนนิ่งไปคืนยังรุ่ง จนเวลาเที่ยงวัน นายสุกก็ฟื้นตื่นขึ้นมีอาการให้ร้อนกลุ้มในทรวงอกเป็นกำลัง ร้องโวยวายเอ็ดตะโร ผู้คนตกใจพากันมาดู เห็นนายสุกทำท่าต่าง ๆ เหมือนกับคนบ้าคือเอามือหยิบถ้วยชายกขึ้นดื่มแล้วบอกว่ากินน้ำทองแดงแล้วก็ร้องโอ๊ยโอยว่า ไส้พุงจะขาดแล้ว คุณพระช่วย ทำตอกเล็บบ้าง บีบขมับจนลูกตาปลิ้นบ้าง ทำท่าเหมือนถูกใส่ขื่อคา ๕ ประการบ้างทำหลังโก้งเหมือนกับถูกหวายเฆี่ยนหลังบ้าง แล้วก็ร้องไห้ครวญครางน่าสยดสยองยิ่ง

นัก บรรดาคนที่ไปเยี่ยมบ้างก็ปลงอนิจจังสังเวช บ้างก็สมน้ำหน้าสาแก่ใจที่มันโหดร้ายเหลือประมาณ ไม่ยำเกรงพระเจ้าพระสงฆ์ไม่รู้จักคุณบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้า เมาแต่เหล้าหามรุ่งหามค่ำ ฆ่าเป็ดฆ่าไก่เป็นอาจิณศีลทานการกุศลก็ไม่กระทำ มันจึงได้รับผลเห็นประจักษ์ในปัจจุบันชาตินี้ ตั้งแต่นั้นมานายสุกก็มิได้สติสมปฤดี ไม่เป็นอันกินอันนอน ได้แต่ร้องดิ้นครวญครางกระสับกระส่าย ทรมานทรกรรมอยู่เป็นช้านาน อวสานกาลที่สุดนายสุกก็ถึงแก่ความตาย เมื่อนายสุกตายแล้ว ชาวบ้านใกล้เรือนเคียงก็ช่วยกันจัดการนำศพไปฝังไว้ที่วัด เห็นเนื้อหนังปอกลอกเหมือนไฟหรือน้ำร้อนลวกฉะนั้น.

นายศรี สกุนตนาค เปรียญ จังหวัดนนทบุรี รวบรวม

วางยาไก่คู่ต่อสู้ ปรากฏผลไก่ตนแพ้

เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๒

ท่านนายพลตรี พระยาสิงหเสนี ส่งเรื่องมาให้บทหนึ่งว่า มีผู้เล่าให้ฟังว่า เมื่อ ๕๐ ปี ล่วงมาแล้ว ที่เมืองนครราชสีมา มีผู้ชอบเล่นการพนันชนไก่กันมาก ในวันหนึ่งมีไก่ซึ่งวางประจำกันคู่ ๑ เป็นไก่ดีทั้งคู่ เดิมพัน ๓ ชั่ง มีผู้ถือหางมากมายทั้งสองฝ่าย ในคำที่กล่าวว่าไก่นั้นมีผู้เสมอนอกเป็นเงินไม่ต่ำกว่าสองพันบาท เพราะพวกมากด้วยกันทั้งสองฝ่าย ยังมีพวกทุจริตทุศีล คิดประหารทรัพย์ผู้อื่นให้พินาศโดยความอธรรมของตน จึงได้คิดประกอบยาขึ้นขนานหนึ่ง จะไปวางยาไก่คู่ที่วางประจำไว้กับตน จึง

ได้ไปว่าจ้างคนเลี้ยงไก่ตัวนั้นว่า ถ้าได้นำยาที่ตนทำไปนั้นป้อนให้ไก่กินต่อหน้าเขาได้ จะให้รางวัล ๖ บาท

ฝ่ายผู้ที่เลี้ยงไก่ฝ่ายนั้นก็รับคำ จะทำตามความประสงค์ของผู้จ้างทุกอย่าง นัดว่าเวลาเย็นจะปล่อยไก่ออกจากสุ่ม ให้มาคอยดูจะป้อนยาให้ไก่กินต่อหน้าผู้จ้าง ครั้นนัดหมายกันเสร็จแล้ว ผู้เลี้ยงไก่ที่ได้รับยาไว้นั้นจึงพิจารณาดูเห็นเป็นยาสีดำก้อนเขื่องกว่าเงินบาทพดด้วงหน่อยหนึ่ง จึงคิดซ้อนกลทำยาขึ้นใหม่อีกก้อนหนึ่ง คือเอาข้าวสุกเผาไฟให้ไหม้แล้วก็บดเข้ากับน้ำตาลหม้อ ทำสีสรรวรรณะให้เหมือนและเท่ากับก้อนยาที่ผู้จ้างให้มานั้นทุกประการ

ครั้นถึงเวลาปล่อยไก่ ก็นำไก่ตัวนั้นออกมาตรงประตูตามนัดหมายไว้ พอแลเห็นผู้จ้างเดินมาทางนั้น จึงหยิบยาในพกที่ทำขึ้นใหม่นั้นมาแบ่งเป็น ๓ ก้อน ป้อนให้ไก่กินจนหมด ผู้ที่จ้างได้เห็นแก่ตาดังนั้นก็มีความปรีดาปราโมทย์ เชื่อแน่ว่าไก่คู่ปรปักษ์ของตนนั้นต้องแพ้เป็นแน่นอน จึงนำไปชี้แจงแก่พวกเพื่อนของตน ครั้นรุ่งขึ้นเป็นเวลานัดชนไก่ ก็เรียกร้องพวกพ้องของตนไปเล่นพนัน เพราะเชื่อมั่นว่าไก่คู่ปรปักษ์ของตนได้กินยาของตนเข้าไปแล้ว คงจะไม่มีทางที่จะชนะจึงได้เล่นจนสิ้นตัว เดชะเทพยดาซึ่งรักษาโลกและความเที่ยงธรรมของฝ่ายโน้นมิได้คิดคดทรยศต่อผู้ใด เผอิญบันดาลให้ไก่ตัวที่กินยาปลอมนั้นชนะ พวกที่มีโลภะเป็นเจ้าเรือนต้องจำนนเสียเงินมากมาย ถึงแก่เป็นหนี้เขาโดยมาก ผู้ที่กล่าวนี้ว่าเป็นความจริง เขารู้จักที่ทำการนี้ แต่ยานั้นหาทราบไม่ว่าจะใช้สรรพคุณอย่างไรไม่ เพราะคนเลี้ยงไก่นั้นขว้างทิ้งเสีย.

ฆ่าเป็ดไก่ขาย ในท้องเมียเป็นก้อนคล้ายกะเพาะไก่

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๒

พระยาศุภกรณ์บรรณสาร ส่งเรื่องมาว่า ที่บ้านท่ามะปราง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีชายคนหนึ่งเป็นจีน ชื่อจีนเหงา มีภรรยาคนหนึ่งชื่อนางสาย เขาสองคนผัวเมียทำมาหากินมาด้วยการออกร้านผัดหมี่ทำเกาเหลาขาย เป็ดไก่ที่จะต้องใช้ในการทำของนั้น ๆ เขาเลี้ยงไว้เองกับบ้านสำหรับได้ฆ่าทำทยอยกันไปไม่ต้องอนาทรร้อนใจ การค้าขายของเขาก็เจริญ อยู่มากาลวันหนึ่ง เห็นจะราวพุทธศักราช ๒๔๔๑ นางสายภรรยาป่วยเป็นอหิวาตกโรค จีนเหงาได้เชิญขุนเภสัชพิเศษคุณ ซึ่งไปอยู่ที่ตำบลนั้น เวลานั้นไปพยาบาล ขุนเภสัชไปถึงกำลังโรคของนางสายกำเริบ มีลมตะคิวจับเข้าท้องปวดมวนร้องครวญครางอยู่ ขุนเภสัชตรวจดูเส้นลมตามร่างกายนางสาย (ตามวิธีของแพทย์) เพื่อจะได้เลือกยาวางดับความเจ็บปวดตามความรู้ของขุนเภสัช ขณะที่ตรวจดูอยู่ ขุนเภสัชได้คลำพบในท้องนางสายตรงใต้ลิ้นปี่ลงไปมีก้อนกลม ๆ รู้สึกว่าบีบกรอบแกรบอยู่ในนั้นราวกับกะเพาะไก่ที่บริโภคข้าวเปลือกลงไปใหม่ ๆ ไฟธาตุยังไม่ทันย่อยยุบไป ขุนเภสัชมีความประหลาดใจจึงพูดขึ้นดัง ๆ ว่า ทำไมในท้องคนจึงมีกะเพาะไก่เต็มไปด้วยข้าวเปลือกเกิดขึ้นได้ แล้วจึงเรียกจีนเหงาสามีให้มาคลำดูบ้าง จีนเหงาก็มาคลำตามที่ที่ขุนเภสัชชี้ให้ เมื่อจีนเหงาวางมือแล้ว ขุนเภสัชถามว่า ในท้องของเมียลื้อมีเป็นก้อนกลม ๆ อย่างกะเพาะไก่จริงไหม จีนเหงานิ่ง ไม่ตอบว่ากระไร แต่ขุนเภสัชสังเกตกิริยาจีนเหงาเห็นมีอาการตกใจ ขุนเภสัชเข้าใจว่าเพราะจีนเหงาได้คลำพบก้อนกะเพาะไก่สมดังที่ขุนเภสัชพบ

ขุนเภสัชจึงว่าแก่จีนเหงาว่า เมียของลื้อเจ็บมีอาการหนักมาก จีนเหงาตกใจถามว่า จะทำอย่างไรนางสายภรรยาของเขาจึงจะหาย (นอก นอกจากประกอบยาให้บริโภคตามสมควรแล้ว) ขุนเภสัชบอกจีนเหงาว่า ให้หาดอกไม้ธูปเทียนเครื่องบูชามาแล้วหันหน้าไปตรงต่อหลวง พ่อ พระ พุทธ ชินราช ตั้งความสัตย์สาบานตนว่า ขอให้เมียข้าพเจ้าหายเจ็บเถิด ข้าพ- เจ้าจะเลิกไม่ฆ่าไก่ฆ่าเป็ดทำของขายอย่างที่เคยทำมาแล้วต่อไป จีนเหงา ก็ตกลงแต่ก็ยังมีกะใจนึกพูดออกมาว่า ถ้าภรรยาของเขาไม่หายถึงความ ตายไปแล้วเขาจะทำการค้าขายอย่างเคยทำมาต่อไปอีก แล้วจีนเหงาก็จัด ดอกไม้ธูปเทียนจุดบูชาพระพุทธชินราช และตั้งสัตยาธิษฐานตามขุนเภสัช แนะนำ เมื่อเสร็จพิธีสัตยาธิษฐานแล้วมิช้ากรู้สึกกันว่าอาการปวดครวญ ครางของนางสายค่อยทุเลาขึ้น ขุนเภสัชตรวจดูอีกคราวหลังสิ่งซึ่งตรวจพบ คราวก่อนว่ามีสัณฐานดังกะเพาะไก่เต็มไปด้วยข้าวเปลือกในท้องนางสาย ได้ หายไปสิ้น ขุนเภสัชเรียกจีนเหงามาตรวจดูอีก จีนเหงาตรวจแล้วคราวนี้ บอกว่าไม่มี และแสดงอาการดีใจมาก ต่อแต่นั้นอาการป่วยของนางสาย ก็คลายขึ้นเป็นลำดับ มิช้านางสายก็หายเป็นปกติ จีนเหงาก็เลิกการค้าขาย อย่างที่ต้องฆ่าสัตว์ดังได้เคยทำมาแล้วแต่ก่อนนั้นมา ขุนเภสัชสรรเสริญ ว่าเป็นผู้มีใจเป็นสัตยธรรมมั่นคงดีได้คนหนึ่ง (สิ้นข้อความที่ขุนเภสัชเล่า เพียงเท่านี้)

เรื่องนี้ เรียบเรียงขึ้นตามที่ค้นมาได้จากความจำของขุนเภสัช พิเศษคุณ คือผู้ที่ได้ไปพยาบาลนางสายอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเวลานี้ (ขุน เภสัช) ยังมีตัวอยู่ นับเวลาของเรื่องที่เล่ามาแต่เกิดขึ้นถึงเวลานี้ประมาณ ๒๕-๒๖ ปี ถ้าและจะโยงเข้าในขัมมภาษิต.

(๑) อาการแห่งลมตะคิวที่บันดาลให้ปรากฏเหมือนกะเพาะไก่เกิดขึ้นในท้องนางสายก็ด้วยโทษแห่งการฆ่ามิเป็ดไก่เป็นต้นของจีนเหงา สามี หรือทั้งนางสายภรรยาด้วยกันเป็นเหตุ

(๒) อาการโรคของนางสายที่พ้นอันตราย และค่อยคลายหายไปโดยรวดเร็วซึ่งขุนเภสัชเองก็รู้สึกประหลาด ก็ด้วยอำนาจความเชื่อของจีนเหงาต่อคำแนะนำของขุนเภสัชแล้ว และกระทำลงด้วยความจริงใจ และมั่นใจในพระพุทธานุภาพเป็นเหตุ

โดยนิเทศปริยายนี้ รวมความว่ากระกระทำใด ๆ จะฝ่ายชอบหรือฝ่ายชั่วก็ตาม เมื่อเหมาะแก่ส่วนแล้ว อาจบันดาลผลให้ปรากฏแก่บุคคลผู้กระทำได้แม้ในปัจจุบันทันตาเห็นทั้งฝ่ายทางชอบ และ ข้าง ฝ่าย มิชอบนั้น เหตุเช่นนั้นพุทธาทิบัณฑิตจึงยกความไม่ประมาทว่าเป็นยอดแห่งธัมมปฏิบัติทั้งปวง.

ฆ่าตะพาบน้ำกิน มือเท้ากระดิกไม่ได้

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๓ แรม ๑๐ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

พระยาวจีสัตยารักษ์ ได้เขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า ประมาณ ๔๐ ปีมาแล้ว มีบุรุษผู้หนึ่งได้ตะพาบน้ำมาตัวหนึ่ง หลังตะพาบน้ำตัวนั้นกว้างถึงศอกเศษ ถ้าคนขึ้นขี่บนหลังตะพาบน้ำ ๆ ก็พาเดินไปได้ บุรุษที่ได้ตะพาบน้ำมานั้นก็เชือดขาตะพาบน้ำนั้นทิ้งเสียข้างหนึ่ง เอามาแกงเลี้ยงกันกินกับเพื่อนครั้งหนึ่งแล้ว ตะพาบน้ำนั้นก็ยังไม่ตาย ครั้นต่อมาอีก ๒—๓ วัน บุรุษผู้นั้นก็ประหารตะพาบน้ำนั้นเสีย ในปีนั้นเองบุรุษผู้นั้นป่วยเป็นไข้มีอาการให้มือ ๒ มือ เท้า ๒ เท้า

กระดิกไม่ได้อีกเท้าหนึ่งได้แต่เสือกไปเสือกมาทนทุกข์ทรมานอยู่ได้ไม่ถึง ๑๐ วัน ๆ บุรุษผู้นั้นก็ขาดใจตายที่บ้านเรือนวัดจักรวรรดิราชาวาสกับวัดบพิธพิมุขต่อกันนั้นแล.

ฆ่าหมูขาย หยิบไม้พลองตีตนเอง

ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕

พระยาวจีสัตยารักษ์ เขียนเรื่องมาให้นายพันโท พระพินิจสาราบทหนึ่งว่า อกุศลปัจจุบันแลเห็นทันตา ดังได้เห็นมา มีเจ๊กคนหนึ่งหาเลี้ยงชีพในการฆ่าสุกรขาย อยู่มาเจ๊กคนนี้ป่วยเป็นไข้อาการหนักมากจวนจะถึงแก่ความตาย บรรดาพรรคพวกพี่น้องทั้งหลายมานั่งคอยดูใจอาการไข้ก็มีแต่หนักลงมาก ถึงกระนั้นยังบังเกิดอุบัติเหตุให้เห็นประหลาดแก่คนทั้งหลาย คือเจ๊กคนนี้กลับลุกทะลึ่งตึงตังยืนขึ้นได้เหมือนคนดี ๆ แล้วเดินไปหยิบไม้พลองที่ตนเคยตีสุกรนั้นมาตีตัวของตัวเองจนป่นปี้ กระดูกที่หักก็หักไป เนื้อที่แตกก็แตกไป เลือดก็ไหลโทรมไปทั้งตัว จนถึงแก่ความตายในเดี๋ยวนั้น ข้าพเจ้าเห็นแก่ตาเอง น่าสยดสยองหวาดเสียวกลัวบาปมาก เพราะไม่เคยเห็น เป็นความอันอัศจรรย์อย่างยิ่ง เหลือวิสัยที่มนุษย์ธรรมดาจะทำตนของตนเองให้ถึงอันตรายแก่ชีวิตได้ ที่เป็นได้ทั้งนี้ก็จะเป็นด้วยอำนาจเวรกรรมมาสนอง จึงบันดาลให้เกิดความกล้าหาญประหนึ่งว่าตนมิได้มีอาการป่วยไข้ โดยเหตุนี้เห็นได้ว่าเป็นอกุศลให้ผลในปัจจุบันเห็นทันตา เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๖๔ นี้เอง.

ทำบุญตักบาตร ได้ไปสู่วิมาน

ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕

พระยาวจีสัตยารักษ์ เขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโทพระพินิจสารา บทหนึ่งว่า ดังได้ฟังมามีหญิงชาวนาผู้หนึ่ง เป็นผู้มีความศรัทธาใส่บาตรแก่พระสงฆ์สามเณรอยู่เสมอ มีน้อยก็ทำน้อย มีมากก็ทำมาก ตามควรแก่กำลังทรัพย์ ชั้นมีแต่น้ำพริกผักหลอดต้มกับข้าวสุกเท่านั้น ก็ยังอุตส่าห์ถวายทานแก่พระสงฆ์สามเณร มิได้ขาดในการใส่บาตรได้ แม้ขาดบ้างก็ด้วยความจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือป่วยไข้ ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ขาดเลย อยู่มาวันหนึ่ง หญิงผู้นั้นนอนหลับสนิทในราตรีนิมิต ฝันว่า มีตาปะขาวคนหนึ่ง มาชวนให้ไปเที่ยวเล่นบนสวรรค์ ฝ่ายคนทั้งสองได้สนทนาปราศรัยกัน ส่วนหญิงก็ตกลงว่าจะไปด้วย ตาปะขาวก็พาหญิงนั้นไปจับเหนี่ยวสายโซ่ ๆ ก็ฉุดขึ้นไปบนอากาศ ถึงเมืองสวรรค์ในขณะอึดใจเดียว แล้วตาปะขาวก็นำไปดูวิมานมีนางฟ้าเป็นบริวารอยู่ในวิมานนั้น ๕๐๐ ฝ่ายบริวารทั้งหลาย ๕๐๐ ก็พากันมาแวดล้อมหญิง หญิงก็มีความกลัวจนตัวสั่นขวัญหาย ฝ่ายตาปะขาวบอกแก่หญิงว่า วิมานนี้กับนางฟ้า ๕๐๐ นั้นรอคอยท่าแม่เจ้าอยู่ทั้งนั้น ด้วยอานิสงส์ผลบุญที่แม่เจ้าได้ใส่บาตรทุก ๆ วันนั้นเอง เพราะฉะนั้น ฉันเห็นควรแก่กาลสมัยของแม่เจ้าแล้ว ฉันมีความปรารถนาจะให้ขึ้นอยู่วิมานนี้ ด้วยผลบุญถึงแล้ว ขอให้แม่เจ้าสละละทิ้งอัตภาพมนุษย์เสียเถิด ฝ่ายหญิงก็นึกอยู่ในใจให้ผอักผอิด อยากจะอยู่ก็ใช่ที่ จะกลับก็ใช่ที่ ตริตรองไปมาดังนี้แล้วจึงออกวาจาว่า ฉันมีความห่วงบุตรชายคนหนึ่งอายุครบบวชปีนี้ ต้องขอกลับลงไปก่อน เมื่อบวชบุตรและ

ฉลองสำเร็จกิจทั้งสองนี้แล้ว จึงจะขึ้นมาอยู่ในวิมานเมืองสวรรค์ แล้วพูดอ้อนวอนตาปะขาวให้ช่วยส่งกลับคืนมาบ้าน ฝ่ายตาปะขาวก็ให้หญิงจับสายโซ่เข้าให้มั่นกับมือแล้ว (ในนิมิตฝันว่า) พอหย่อนสายโซ่ลงมาก็ตื่นในทันที หญิงนั้นได้เล่าความฝันให้ข้าพเจ้าฟังอย่างนี้ ต่อมาภายหลังหญิงก็จัดการบวชบุตรชายเป็นพระภิกษุ และฉลองแล้ว ต่อมาอีกหญิงนั้นก็ไม่เจ็บไม่ไข้ ร่างกายก็เป็นปรกติสบายดี อยู่มาวันหนึ่ง หญิงนั้นมีความยินดีอยากถือศีล ๘ และฟังพระธรรมเทศนา ก็นุ่งผ้าขาวห่มผ้าขาวไปสมาทานศีล ๘ และฟังพระธรรมเทศนาสำเร็จตามความปรารถนา แล้วก็กลับมายังบ้านเรือน พอเวลากลางคืนควรแก่เวลาจะนอน หญิงก็เข้าในเรือนแล้วนอนแต่ผู้เดียว ก็ถึงแก่มรณกรรมในคืนนั้นแล

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า หญิงนั้นคงได้ไปสู่วิมานสวรรค์ ดังได้กล่าวมาแล้วแต่เบื้องต้น ท่านสาธุชนทั้งหลายเมื่อได้สดับทราบเรื่องนี้แล้ว ถ้าท่านได้ปฏิบัติบริจาคทานรักษาศีลฟังพระธรรมเทศนาอยู่เสมอ ก็เป็นการดีแล้ว ถ้าท่านทั้งหลายบกพร่องอยู่ ก็ขอได้ปฏิบัติเช่นหญิงปฏิบัตินั้นทุกประการ.

ชอบสวดมนต์ โจรมาปล้น ของมีค่าไม่ถูกขโมย

วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ข้าพเจ้า นายพันโท พระพินิจสารา ขอเล่าเรื่องให้ท่านทั้งหลายฟังบทหนึ่ง โดยประมาณหลายปีมาแล้ว มีผู้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า หญิงชราคนหนึ่งมีเคหะสถานบ้านเรือนอยู่สวนแห่งหนึ่ง จำตำบลไม่ได้ ด้วยนานปี หญิงคนนี้ปฏิบัติถือการไหว้พระสวดมนต์เป็นนิตย์ทุกเช้าค่ำไม่ขาด คืนวัน

นั้นเป็นเวลาดึก มีโจรพวกหนึ่งมาปล้นเรือนของหญิงคนนี้ เฉพาะเป็นเวลาที่หญิงคนนี้กำลังไหว้พระสวดพระพุทธมนต์อยู่ในห้องเรือน เมื่อโจรขึ้นปล้นเรือนเสียงโครมคราม คนที่อยู่กับหญิงชราคนนี้ก็มีบ้าง แต่ตกใจด้วยกลัวโจรจะทำร้ายต่างก็หลบหนีไป เพื่อนบ้านก็ไม่มีใครมาช่วย เป็นเวลาเหมาะของโจร โจรก็เข้ามาถึงในเรือน เห็นหญิงชรากำลังนั่งสวดพระพุทธมนต์อยู่คนเดียว โจรก็ถ่มน้ำลายทุด ๆ ว่า อีคนใจบุญ ไม่รู้จักจะตายเดี๋ยวนี้ หญิงชราก็สวดพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ เรื่อยไปไม่ลุกหนี พวกโจรก็ต่างเข้าค้นสิ่งของที่มีราคาน้อยไม่เป็นแก่นสารนั้นได้ แล้วก็พากันลงเรือนไป แต่ทรัพย์สิ่งของเงินทองรูปพรรณที่สำคัญราคามาก โจรก็หาเอาไปไม่ เมื่อพวกโจรกลับไปแล้ว หญิงชราก็นำไฟไปส่องดู ก็ทราบว่าสิ่งของที่เลวมีราคาน้อยนั้นโจรเอาไป แต่ทรัพย์สิ่งของเงินทองรูปพรรณที่สำคัญเก็บไว้นั้นยังอยู่เป็นปรกติดี โจรหาได้เก็บไปไม่ เป็นอัศจรรย์มากในข้อนี้ แต่นั้นมาหญิงชราก็ยิ่งยินดี มีความเคารพในคุณพระรัตนตรัยเพิ่มขึ้นอีกมาก ความรู้เรื่องอันนี้ก็แพร่มาจากหญิงชราที่ถูกโจรปล้น คนที่ทราบจึงได้เล่ากันต่อมาจนบัดนี้

พระสวดมนต์ โจรลอบยิงไม่ถูก

วันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธ เดือน ๕ แรม ๑๑ ค่ำ ปีกุน ยังเป็นจัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔–๕

ข้าพเจ้านายพันโท พระพินิจสารา ขอโอกาสเล่าเรื่องให้ท่านทั้งหลายทราบบทหนึ่ง โดยประมาณนานปีมาแล้ว มีผู้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

พระสงฆ์รูปหนึ่งจำชื่อไม่ได้ ท่านอาศัยอยู่ในโบสถ์วัดกำแพงในคลองบางแวก บางเชือกหนัง ปลายคลองมอญ จังหวัดธนบุรี พระสงฆ์รูปนี้ท่านถือการไหว้พระสวดพระพุทธมนต์อยู่ในโบสถ์ มีตะเกียงจุดสว่างอยู่ เวลานั้นมีผู้ร้ายเข้าไปที่หน้าโบสถ์ คอยจะทำร้ายพระสงฆ์รูปนั้น มันมองดูตามช่องดานประตู แลเห็นพระสงฆ์นั่งสวดพระพุทธมนต์ มันประมาณว่าถ้ายิงเข้าไปตามช่องดานคงถูกพระสงฆ์ มันก็ใช้อาวุธปืนเอาปากกระบอกปืนจ่อตรงช่องดานประตูโบสถ์ พอมันลั่นไกยิงก็พอดีพระสงฆ์ก้มศีรษะลงกราบพระ ปืนก็ลั่นตูมเข้าไป หาถูกท่านไม่ เพราะก่อนเมื่อปืนลั่นท่านก้มลงกราบพระจึงพ้นอันตราย ท่านตกใจรู้ว่าคนร้ายมาลอบยิงอยู่ข้างนอก ท่านก็ดับไฟเสียให้มืดกลัวมันจะยิงซ้ำ ท่านก็ไม่ออกจากโบสถ์จนเวลารุ่งสว่าง ท่านก็ย้ายสถานจากโบสถ์ไปอยู่ที่อื่น แต่คงจะอยู่ในวัดกำแพงหรือย้ายไปอยู่วัดอื่นก็จำไม่ได้

เกลียดหลวงชี เอายาพิษเจือขนมไปถวาย ผลสุดท้ายลูกตนตายเพราะขนมนั้น

วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันอังคาร เดือน ๕ ขึ้น ๓ ค่ำ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

ข้าพเจ้านายพันโท พระพินิจสารา ขอโอกาสเล่าเรื่องให้ท่านฟังบทหนึ่ง โดยประมาณนานปีมาแล้ว มีผู้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า มีหลวงชีรูปหนึ่งอาศัยอยู่ในวัดแห่งหนึ่ง กุฎีที่ตนอยู่นั้นจะเป็นเรือนหรือโรง ตนปลูกสร้างขึ้นเองหรือผู้ใดสร้างให้ก็จำไม่ได้ หลวงชีรูปนี้อายุมากแล้วแต่มีความเพียร

ปลูกต้นไม้และผักต่าง ๆ ไว้ในบริเวณกุฎิพอได้อาศัย ชาวบ้านที่ไปมาหาสู่ ถ้าร้องขอผลไม้และผัก หลวงชีก็อนุญาตให้บ้าง ถ้าไปฉกลักเอาโดยพละตน หลวงชีก็โกรธบ่นว่าไปต่าง ๆ อยู่มาชายชาวบ้านคนหนึ่งเป็นพาล คงจักไปฉกลักผลไม้และผักของหลวงชี เมื่อตนได้ทราบว่าหลวงชีด่าก็โกรธคิดจะวางยาหลวงชีเสียให้ตาย จึงประกอบยาพิษแล้วก็ให้ภรรยาของตนทำขนมขึ้นอย่างหนึ่ง แล้วชายผู้นั้นก็เอายาพิษเจือปนเข้ากับขนม แล้วตนนำไปถวายหลวงชีหรือให้คนอื่นนำไปถวายก็จำไม่ได้ เมื่อไปถวายนั้นเป็นเวลาพ้นเพลแล้ว หลวงชีว่าวางไว้นั่นเถิด คนที่ไปถวายก็กลับมา ที่หลวงชีรับไว้ก็เพื่อจะได้ทำทานแก่เด็กต่อไป หลวงชีก็หยิบยกขนมนั้นเลือกไว้ใต้เตียง ครั้นเวลาบ่ายเย็นเด็กบุตรของผู้ที่ทำขนมใส่ยาพิษไปถวายหลวงชีนั้นไปเที่ยวที่วัดและแวะไปหาหลวงชีที่กุฎิ หลวงชีบอกแก่เด็กนั้นว่า หนู ๆ เขาเอาขนมมาถวายเมื่อเพลแล้ว ยายวางไว้ที่ใต้เตียงจงไปหยิบมากินเถิด เด็กไม่ทราบเรื่องก็ดีใจ ไปหยิบขนมมากินเข้าไปแล้ว ไม่ช้าพิษยาก็ซ่านไปในกาย เด็กไม่สบายให้กระสับกระส่ายด้วยฤทธิ์ยาทำพิษวุ่นวาย หลวงชีก็ตกใจไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร ก็บอกกล่าวไปให้พ่อแม่ของเด็กมารับไปแก้ไขรักษากัน ฝ่ายพ่อแม่ของเด็ก เมื่อทราบแล้วก็รีบไปหาหลวงชี ถามหลวงชี ๆ ก็เล่าความตามเรื่องที่กล่าวมาแล้วให้พ่อแม่ของเด็กฟัง ฝ่ายชายที่เป็นพ่อของเด็ก ซึ่งเป็นผู้ใส่ยาตายในขนมไปถวายหลวงชีนั้น ก็ให้ตื่นตันอยู่ในอก แต่ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร ก็รับเด็กนั้นมายังบ้านเรือนช่วยกันแก้ไขอาการก็ไม่คลาย เด็กก็ถึงแก่ความตายในวันนั้นเอง

เป็นโจรเก็บถุงเงินตกได้ และได้นำไปช่วยหญิงกำพร้า ต่อมากลับตัวได้ ก็ร่ำรวย

วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี เดือน ๓ ขึ้น ๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

จีนเหมา ช่างทอง อยู่ใกล้วัดบึง ในกำแพงเมืองนครราชสีมา เล่าให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังว่า เมื่อจีนเหมายังอยู่เมืองจีน จีนเหมาได้ทราบนิทานเรื่องนี้ว่า นานปีมาแล้ว มีจีนโจรพวกหนึ่งหากินทางลัก, แย่งชิง, ปล้นเนือง ๆ คืนวันหนึ่งโจรพวกนี้พากันไปซุ่มอยู่ที่ใกล้บ้านราษฎรหมู่ใหญ่แห่งหนึ่ง ครั้นเวลาประมาณคนนอนหลับ นายโจรก็สั่งให้พวกบริวารแยกกันเข้าไปตรวจฟังเสียงราษฎรในหมู่บ้านนั้น จะนอนหลับหรือยัง พวกบริวารก็ต่างแยกกันเข้าไปเที่ยวสอดแนมด้อมมองตามเรือนโรง เพื่อรู้ว่าคนจะนอนหลับหรือยัง โจรจีนคนหนึ่งด้อมแอบเข้าไปถึงโรงแห่งหนึ่ง ได้ยินเสียงหญิงคนหนึ่งร้องไห้อยู่ในโรง ก็ค่อยย่องเข้าไปแอบฟังอยู่ที่ข้างฝาโรง ได้ยินเสียงหญิงที่ร้องไห้นั้นรำพันพูดบ่นเพ้อไปต่าง ๆ ว่า ผัวของหญิงนั้นก็ตายแล้ว ตัวของหญิงก็คลอดบุตรอยู่คนเดียวไม่มีญาติ เงินก็ไม่มีซื้ออาหารกิน บ่นพลางร้องไห้ไปพลาง โจรที่แอบเข้าไปฟังก็ให้นึกสงสาร จึงกำหนดจำแห่งโรงที่หญิงนั้นไว้แล้วก็เดินสอดแนมฟังตามเรือนโรงอื่นต่อไป พวกบริวารโจรที่เข้าไปฟังเสียงและตรวจดูลาดเลา ทางที่จะเข้าออกตลอดแล้ว นายโจรกับบริวารก็ต่างถืออาวุธคบเพลิงกรูกันเข้าไป ยิงปืนร้องอื้ออึงให้ชาวบ้านไม่ทันรู้สึกตัว ตื่นขึ้นก็ต่างตกใจหลบหลีกหนีไปจากเรือนโรง ที่มีอาวุธก็ต่อสู้บ้าง เมื่อต่อสู้ไม่ได้ก็หลบหนีไป พวกโจรก็พากันเข้าค้น เก็บ

ทรัพย์สิ่งของทองเงินได้มากแล้วก็ยังปันชูลำทับอีก แล้วจึงช่วยกันขนทรัพย์สิ่งของออกมา โจรบริวารที่เข้าไปแอบพังหญิงที่ร้องไห้อยู่ในโรงแห่งหนึ่งนั้น โจรทั้งหลายก็มิได้เบียดเบียนหญิง ทั้งตัวหญิงก็เพิ่งคลอดบุตร จะพาหลบหนีไปก็ไม่ทัน เมื่อเห็นโจรมาเบียดเบียนก็นิ่งอยู่ในโรง ฝ่ายโจรบริวารที่ได้ทราบเรื่องหญิงคลอดบุตรนั้น เมื่อตนได้เข้าช่วยกันปล้นได้ทรัพย์สิ่งของแล้ว โจรบริวารคนนี้ก็เก็บถุงเงินอันตกอยู่ที่พื้นดินได้ถุงหนึ่งประมาณเงิน ๒๐๐ เหรียญ ก็นึกถึงหญิงที่ร้องไห้บ่นพรรณนาถึงความลำบากยากจนนั้น โจรคนนี้ก็นำถุงเงินที่เก็บตกได้ ไปวางไว้ที่ประตูโรง ให้แก่หญิงอนาถา โดยเข้าใจว่า เวลารุ่งเช้าเมื่อหญิงเปิดประตูออกมาคงพบถุงเงินจะได้ไว้เลี้ยงชีวิตและบุตรที่คลอดนั้น แล้วโจรคนนี้ก็ช่วยพวกโจรขนทรัพย์สิ่งของออกจากบ้านที่ปล้นนั้นมาแบ่งปันกันตามสมควรมากน้อย แล้วต่างก็กลับที่อยู่แห่งตน ส่วนโจรที่มีความกรุณานำเงินที่เก็บตกได้ไปวางไว้ให้แก่หญิงอนาถานั้น ก็คิดกลับใจ โดยเห็นว่าการปล้นย่อมเป็นที่เดือดร้อนแก่เพื่อนมนุษย์มากนัก ไม่ควรเราจะกระทำ ก็งดเลิกจากโจรกรรม ไม่ร่วมปล้นกับพวกเพื่อนอีกต่อไป แต่นั้นมา ก็ตั้งใจพยายามกระทำการค้าขาย หาประโยชน์เลี้ยงตนและบุตรภรรยาก็ช่วยกันทำมาหากินโดยทางสุจริตธรรม ก็มีความวัฒนาขึ้นโดยลำดับเจริญด้วยทรัพย์และบริวาร ตั้งเคหะสถานได้ใหญ่โต มีคนนับหน้าถือตาปรากฏชื่อเสียง นับว่าเป็นคนมั่งมีคนหนึ่ง ตนจึงมารำพึงว่าแต่ก่อนเราเข้าเป็นพวกโจรปล้นแย่งชิงทรัพย์สิ่งของ ๆ เขา ครั้นเราละเลิกจากการโจรกรรมแล้วมาตั้งหน้าทำมาหากินก็ไม่เนิ่นช้า อาศัยเหตุผลอย่างไรหนอเราจึงมีทรัพย์สมบัติขึ้นรวดเร็วนักเกินประมาณ เมื่อเราประพฤติเป็นพาลกระทำการโจรกรรมลักปล้น ทางบุญกุศลนอกจากการไหว้เจ้าเรา

ก็มิได้กระทำ รำพึงอยู่ดังนี้เนือง ๆ จึงมานึกขึ้นได้ว่า อ้อ เมื่อเราไปปล้นครั้งนั้นเราเก็บเงินตกได้ถุงหนึ่ง ได้นึกถึงหญิงอนาถาหาที่พึ่งมิได้ เราได้นำเงินนั้นไปวางไว้ที่ประตูโรงบ่อนใจให้แก่หญิงโดยความกรุณา จะเป็นด้วยอำนาจอานิสงส์ที่เราได้บริจาคทรัพย์ให้แก่หญิงอนาถานั้นเอง บุญจึงช่วยอุดหนุนให้เรามั่งมีทวีทรัพย์มากขึ้นดังนี้ ก็บังเกิดความศรัทธายินดีในทางบริจาคทาน คฤหบดีผู้นั้นจึงนำเหตุการณ์อันเป็นส่วนตนเล่าให้บุตรหลานฟัง จึงยังปรากฏกิตติศัพท์ได้แพร่หลายมาถึงกาลบัดนี้

การทำบุญในเมืองจีน ให้ทำลับหลัง และไม่เฉพาะ

วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือน ๓ ขึ้น ๓ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

เรื่องการทำบุญในปัจจุบัน ได้รับผลในปัจจุบัน ประมาณล่วงหลายปีมาแล้ว เมื่อข้าพเจ้ายังรับราชการอยู่กระทรวงมหาดไทย ครั้งพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน ยังดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย มีรับสั่งโปรดให้ข้าพเจ้าไปสืบข้อราชการ เรื่องพระญวนลงเรือขึ้นไปทางเมืองเหนือ ด้วยกิจธุระ ทราบข่าวว่า เรือที่พระญวนไปนั้นถูกลมพายุที่ลำแม่น้ำเรือล่มลง พระญวนจะเป็นอันตรายหรือประการใด ยังหาทราบไม่ ให้ข้าพเจ้าไปสืบถามพระญวนที่วัด เพื่อทราบเหตุร้ายดี เวลาค่ำ ข้าพเจ้าได้ชวนจีนพูดไทยได้คนหนึ่งไปด้วย เมื่อเดินไป ข้าพเจ้าได้ถามถึงเรื่อง ที่เมืองจีนว่า การทำบุญทานฝ่ายจีนนับถือว่า เป็นบุญอย่างสูง อย่างดีนั้นมีหรือไม่ ถ้า

มี ํ เขาทำกันอย่างไร จีนคนนั้นตอบว่ามี ก็เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ทานที่เขาทำถือว่าได้บุญแรงนั้น คือ เช่นคนหาบผักกาดมาเที่ยวขายด้วยความยากจน ถ้าจะทำทานเขาก็หาโอกาสที่จะทำ คือ ถ้าคนที่หาบผักหยุดพักแห่งใด เมื่อคนหาบผักไปบ้สสาวะห่างหาบผัก ผู้ที่จะทำทานแต่ลำพังผู้เดียว ต้องเอาเงินเหรียญ ๑๐ เหรียญหรือมากน้อยเท่าใดก็ตาม นำเงินไปซุกไว้ที่มัดผักกาด อย่าให้เจ้าของผักกาดรู้เห็น และคนที่หาบผักกับผู้ที่ให้ทานนั้นต้องไม่รู้จักกัน ถ้ารู้จักกันหรือให้ต่อหน้าบุคคลที่ทานนั้นย่อมน้อยไป และคนที่หาบผักนั้นได้พบเงินในระหว่างเวลาขายผักก็ดี หรือพบเงินเมื่อกลับถึงบ้านที่อยู่ก็ดี ก็เกิดความปลื้มใจเหลือเกิน และเกิดพิศวงสงสัยไม่รู้ว่าเงินของใครมาซุกในหาบผัก และไม่มีผู้มาติดตามไต่ถามก็ยิ่งมีความยินดีปีติทวีขึ้นมาก ผู้ที่ได้บริจาคทานอย่างผู้ที่ได้บริจาคทานอย่างนี้มีตัวอย่างปรากฏได้เห็นผล คือปราศจากความยากจนมีแต่ให้บังเกิดลาภผลเจริญขึ้นทุกปี จนนับว่าเป็นผู้มั่งมีทรัพย์ตั้งตนและบ้านเรือนเป็นหลักฐานโดยบททานดังกล่าวดังนี้.

เป็นโจร กลับตัวได้ก็มีความเจริญ

จีนเหมาช่างทอง ดังได้กล่าวนามและที่อยู่ให้ทราบเบื้องต้นไว้แล้วนั้น เล่าให้นายพันโทพระพินิจสาราฟังว่า ที่เมืองจีนมีจีนพวกหนึ่งคบกันเป็นโจรปล้น, แย่งชิง, ลักทรัพย์, ชาวบ้านอยู่เนือง ๆ ครั้งหนึ่งพวกโจรนี้พากันไปปล้นบ้านเรือนราษฎรแห่งหนึ่ง เมื่อถึงเวลาดึกก็พากันเข้าปล้นเรือนราษฎร ๆ สู้ไม่ได้ก็ต่างหลบหนีไป หัวหน้าโจรและบริวารก็ช่วยกัน

เข้าเก็บทรัพย์สิ่งของต่าง ๆ ได้มากแล้วยังหาพอแก่ใจไม่ นายโจรยังซ้ำสั่งให้จับบุตรสาวของชาวบ้านคนหนึ่งที่หนีไปไม่ทันนั้นมามอบให้ โจร บริวารคนหนึ่งคุมตัวไว้จะพาหญิงนั้นมาด้วย ฝ่ายโจรบริวารซึ่งเป็นผู้คุมหญิงนั้นมาคิดอยู่ในใจว่า หัวหน้าโจรเป็นคนโลภมากทรัพย์สินสิ่งของก็ปล้นเอาของเขามาได้มากแล้ว ยังให้คุมตัวบุตรสาวของเขาให้พลัดพรากจากมารดาบิดา เห็นว่าไม่เป็นการสมควร โจรบริวารคนนั้นมีจิตกรุณาสงสารจึงพูดกับหญิงสาวว่า เรามีความเวทนาแก่เจ้า แต่ครั้นเราจะปล่อยให้หนีไปโดยลำพัง บางทีก็จะไม่พ้นอันตราย จึงนำหญิงไปห่างพวกโจรแล้วหาพ้อมหรือสิ่งที่จะครอบเป็นที่ กำบัง กายได้ นั้นมา และบอกว่าเราจะครอบไว้ ให้ระวังฟังเสียงพวกของเรา ถ้าเขากลับไปหมดแล้ว เจ้าจึงออกจากที่กำบัง หญิงสาวนั้นก็มีความยินดีเหลือเกินกระทำความเคารพอย่างสูงสุดและกล่าววาจาว่า ขอบพระคุณของท่านมากหาสิ่งจะเปรียบมิได้แล้ว จงกรุณาให้พ้นทุกข์เถิดจะไม่ลืมพระคุณของท่านเลยจนวันตาย โจรบริวารก็นำสิ่งที่กำบังครอบหญิงสาวนั้นไว้ แล้วรีบมาแจ้งแก่หัวหน้าโจรแกล้งทำกิริยาหน้าตื่นเป็นที่ตกใจ บอกว่าหญิงสาวนั้นหลุดมือหนีไปเสียแล้ว หัวหน้าโจรก็โกรธแต่มิได้ลงโทษ ด้วยกำลังขนทรัพย์สิ่งของชุลมุนยุ่งอยู่ เมื่อขนทรัพย์สิ่งของได้มากแล้วก็กลับมาแบ่งปันกันตามส่วนมากและน้อยแล้วต่างก็กลับมายังที่อยู่ของตน ฝ่ายโจรบริวารที่มีความกรุณาปล่อยหญิงสาวให้พ้นยากจากทุกข์ไปแล้วนั้นมารำพึงว่า ที่เราเข้าประพฤติเป็นพวกโจรกระทำการเบียดเบียนราษฎรให้ ได้ รับ ความ เดือด ร้อน เนือง ๆ นั้นไม่เป็นการสมควร ถ้าเขาทำเราอย่างที่เราทำเขา เราจะเดือดร้อนหรือไม่ ถ้าเราเดือดร้อนเราก็ไม่ควรทำเขา เมื่อคิดเห็นฉะนี้แล้วตนก็เลิกจาก

การเป็นโจร ตั้งใจกระทำการค้าขายพร้อมด้วยบุตรภรรยาไม่เกียจคร้าน ไม่ช้านานก็เจริญร่ำรวยมั่งมีทรัพย์สมบัติมาก พร้อมทั้งบริวารตั้งเป็นหลักฐานบ้านเรือนขึ้นโตใหญ่ เพื่อนบ้านต่างมีใจนับถือไปมาหาสู่ และชาวบ้านก็ย่อมรู้อยู่ว่าแต่ก่อนเป็นโจร แต่กลับละพยศอันร้ายกลายเป็นคนดีและนับว่าเป็นคนมั่งมีทรัพย์ผู้หนึ่ง ประดุจเดียวกับพวกโจรบริวารซึ่งได้ให้เงินแก่หญิงอนาถา ต่อมาได้เป็นผู้มั่งมีและคฤหบดีคนที่ ๒ นี้มีความรำพึงถึงตนว่า เหตุไฉนหนอเราจึงมีความเจริญเร็วนัก ก็นึกขึ้นได้ว่า เมื่อเรายังเป็นโจรไปปล้นชาวบ้าน หัวหน้าโจรสั่งให้เราคุมตัวหญิงสาวบุตรชาวบ้านคนหนึ่ง เพื่อพาไปไว้ยังสำนักตน เราไม่เห็นเป็นธรรม จึงปล่อยให้หญิงสาวพ้นทุกข์ไปนั้น จะเป็นด้วยส่วนบุญที่เราทำนี้เองมาอุดหนุนให้เราวัฒนาผาสุกได้โดยรวดเร็วอัศจรรย์ยิ่งนัก ก็บังเกิดความยินดีปรีดาถือว่าความกรุณาแก่เพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งประเสริฐเราย่อมได้เห็นผลแล้ว คือ ความมั่งมีทรัพย์ขึ้นได้เร็วผิดกว่าธรรมดา แต่นั้นมาก็มีศรัทธาเลื่อมใสในการบริจาคทานได้กระทำการบุญกุศลสืบไป คฤหบดีผู้นี้จึงนำประวัติส่วนตนมาเล่าให้บุตรหลานและญาติพึ่งมีผู้ทราบต่อ ๆ กันมา

เรื่องพรานหานอแรตและงาช้าง

มีชายผู้หนึ่งชื่อนายน้อยอยู่บ้านน้ำคบ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก นายน้อยเป็นพรานเนื้อ หาเลี้ยงชีพด้วยการฆ่าสัตว์ป่าขายเนื่อง ๆ จะนับประมาณมิได้ ใครห้ามปรามอย่างใดก็ไม่เชื่อฟัง ครั้นต่อมานายน้อยป่วยอาการหนัก อยากกินน้ำ ลูกเมียต้องไปหาน้ำตามหนองมา

ให้จึงกิน ถ้ามิใช่น้ำในหนองถึงกรอกใส่ก็ไม่กิน และแกรู้ด้วยว่าน้ำในหนองหรือมิใช่น้ำในหนอง ตามความสังเกตของลูกเมียบอกว่าถ้าได้กินน้ำที่ไปตักมาจากหนองแล้ว ดูอาการที่ป่วยค่อยกระเตื้องขึ้น คล้ายกับได้กินยาที่ถูกกับโรคอย่างวิเศษ ครั้นเมื่อจวนจะตายได้สั่งเมียไว้ว่า ถ้าตัวตายแล้วขอให้เอาปืนกระบอกที่เคยใช้ยิงสัตว์นั้นใส่ในโลง และเผาให้ไหม้ไปด้วยกัน ครั้นเมื่อนายน้อยตายแล้ว เมียก็เอาปืนใส่ในโลงตามที่สั่งไว้ เมื่อเวลาเผาศพพรานเนื่อผู้นี้ พอไฟที่เผาศพติดพื้นทั่วกันดีแล้ว ก็บังเกิดเหตุประหลาดขึ้น คือได้มีเสียงดังคล้ายปืนอยู่บนอากาศ ตรงกับเปลวไฟที่เผาศพนายพรานเสียงดังอยู่ข้างบนขึ้นไป และเวลาที่เผาศพนายพรานนั้นอากาศโปร่งดีไม่มีพยับฝนหรือมืดคลุ้มแต่อย่างไร

ขโมยควายไฟไหม้ตาย

มีชายผู้หนึ่งชื่อนายชู อยู่บ้านออมทอง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นผู้หาเลี้ยงชีพด้วยการขโมยควาย มีหลายครั้งเมื่อขโมยควายของชาวบ้านมาได้แล้ว ก็นำไปผูกซุ่มไว้ในป่าชัฏ แล้วตนเองกลับมาหาเจ้าของควายบ้าง บางครั้งก็มาหาพวกญาติหรือพวกพ้องของเจ้าของควายบ้าง เมื่อเจ้าของตกลงยอมให้เบิกค่าไถ่แล้ว ก็นำตัวเจ้าของหรือพวกพ้องไปรับควายที่ในป่า ถ้าเจ้าของควายไม่ให้เงินค่าไถ่มันก็นำควายไปขายที่อื่นต่อไปดังนี้เสมอมีหลายครั้ง และเมื่อนำควายไปผูกไว้ในป่า ตัวโจรไปเสียที่อื่นไม่มีใครเฝ้าควาย บางคราวมีไฟป่าไหม้ลามมาไหม้ควายตายเสียหลายตัวดังนี้ก็มีบ้าง (วิธีผูกซุ่มควายไว้ในป่าของขโมยนั้น เขาพูดกันว่าต้องผูกมิให้ควายหายใจดังฟูดฟาดและดิ้นได้) ต่อมาเมื่อนายชูป่วยจวน

จะถึงแก่ความตายนั้น ได้เกิดไฟไหม้เรือนของนายชูขึ้นและเวลาไฟไหม้เรือนนั้น นายชูอยู่ในเรือนและตายเพราะไฟไหม้ด้วยนายชูหนีไม่ทัน เขาว่าถ้าเป็นผู้อื่นคงหนีจากเรือนได้ และจะไม่ตายเพราะไฟไหม้ ที่นายชูตายนั้นคงเป็นเพราะเวรตามสนอง.

เรื่องล่าเนื้อยิงกันเอง

ก่อนที่จะกล่าวถึงเหตุผลนี้ ขอกล่าวถึงวิธีล่าสัตว์ป่าเสียก่อนเพื่อจะได้ไม่สงสัย คือการล่าสัตว์ป่ามี ๒ วิธี วิธีที่ ๑ นั้น ผู้ที่คอยยิงสัตว์จะเป็นกี่คนก็ตาม ต้องอยู่ในที่สูงกว่าพื้นดิน อยู่ห่างกันบ้างชิดกันบ้าง แลมีข้อสัญญากันว่าต้องยิงให้ลูกปืนหรือหันปากกระบอกปืนลงสู่พื้นดิน วิธี ๒ นั้น พวกที่เคยยิงสัตว์ต้องนั่งให้เป็นปีกกาหรือต้องให้เป็นรูปคล้ายกับเรากางนิ้วชี้กับนิ้วแม่มือออกนั้น แลมีข้อสัญญากันว่าเมื่อเวลายิงปืนต้องหันปากกระบอกปืนไปสู่ถึงกลางของช่องปีกกานั้นเสมอ ทั้งสองวิธีนี้ต้องมีพวกไล่สัตว์อีกพวกหนึ่งต่างหาก จากพวกยิงพวกไล่สัตว์ต้องพยายามไล่ให้สัตว์วิ่งไปสู่พวกที่คอยยิงนั้น

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ข้าราชการทั้งทหารและพลเรือนบางท่านที่จังหวัดน่าน เห็นเป็นการสนุกพร้อมกันตกลงกันว่า จะไปยิงสัตว์ป่าในวันเสาร์วันอาทิตย์ ผู้ใจจะไปแต่วันเสาร์แล้วเลยถึงวันอาทิตย์หรือจะไปแต่วันอาทิตย์ก็ได้ ครั้นถึงวันกำหนดพวกที่ไปแต่วันเสาร์ก็ไปทำการล่าสัตว์ป่าใช้วิธีที่ ๒ ในขณะที่นั่งคอยยิงสัตว์ คนหนึ่งในพวกที่นั่งคอยยิงสัตว์นั้นได้แลเห็นเป็นนกยูงผ่านมาในปีกกานั้น จึงยกปืนขึ้นยิงไป กระสุนปืนไปถูก

พวกเดียวกันเข้าคนหนึ่ง ถึงบาดเจ็บสาหัส จึงช่วยกันหามผู้ป่วยไปไว้ที่ข้างแม่น้ำ ตั้งใจว่ารุ่งขึ้นวันอาทิตย์จะหามลงเรือมาส่งยังบ้าน ครั้นรุ่งขึ้นวันอาทิตย์ พวกที่นัดไว้ก็มาถึงก่อนนำคนเจ็บกลับบ้าน เมื่อพวกวันอาทิตย์เยี่ยมผู้ป่วยแล้วจึงพร้อมใจกันว่าเมื่อเรามาแล้วต้องไล่ยิงสัตว์ จึงเริ่มทำการไล่โดยใช้วิธีที่ ๒ เหมือนกัน ในระหว่างที่พวกไล่สัตว์กำลังทำการไล่สัตว์อยู่นั้นในพวกที่คอยยิงสัตว์ผู้หนึ่ง ได้แลเห็นไก่ป่าเข้ามาจึงยกปืนขึ้นยิงไป แต่กระสุนปืนไปถูกคนหนึ่งในพวกเดียวกันเข้าอีก มีบาดเจ็บสาหัส เมื่อมีเหตุเป็นคำรบสองเกิดขึ้นแล้ว ก็ช่วยกันหามผู้ป่วยลงเรือมาส่งบ้าน แลพวกเหล่านั้นก็พากันกลับบ้าน ส่วนคนทั้งสองที่ต้องกระสุนปืนนั้นก็ยังมีกุศลช่วยอยู่บ้าง เป็นแต่ต้องทนทุกข์ลำบากที่บาดแผลไม่ถึงแก่ความตาย เพียงให้รู้สึกโทษที่ตนตั้งใจกระทำบาปบาปจึงตักเตือน.

ฆ่าหมูขาย ไฟไหม้ตัว

วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

ท่านขุนประมูลคดี ๆ มาที่กุฏิท่านพระสมุห์วัน วัดสามจีนใต้ เล่าให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังว่า โดยประมาณได้สัก ๑๕ ปีมาแล้ว ท่านพระอาจารย์แจ้งวัดอนงคาราม ได้เล่าให้ท่านขุนประมูลคดีฟังว่า มีเจ๊กคนหนึ่ง (จำชื่อไม่ได้เพราะนานมาแล้ว) เจ๊กคนนี้หาเลี้ยงชีพในการฆ่าสุกรขายทำด้วยตนเองมาช้านาน สำนักอยู่ทางหลังวัดกัลยาณมิตร วิธีที่เจ๊กคนนี้ฆ่าสุกร ใช้มีดแทงตัวสุกร อยู่มาวันหนึ่งเมื่อตนฆ่าสุกรแล้วก็ออกมานั่งอยู่ที่หน้าโรงริมคลอง จะเป็นด้วยเหตุใดหาทราบไม่ ในเวลานั้นไฟได้ลุก

จากตัวเจ็กโผลงขึ้นทั้งตัวเจ็กตกใจกลัวด้วยพิษไฟลวกร้อน ก็โดดลงในคลองเลยขาดใจตายอยู่ในน้ำนั้นเอง.

เอาข้าวลีบปนข้าวดีไปขาย เจ็บเวลาจะกินข้าว เห็นเป็นข้าวลีบ เมื่อตายมีข้าวขึ้นในโลง

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕ นายร้อยโทพูน สกุนตนาค เขียนเรื่องมาให้แก่ นายพันโท พระพินิจสาราว่า

นางจันตั้งบ้านเรือนอยู่ในคลองแปดริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบการอาชีพด้วยวิธีแลกเปลี่ยนอยู่เป็นเนืองนิจมาตั้งแต่อายุได้ ๒๐ ปีเศษ การแลกเปลี่ยนนั้นตามที่ท่านพระอาจารย์ฉิมผู้เป็นหลานเล่าให้ฟังว่า เมื่อถึงเทศกาลที่พวกชาวนาเขานวดข้าวเสร็จแล้ว นางจันก็ไปเที่ยวเก็บข้าวตกตามลานแลฟางที่เขาฟาดแล้วนั้นมารวมไว้ในบ้านตน เมื่อได้พอตามความต้องการแล้วนางจันก็เริ่มฟาดฟางข้าว เพื่อเก็บข้าวลีบ (ข้าวลีบอย่างนี้เมล็ดกลม) รวมสะสมไว้ปีหนึ่ง ๆ ตั้ง ๒–๓ เกวียน กระทำเช่นนี้ทุก ๆ ปี ครั้นพอย่างเข้าฤดูที่ชาวนาเริ่มลงนา นางจันก็ตวงข้าวลีบมาปนกับข้าวดีบรรทุกลงเรือพายเที่ยวไปแลกเปลี่ยน พริก, กะปิ, หอม กะเทียม, น้ำตาล, ผักต่าง ๆ แลของอื่น ๆ ตามต้องการ ได้ประกอบอาชีพวิธีนี้จนมั่งมีเงินทองเลี้ยงบุตรหลานสืบมา เมื่อบุตรหลานเติบโตรู้ประกอบการหากินด้วยตนเองแล้ว นางจันจึงได้งดการแลกเปลี่ยนอย่างนี้ไม่ทำอีกต่อไป ครั้นเมื่ออายุนางจันย่างเข้า ๘๑ ปี ก็มีอาการด้วยโรค

ชรามาเบียดเบียน ถึงแก่ล้มหมอนนอนเสื่อ ฝ่ายบุตรหลานก็ได้ช่วยกันรักษาพยาบาล มีการให้ยาและอาหารรับประทานเป็นต้น อาการป่วยก็มีแต่ทรุดลงจนถึงกับกินยาไม่ได้ แต่แกยังมีความอยากกินอาหารอยู่บ้าง วันหนึ่งแกได้เรียกขอข้าวสวยแก่บุตร ว่าวันนี้อยากกินข้าวสวยเหลือเกิน บุตรก็จัดข้าวสวยแลกับมาให้ พอแลเห็นข้าวสวยแกก็บ่นด่าว่า มึงไปเอาข้าวดิบมาให้กูกิน ๆ เข้าไปได้หรือ แกโกรธจึงร้องขอข้าวสวยแก่หลานต่อไป หลานก็นำข้าวมาให้แก ๆ ก็บ่นว่าเอาข้าวดิบมาให้แกกินอีก เป็นอันว่าวันนี้นางไม่ได้กินข้าว ครั้นต่อมาอีก ๑–๒ วันแกก็ถึงแก่ความตาย ฝ่ายบุตรหลานแลญาติก็จัดการนำศพลงหีบ อาราธนาพระสงฆ์มาสวดพระอภิธรรมแลทำบุญตามประเพณี แลได้กำหนดวันที่จะปลงศพในวันเผาศพที่บ้าน ๓ คืน พอคืนที่ ๔ ก็ยกศพไปจัดการตั้งที่วัดที่ท่านพระอาจารย์ฉิมอยู่ (วัดอยู่ในคลองแปดริ้ว) ครั้นรุ่งขึ้นวันที่จะเผาศพ เขาก็เปิดหีบเพื่อชำระศพ ชนทั้งหลายที่ไปช่วยในงานศพได้เห็นข้าวงอกขึ้นในหีบเกือบเสมอปากหีบต้นข้าวขึ้นเต็มทั้งหีบ ฝ่ายบุตรหลานญาติมิตรเพื่อนบ้านก็เห็นเป็นการประหลาดอัศจรรย์ แต่ท่านพระอาจารย์ฉิมท่านว่ากรรมเก่า เมื่อทำการแลกเปลี่ยนอยู่นั้นมาให้เห็นผลให้เห็นประจักษ์แก่ตาโลก.

ชอบลักไก่กิน แก่ตัวขนไก่ขึ้นที่แขน

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

นายร้อยโท พูน สกุนตนาค เขียนเรื่องมาให้แก่นายพันโท

พระพินิจสารา บทหนึ่งว่า นายฤทธิ์ ตั้งบ้านเรือนอยู่บางรัก ในคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี ประกอบการอาชีพทางทำสวน ทำนา ทำตาลตามควรแก่ฐานะของตน แต่นายฤทธิ์คนนี้ ชอบกินไก่มากที่สุด ไก่ซื้อมาก็มี ไก่ลักมาจากเขาก็มี ไก่วัดไก่บ้านเอาทั้งนั้น เว้นวันหนึ่งสองวัน แกคงแสวงหามาให้ได้กินจนได้ประพฤติเช่นนี้มาตั้งแต่อายุระหว่าง ๒๕–๒๖ ปี เป็นลำดับมาจนถึงอายุ ๔๐ ปี จึงเกิดอุบัติเหตุขึ้นคือขนไก่ได้งอกขึ้นที่แขนข้างขวาท่อนบนเป็นทิวยาวประมาณ ๔ นิ้ว เป็นขนอ่อน แกได้พยายามหายามาทาหลายอย่างก็ไม่หาย แลทายาจนขนไก่นั้นล้มแล้วก็ให้ปวดแสบปวดร้อนทนไม่ได้ มือลูบคลำก็ไม่ได้ ทนทุกขเวทนาอยู่ปีเศษ อยู่มาวันหนึ่งมีผู้มาพูดแนะนำให้ไปหาท่านอธิการวัดไซม้าใต้ ตรงจังหวัดนนทบุรีข้าม ว่าน้ำมนต์ของท่านดีนัก นายฤทธิ์ก็ไปหาขอให้ท่านช่วยรดน้ำมนต์ ท่านก็ทำน้ำมนต์ให้ ท่านเห็นขนไก่ที่แขนนายฤทธิ์ ท่านจึงว่าประสกกินไก่มากนัก ถ้าจะให้ท่านรักษาก็ต้องปฏิญาณตนว่า แต่นี้ต่อไปจะไม่ฆ่าไก่ จึงจะรักษาให้ นายฤทธิ์ก็ยอมปฏิญาณสาบานถวาย ท่านก็รดน้ำมนต์ให้แลเอาศัยน้ำมนต์ทาที่ขนไก่ขึ้นนั้น ได้ประมาณ ๔–๕ วัน ขนไก่ที่ขึ้นก็หลุดหมด ตั้งแต่นั้นมานายฤทธิ์ไม่ฆ่าไก่อีกเลย ที่สุดถ้ารู้ว่าเนื้อไก่ที่เขาปนกับผักยำก็ไม่รับประทาน

ปล้นโคเขามาฆ่า ตัวต้องลำบาก

วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันพุธเดือน ๕ ขึ้น ๕ ค่ำ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

(๑๐)

นายร้อยโทพูน สกุนตนาค เขียนเรื่องส่งมาให้แก่ นายพันโท พระพินิจสารา บทที่ ๒ ว่า นายรื่นตั้งบ้านเรือนอยู่ในคลองบางรักน้อย ในคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี นายทรัพย์ ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกับนายรื่น นายขำตั้งบ้านเรือนอยู่บางประดู่ในคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี อยู่มาวันหนึ่งคนทั้งสามนี้จะเป็นใครไม่ทราบ เดินออกไปนอกทุ่งหลังบ้าน ได้เห็นโคของพ่อค้าแขกมาพักอยู่ โคตัวหนึ่งพลัดฝูงเข้ามาหาหญ้ากินอยู่ริมสวนต่อกับทุ่ง เมื่อเห็นแล้วจึงมาบอกแลพาพรรคพวกรวมกัน ๓ คน ออกไปต้อนไล่ให้โคเข้าในสวน ฝ่ายโคหนีไปติดโคลนอยู่ไปไม่ได้ คนทั้ง ๓ ก็เข้าจับไปผูกไว้ในที่ลับแล้วปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดี นายทรัพย์ออกความเห็นว่าฆ่าดีกว่าขาย คนทั้ง ๓ ก็ตกลงกัน จึงฆ่าโคนั้นเสียแล้วก็ชำแหละเนื้อและเครื่องในแบ่งกัน และเลี้ยงลูกเมียกินอิ่มหนำสำราญได้ไม่กี่วันก็มีเหตุคือต่อมาอีก ๓ วัน นับแต่วันที่ฆ่าโคนั้น นายขำได้เดินไปกินน้ำตาลเมาที่นอกทุ่งหลังบ้านแล้วกลับเดินจะมาบ้าน ในระหว่างเดินทางมาก็มีผู้ร้ายเข้ามาฟันนายขำบาดเจ็บหลายแผล อาการหนักมาก ต้องรักษาอยู่หลายเดือน เมื่อบาดแผลหายแล้วก็อพยพครอบครัวไปอยู่ทางเหนือเลยสาบสูญไป

ในวันที่นายขำถูกผู้ร้ายฟันนั้น นายทรัพย์ ก็ได้ถูกเจ้าพนักงานฝ่ายบ้านเมืองมาจับ โดยต้องหาว่า นายทรัพย์เป็นพวกผู้ร้ายปล้นที่ตำบลบางลำภูคราวเดียวกันกับอ้ายทองแดงผู้ร้ายปล้น (ต้องประหาร) นายทรัพย์ก็ต้องจำขังคุกอยู่ไม่นานก็ถึงแก่ความตายด้วยปัจจุบันโรค ส่วนนายรื่นนั้นนับวันแต่วันที่ได้ฆ่าโคแล้ว ก็ตั้งหน้าเล่นแต่การพนัน จนถึงแก่ต้องขายที่สวนขายบ้านเรือนทั้งมีหนี้สินยุ่งยาก อยู่บ้านเดิมไม่ได้ ก็เลยอพยพหนีเจ้าหน้าที่ไปอยู่ทางเหนือ ไม่ทราบว่าจะเป็นตายร้ายดีประการใด.

ไปยิงค่างทะลุลูกนัยน์ตา ลูกออกมานัยน์ตาทะลุ

วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

นายร้อยโทพูน ได้เล่าให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังอีกบทหนึ่ง ว่า มีบุรุษผู้หนึ่ง ตั้งบ้านเรือนอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา ประกอบอาชีพเนื่องอยู่ในราชการ วันหนึ่งบุรุษผู้นั้นพร้อมด้วยลูกน้อง ๒—๓ คน พากันไปเที่ยวป่า ไม่ได้ตั้งใจว่าจะประหารชีวิตสัตว์ ครั้นไปเข้าระแวกป่าแห่งหนึ่งให้บังเอิญพบค่างตัวหนึ่ง บุรุษนั้นก็เอาปืนยิงค่าง กระสุนปืนแล่นไปถูกศีรษะค่างทะลุออกทางลูกตาข้างขวา ค่างนั้นก็ตาย แต่ในกาลครั้งนั้นภรรยาของบุรุษผู้นั้นตั้งครรภ์ได้ประมาณ ๕ เดือนเศษ ครั้นเมื่อถึงเวลาคลอดบุตร ๆ นั้นเป็นชาย นับตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดาแล้ว ก็มีโรคเบียดเบียนไม่หยุดหย่อน มีอาการให้ปวดศีรษะแลหน้าตา ร้องครวญครางอยู่จนถึงวันคำรบ ๗ บุตรชายนั้นเกิดตาปะทุขึ้นมาทางขวา ได้รับความลำบากเจ็บปวดอย่างสาหัส ทนทุกขเวทนาอยู่ไม่พ้นวันก็ถึงแก่ความตาย

เอามีดฟันนิ้วไก่ ลูกออกมานิ้วเท้าไม่มี

วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

นายร้อยโทพูน สกุนตนาค เล่าให้นายพันโทพระพินิจสาราฟังว่า ประมาณใน ปี พ.ศ. ๒๔๒๕ มีหญิงคนหนึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา หญิงคนนี้เวลามีครรภ์ได้ประมาณ ๔ เดือนเศษ ได้ช่วยสามีแลญาติฟาดข้าวซึ่งนำมาไว้ยังลาน เมื่อฟาดข้าวก็ได้แยกไว้กองหนึ่งต่างหาก ครั้นวันหนึ่งมีไก่หลายตัวได้มากินข้าวเปลือกที่กองไว้นั้น ฝ่ายหญิง

คนนั้นก็พยายามขับไล่ขว้างปาไก่ ๆ ก็บินหนีไปสักครู่หนึ่งไก่ก็มากินอีก ดั่งนี้หลายครั้ง ที่สุดหญิงคนนั้นมีความโกรธเมื่อเห็นไก่กำลังจิกข้าวกิน จึงใช้สวิงขนาดใหญ่เหวี่ยงทอดไปครอบไก่นั้นไว้ได้ตัวหนึ่ง จึงมัดเท้าไก่ทั้งสองข้างแล้วไปวางที่เหนือขอนไม้ใหญ่ เอามีดฟันที่นิ้วเท้าไก่ทั้งสองข้าง แล้วก็ปล่อยไป ไก่นั้นทนทุกขเวทนาอยู่มาไม่ช้าวันก็ถึงแก่ความตาย ครั้นเมื่อหญิงนั้นถึงกำหนดคลอดบุตรแล้วบุตรนั้นเป็นหญิง รูปร่างหน้าตาก็งดงามดี แต่ที่นิ้วเท้าทั้งสองนั้นหามีอย่างปรกติสามัญชนไม่ คือเป็นปุ่ม ๆ ยื่นออกมาจากเท้าทั้งสองข้าง เมื่อเติบโตขึ้นเดินไปไหนก็ไปได้อย่างคนธรรมดา บัดนี้ก็ยังมีตัวอยู่

เป็นนักเลงไก่ ก่อนตายเอามือชนกัน

วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพุธ เดือน ๓ ขึ้น ๘ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นายเล็ก ไทยอาจ อายุ ๓๖ ปี บ้านตำบลกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มาเล่าความให้นายพันโทพระพินิจสารา ฟังว่า ประมาณ ๕–๖ ปีมาแล้ว นายเล็กได้ทราบว่านายทองเสือ อยู่บ้านกระทุ่มแบน เป็นผู้ที่ชอบเลี้ยงไก่ไว้ชนตามบ่อนที่นัดเนือง ๆ มาตั้งแต่เป็นหนุ่ม และธรรมดาเมื่อชนไก่ถ้าไก่ถูกแทงที่ศีรษะหรือที่นัยน์ตา ก็ต้องรีดเลือดที่ศีรษะและถ่างตาออก ใช้ขมิ้นกับปูนใส่และเอาด้ายร้อยเข็มเย็บไว้ให้เข้าชนกันต่อไป สัตว์อย่างใดที่จะอดทนความเจ็บปวดเหมือนไก่ก็หายาก ไก่บางคู่ชนกันจนตายคาสังเวียนก็มีบ้าง นายทองเสือคนนี้เป็นนักเลงเล่นชนไก่มาหลายปี จนอายุได้ประ-

มาณ ๕๐ ปีเศษ นายทองเสือป่วยเป็นไข้ ครั้นเมื่ออาการป่วยหนักลงก็แสดงกิริยาอาการให้คนเห็น คือกำมือทั้งสองขึ้นชกกันอย่างหนัก ๆ ใครจับมือไว้ก็ไม่หยุด ชนกันจนมือทั้งสองฟก แลเรียกให้คนพยาบาลเอาเข็มมาส่งให้นายทองเสือ ๆ ก็เอาเข็มลัก ๆ ลงบนศีรษะ เมื่อได้ทำเช่นนี้อาการเดือดร้อนกระวนกระวายก็ค่อยคลาย เมื่อจะกินอาหารก็ให้ปั้นข้าวสุกเป็นก้อนเล็ก ๆ หย่อนลงในคอของแก แต่กลืนไม่ลง ต้องให้เอาไม้ดุนส่งลงไป อาการที่บันดาลให้เป็นเช่นนั้นก็คล้ายกับเมื่อเวลาชนไก่ได้อันหนึ่ง ๆ เจ้าของก็ต่างจับไก่ออกจากกันหยุดพัก เจ้าของไก่ต่างให้น้ำไก่ เจ้าของก็เอาข้าวสุกที่บดประสมกับน้ำนมไว้นั้นปั้นเป็นก้อนเล็ก ๆ ให้ไก่กินเพื่อให้มีกำลังแข็งแรงขึ้น แลเมื่อนายทองเสือมีอาการป่วยหนักก็ให้กระสับกระส่าย ไม่มีความสุข ทนทุกขเวทนาจนถึงแก่กรรมดังนี้

ฆ่าแม่โคลูกอ่อน ต่อมาญาติพี่น้องก็ตาย

ในวันเดียวกันนี้ นายเล็ก ไทยอาจ บ้านกระทุ่มแบน ได้เล่าความให้นายพันโท พระพินิจสารา ฟังอีกเรื่องหนึ่งว่า

สามีภรรยาคู่หนึ่ง ชื่อคนทั้ง ๒ จำไม่ได้ ทราบแต่บ้านอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ประมาณหลายปีมาแล้วมีบุตรชายคนหนึ่ง เมื่อถึงกำหนดปีบวชมารดาบิดาและหมู่ญาติก็คิดจัดการที่จะบวช ในวันสุกดิบนั้น เจ้าของฆ่าโคแม่ลูกอ่อนลงตัวหนึ่ง เพื่อเป็นอาหารจะได้เลี้ยงกันในงานบวชนาค เมื่อแม่โคตายแล้วลูกโคยังเล็กอยู่กินนม ครั้นรุ่งขึ้นมารดาแลญาติพวกเพื่อนบ้านก็ช่วยกันแห่เจ้านาคไปยังวัดที่จะบวช เมื่อแห่นาคเดินไปนั้น ลูก

โคที่แม่โคถูกฆ่าตายแล้วนั้นเดินตามไปด้วย คนไล่ให้กลับก็ไม่กลับ เมื่อเจ้านาคเข้าโบสถ์ ลูกโคที่ตามไปนั้นก็เข้าไปในโบสถ์ด้วย ถึงแก่ต้องขับไล่ป้องกันไว้ (เป็นอัศจรรย์เบื้องต้นให้คนเห็น) เมื่อเจ้านาคบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์แล้วมารดาบิดาแลญาติพวกพ้องก็ต่างกลับบ้าน ครั้นอยู่มาได้ประมาณ ๒ เดือน มารดาบิดาแลญาติพวกพ้องที่อยู่ในบ้านก็ต่างเกิดอาการป่วยไข้จนถึงแก่กรรมตายด้วยกันหมดทั้งบ้าน (เป็นอัศจรรย์เบื้องปลาย)

เอาเหล็กฉมวกแทงไก่ ตนต้องถูกผู้ร้ายใช้เหล็กฉมวกแทงเอาบ้าง

วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

นายเปลี่ยนอายุ ๘๓ ปี เป็นลุงนางเบ้า มาพักอยู่บ้านหลวงวิรุฬห์วรากร เล่าเรื่องให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า ประมาณ ๕๐ ปีมาแล้วนายเปลี่ยนได้ทราบว่า ชายคนหนึ่งชื่อนายกลั่น อายุประมาณ ๓๐ ปี บ้านอยู่ตำบลวัดนนทรี จังหวัดอยุธยา (กรุงเก่า) เป็นผู้ประพฤติทุจริต เลี้ยงไก่ไก่ไว้สำหรับแกงกินเสมอ ๆ เวลาเมื่อจะฆ่าไก่นั้น ทำอุบายคือตนนั่งอยู่บนเรือนถือเหล็กฉมวกไว้เล่มหนึ่ง แล้วเอาข้าวเปลือกโปรยลงที่ล่องใต้ถุน ไก่ก็พากันมากินมากตัว นายกลั่นก็ก้มลงมองดู เมื่อเห็นว่าไก่ตัวใดอ้วนท้วนดีก็เอาเหล็กฉมวกแทงลงไปที่ตัวไก่ ๆ ตายแล้วก็เอามาแกงกิน แต่ทำอย่างนี้เนือง ๆ มานานปี ครั้นเมื่อเวลานายกลั่นจะตาย เวลาค่ำก็มีผู้ร้ายลอบเอาเหล็กฉมวกมาแทงที่ตะโพกนายกลั่น รักษาบาดแผลไม่หาย นายกลั่นป่วยบาดแผลทนทุกข์เวทนาทรมานอยู่จนขาดใจตาย

ลักพระเงิน ถูกผู้ร้ายฟันตาย

นายเปลี่ยนได้เล่าเรื่องให้ นายพันโท พระพินิจสารา ฟังอีกบทหนึ่งว่า นายเปลี่ยนได้ทราบว่า ชายคนหนึ่งชื่อนายพู อายุประมาณ ๓๐ ปี บ้านอยู่ตำบลวัดนนทรี จังหวัดอยุธยา เป็นผู้ประพฤติทุจริตไปลอบลักพระเงินในโบสถ์วัดนนทรี ประมาณสัก ๒ กระบุงมาทำลายพระองค์ ตอกเอาเงินที่เขาบุไว้นั้นไปหลอมจำหน่ายเป็นประโยชน์แก่ตน ส่วนชันแกนพระนั้นนายพูรวบรวมไปทิ้งไว้ที่ในนาท้องทุ่ง มีชาวบ้านพูดโจษกันว่า ใครเอาแกนพระที่ตอกเอาเงินออกแล้วไปทิ้งไว้ในนามาก ความที่โจษกันนี้ทราบถึงท่านเจ้าอธิการวัดนนทรี ท่านมีความสงสัยจึงให้ขึ้นไปตรวจดูบนเพดานโบสถ์ แล้วมาบอกแก่ท่านว่าพระเงินที่ไว้บนเพดานโบสถ์นั้นหายไปหมดแล้ว ท่านอธิการเข้าใจว่าคงจักเป็นนายพูลักพระเงินไปทำลาย ท่านจึงพูดว่าท่านเคยใช้นายพูขึ้นไปกวาดมูลค้างคาวและมูลนกที่ถ่ายไว้บนเพดานโบสถ์เพื่อให้สะอาด นายพูได้เห็นพระเงินบนเพดาน คงเป็นอ้ายพูลักพระเงินไปทำลายเป็นแล้ว ครั้นอยู่มาวันหนึ่งนายพูไปเล่นชนไก่พนันที่บ่อน เวลาเย็น นายพูเดินกลับมาเป็นทางเปลี่ยว มีผู้ร้ายมาฟันนายพู ตัดคอตัดแขนตัดขานายพูตายแล้ว แล้วนำไปทิ้งไว้ที่ป่ารกแห่งหนึ่งอันเป็นที่ลับ แต่ส่วนตัวนายพูนั้นนอนตายอยู่ในระหว่างทางที่เดินมานั้น ฝ่ายบุตรภรรยาของนายพูเห็นผิดเวลา นายพูยังไม่กลับบ้าน ก็พากันเดินไปตามพบศพนายพู แต่ศีรษะแขนขาไม่มี ฝ่ายภรรยาจำผ้านุ่งที่นายพูนุ่งกับกระเป๋าที่คาดเอวนั้นได้ จึงรู้ว่านายพูตาย เมื่อเจ้าหน้าที่ทราบมาตรวจพลิกศพแล้วบุตรภรรยาก็นำศพนายพูไปฝังไว้ ส่วนชาวบ้านที่ทราบเหตุเรื่องนายพูลักพระเงินไปทำลาย ก็ต่างพูดกันต่อ ๆ ไป ว่า

นายพูลักพระเงินไปทำลาย นายพูจึ่งถูกผู้ร้ายฆ่านายพูตาย แลการฆ่าก็ผิดธรรมดาแปลกอยู่.

เอาชะลอมสวมปากควายไม่ให้กินข้าว ก่อนตาย มีน้ำลายฟูมปากเหมือนควายอยากกินข้าว

นายซุ่นฮวดเล่าว่า นายโท้ อยู่บ้านถล้วย ตำบลพระโขนง ไปทำนาอยู่ที่ตลาดบัวขาว อำเภอบางกะปิ แขวงกรุงเทพ ฯ เมื่อแกนำข้าวเปลือกเข้ามานวดผูกควายเวียนให้นวดข้าว เอาชะลอมสวมปากมิให้ควายเล็มข้าว ทำเช่นนี้อยู่ชั่วนาตาปี จนควายมีน้ำลายฟูมปากเพราะอยากเล็มข้าวที่นวด ครั้นต่อมาอายุนายโท้ได้ ๖๐ ปีเศษ ป่วยใกล้เวลาจักตายก็แสดงอาการให้กระวนกระวาย มีน้ำลายฟูมปากเหมือนควาย เวลากินยาแลข้าวก็กินได้โดยยาก ที่ริมฝีปากนั้นเปื่อยกินเผ็ดร้อน และอาหารไม่ใคร่ได้ ต้องทนทุกข์ทรมานมีอาการทุเรศมากแล้วจึงตาย

เอามีดฟันหลังกระบือ ต่อมาตนสะดุดตอไม้เป็นแผลตาย

วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี เดือนอ้าย แรม ๑๑ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นายบุญมา ทิมอาน บ้านอยู่ตำบลหัวลำโพง จังหวัดพระนคร เล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราพัง ที่กุฎีท่านพระอาจารย์วัดสามจีนใต้ว่า โดยประมาณ ๗–๘ ปีมาแล้ว นายบุญมา ทิมอาน ได้ทราบว่านายพุดบ้านศีรษะ

จรเข้จังหวัดสมุทรปราการ เป็นผู้เสพสุราประพฤติเป็นพาลทุจริตนายพุดเป็นเลขขึ้นในกรมทหารบืนใหญ่ เป็นผู้บิดพริ้วต่อหน้าที่ราชการ มูลนายเรียกให้ไปรับราชการก็หลบตัวเสีย นายจึงเกาะตัวภรรยาไปแทน อยู่มาวันหนึ่งกระบือของนายพุดตัวหนึ่งเข้าไปกินข้าวแลเหยียบย่ำข้าวที่ในนาของนายพุด ๆ โกรธจึงเอาดาบเหล็กมีคมขว้างไปถูกสันหลังกระบือ ปลายดาบปักเข้าไปลึกมาก กระบือเจ็บก็ดิ้นรนจนล้มลงนอนอยู่ นายพุดจึงเข้าไปชักดาบออกจากหลังกระบือแล้ว ก็พอภรรยากลับจากที่นายเกาะตัวไป ภรรยาเล่าความให้นายพุดผัวฟังว่า นายท่านสั่งให้ไปรับราชการโดยเร็ว ถ้าช้าไปท่านจะลงโทษ แลเวลานั้นภรรยาเห็นกระบือป่วยมีบาดแผล จึงถามนายพุดว่าใครทำร้ายกระบือ นายพุดว่าไม่รู้ ภรรยาก็บ่นด่าเป็นคำหยาบต่าง ๆ นายพุดก็นิ่งเสีย อยู่มาเพื่อนบ้านเขาบอกแก่ภรรยานายพุดว่า นายพุดเองเป็นผู้เอาดาบขว้างกระบือ เมื่อภรรยาทราบแล้วก็หยุดด่า กระบือป่วยบาดแผลอยู่ได้ ๓—๔ วัน กระบือก็ขาดใจตาย ต่อมาประมาณปีเศษ วันหนึ่งนายพุดไปไถนา เท้าของนายพุดไปสดุดตอไม้เข้าเกิดเป็นแผลขึ้นที่เท้ารักษาอย่างไรแผลนั้นก็ไม่หาย แผลกำเริบเป็นพิษมากขึ้นทุกวัน เมื่อนายพุดใกล้ตายนั้น ก็มีกิริยาอาการให้ดิ้นรนกระวนกระวาย ทนทุกขเวทนาเหมือนเมื่อกระบือถูกดาบขว้างฉะนั้น แล้วนายพุดจึงขาดใจตายไปตามยถากรรม.

สร้างศาลาเวลาขัดสน เห็นผลทันตา

วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๓ ขึ้น ๔ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นายเหลือ ถนนพระราม ๔ จังหวัดพระนคร มาเล่าให้นายพันโท พระพินิจพินิจสาราฟังว่า เมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๐ นายเหลือได้ทราบความจากขุนเกษมกำนัน (นอกราชการ) บ้านอยู่ตำบลครองเปรมประชากร หาเลี้ยงชีพในการซื้ออิฐขาย ขุนเกษมกำนันเล่าให้นายเหลือฟังว่า เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๕๙ มัคทายกวัดเทียนถวายมาบอกบุญเรี่ยไร แก่ขุนเกษมว่า จะสร้างศาลาที่วัดเทียนถวายหลังหนึ่ง เวลานั้นขุนเกษมก็ขัดสนมีเงินอยู่เพียง ๓๐ บาทเท่านั้น แต่ด้วยกำลังศรัทธาแก่กล้า ก็สละทรัพย์ ๒๐ บาท เข้าส่วนในการสร้างศาลา เมื่อขุนเกษมส่งเงิน ๒๐ บาท ให้แก่ผู้มาเรี่ยไรไปแล้ว ฝ่ายมารดาภรรยากับทั้งภรรยาด้วยช่วยกันบ่นว่าไม่รู้จักความยากจน ทำเป็นคนใจบุญมีเงินอยู่ ๓๐ บาท เข้าเรี่ยไรถึง ๒๐ บาท เหลืออยู่ ๑๐ บาท ใช้ไม่กี่วันก็จะหมดแล้ว จะได้เงินที่ไหนมาใช้ต่อไป ขุนเกษมไม่โต้ตอบอย่างไรนิ่งเฉยเสียด้วยมีใจเลื่อมใสมั่นคงอยู่แล้ว อยู่มาประมาณ ๑๕ วัน คนที่ทำการอยู่ในบ้านพระยาอภัยภูเบศร์มาหาขุนเกษมบอกว่า ให้จัดอิฐไปส่งที่บ้านท่านเจ้าพระอภัยภูเบศร์ ๕๐,๐๐๐ แผ่นเศษด้วยท่านจะทำการก่อสร้าง ขุนเกษมมีความยินดีมาก จึงรีบจัดซื้ออิฐบรรทุกเรือไปส่งโดยเร็ว ในจำนวนอิฐ ๕๐,๐๐๐ แผ่นเศษนั้น ขุนเกษมคิดหักเงินค่าที่ซื้อเชื่ออิฐเขาแลค่าใช้จ่ายในการนำอิฐไปส่งเสร็จแล้ว ยังคงมีกำไรอยู่ถึง ๒๐๐ บาท แต่ก่อนมาขุนเกษมมีเรือสำหรับบรรทุกอิฐอยู่ลำเดียว ครั้นเมื่อส่งอิฐเมื่อคราวที่แล้วได้กำไรถึง ๓๐๐ บาทเศษ จึงจัดซื้อเรืออีก ๒ ลำ รวมเป็น ๓ ลำด้วยกัน นับว่าได้กำไรเพิ่มเติมขึ้นอีก ต่อมาขุนเกษมได้สร้างเตาสำหรับเผาอิฐขึ้นเป็นส่วนของตน และมีความ

เจริญต่อมาจนบัดนี้แลขุนเกษมได้พูดว่า ที่ขุนเกษมได้บริจาคทรัพย์เข้าส่วนสร้างศาลา ในเวลาขัดสน ก็ได้ผลในปัจจุบันทันด่วนดังนี้ เป็นเหตุทำให้ขุนเกษมบังเกิดความปีติยินดีในการบริจาคทานขึ้นอีกมาก แลเป็นที่หวังอุ่นใจของขุนเกษมสืบไป

ด่าพระร้อนน่าอกจนตาย

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงวันจันทร์ เดือน ๑๒ แรม ๔ ค่ำ ปีกุน เบญจศก จุลศักราช ๑๒๘๕

นายเชยอายุ ๘๕ ปี บ้านอยู่บางคณฑี หมู่ที่ ๘ อำเภอบางคณฑี จังหวัดสมุทรสงคราม มาหานายพันโท พระพินิจสารา นายเชยเล่านิทานให้ฟังบทหนึ่งว่า โดยประมาณ ๑๐ ปีเศษมาแล้ว หลวงวิจารณ์ ฯ มีหน้าที่เป็นกรรมการจังหวัด บ้านอยู่ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี หลวงวิจารณ์ ฯ มีหน้าที่ราชการเป็นผู้ตรวจตามวัดต่าง ๆ และสอบถามความรู้พระสงฆ์สามเณร ถ้าพระสงฆ์สามเณรรูปใดตอบถูกต้องตามข้อถามก็ดี ถ้าตอบเคลื่อนคลาดด้วยมีความรู้ไม่เพียงพอ หลวงวิจารณ์ ฯ ก็ใช้วาจาหยาบคายดุว่าพระสงฆ์สามเณร ด้วยถ้อยคำต่าง ๆ ไม่มีความเคารพ หลวงวิจารณ์ ฯ เคยมาตรวจตามวัดท้องที่แขวงอำเภอบางคณฑีอยู่เนือง ๆ นายเชยจึงได้ทราบ และหลวงวิจารณ์ ฯ นี้ มักขอบสิ่งของของพระสงฆ์ ตามวัดที่ไปตรวจ ถ้าท่านให้ตามขอก็เป็นการดี ถ้าไม่ให้ก็ไม่เป็นที่พอใจ อยู่ข้างลำบากแก่พระสงฆ์ ครั้นต่อมาเมื่ออายุหลวงวิจารณ์ ฯ ได้ประมาณ ๕๐ ปีเศษ ก็เกิดมีอาการป่วยเป็นไข้อยู่ที่บ้านเจ็ด

เสมียน ได้หาแพทย์มารักษาพยาบาล อาการป่วยก็ไม่คลาย เมื่อป่วยมีอาการให้ร้อนที่หน้าอกเป็นกำลังเหลือที่จะทน หลวงวิจารณ์ ฯ ได้บอกแก่บุตรภรรยาและญาติ ขอให้ช่วยตักน้ำมารดลงที่หน้าอกอยู่เสมอ จึงพอผ่อนเย็นได้บ้าง ถ้าหยุดรดน้ำก็ให้ร้อนอีก รดน้ำจนที่พื้นดินใต้ถุนตุรงที่หลวงวิจารณ์ ฯ นอนนั้นเป็นบ่อ แพทย์ให้กินยาแก้ร้อนก็ไม่หาย หลวงวิจารณ์ ฯ ก็ร้องครวญครางบ่นว่าร้อนเหลือที่จะทนทาน แต่ทนทุกข์ทรมานต้องรดน้ำที่หน้าอกอยู่เสมอนั้นจนบุตรภรรยาญาติก็อิดหนาระอาใจ แต่ด้วยความจำเป็นก็ต้องช่วยปฏิบัติอยู่ได้ประมาณปีเศษ หลวงวิจารณ์ ฯ จึงถึงแก่กรรม และเมื่อทำการปลงศพแล้วบุตรภรรยาญาติฝ่ายหลวงวิจารณ์ ฯ ก็อพยพครอบครัวกระจัดกระจายไปจากภูมิลำเนาเดิม ไม่ทราบว่าไปอยู่ที่ไหน

ชอบฆ่าเป็ดไก่ ใกล้ตายจะเอามีดแทงคอตนเอง

วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๕

นางพลับหมอนวดมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ประมาณสัก ๕ ปีมาแล้ว นางพลับทราบว่า นางบุ่เป็นเมียจีนตู อยู่บ้านคุ้งสำเภา จังหวัดชัยนาท นางบุ่เป็นผู้ทำข้าวแกงขาย ฆ่าเป็ดไก่ ฆ่าปลาเป็นนิจและขายสุราด้วย หากินอย่างนี้มานาน เมื่อนางบุ่ป่วยอาการหนัก นางบุ่เรียกบุตรให้เอามีดมาจะแทงคอตัวเองให้ตาย บุตรไม่ส่งมีดให้แล้วนางบุ่ก็ขาดใจตาย.

เป็นพะทำมะรง ใกล้ตายเอาหวายมาทำกิริยาให้เฆี่ยน

อีกเรื่องหนึ่ง นางพลับหมอนวดได้ทราบว่า ชื่อพะทำมะรงนวมครั้งพระยาอุทัย (รอด) เป็นผู้ว่าราชเมืองอุทัยธานี พระทำมะรงคนนี้ดุร้าย

มาก เมื่อนอนป่วยอาการหนัก ได้เรียกให้เอาหวายมาจุ่มน้ำทำ กิริยาโกรธ และร้องว่าให้เฆี่ยนเข้า ๆ แล้วพะทำมะรงนวมก็ขาดใจตาย.

คิดขโมยกระบือไปเห็นเหตุการณ์จึงกลับตัวได้

อีกเรื่องหนึ่ง นางพลับหมอนวดได้ทราบว่า ชื่อนายเอี่ยมบ้านคุ้งสำเภา จังหวัดชัยนาท ได้เล่าเรื่องให้นางเหรียญบุตรของนางพลับฟัง ด้วยเหตุนายเอี่ยมได้มาอาศัยแพของนางเหรียญอยู่ ว่าแต่ก่อนครั้งนายเอี่ยมยังเป็นหนุ่มได้คบเพื่อนเป็นนักเลงลักกระบือ ครั้งหนึ่งเวลากลางคืนนายเอี่ยมกับพวกเพื่อนได้ไปซุ่มอยู่ที่บ้านแห่งหนึ่ง เพื่อจะลักกระบือที่บ้านนั้น ไปซุ่มอยู่ ๒ คืนก็ยังไม่มีโอกาสที่จะลัก ครั้นคืนวันที่ ๓ ก็เข้าไปซุ่มอยู่อีก คืนวันนั้นได้ยินเสียงเป็นคนเฆี่ยนคนดังขวับ ๆ นายเอี่ยมเข้าใจว่า คงมีขโมยมาลักกระบือไปได้แล้ว มันจึงตีเตือนกระบือให้เดินเร็ว และเสียงขวับ ๆ สักประเดี๋ยวก็ได้ยินเสียงคนที่เป็นเจ้าของกระบือในบ้านนั้นร้อง ไห้ ขึ้น เซ็งแซ่ นายเอี่ยมจึงรู้ว่าคนตาย นายเอี่ยมคิดขึ้นได้ว่าคนที่ตายนั้นคงทำบาปกรรมไว้ และที่ได้ยินเสียงเฆี่ยนขวับ ๆ นั้น คงเป็นเจ้ากรรมนายเวรมาจับกุมคุมคนที่ตายนั้นไป นายเอี่ยมมีใจหวาดเสียวมากคิดเกรงกลัวบาปขึ้นได้ในเวลานั้น ว่าเราจะไม่เป็นขโมยอีกต่อไป ตั้งใจค้าขายหากินหากินทางสุจริตก็เป็นสุขอยู่.

ชอบฆ่าเต่ากินสลบไป

อีกเรื่องหนึ่ง นายเอี่ยมได้เล่าให้นางเหรียญฟังว่า เพื่อนของนายเอี่ยมคนหนึ่ง ชอบฆ่าเต่ากินเนือง ๆ แต่เมื่อฆ่าเต่ากินแล้วก็ก่อพระ

เจดีย์ทรายองค์หนึ่งทุก ๆ ครั้งที่ฆ่าเต่า อยู่มาเพื่อนของนายเอี่ยมป่วยอาการหนักถึงกับสลบไป ครั้นกลับฟื้นขึ้นหายป่วยแล้ว จึงเล่าให้ฟังว่าเมื่อสลบไปนั้นมีคนสี่คนมาคุมตัวไปยังเมืองนรก พระยายมราชว่าพวกเต่ามาร้องทุกข์ว่าเจ้าฆ่าเต่ากินมาหนักหนา จึงต้องจับตัวเจ้ามาชำระ เพื่อนของนายเอี่ยมให้การแก้ว่าที่ฆ่าเต่ากินมากนั้นจริงตามข้อหา แต่เมื่อฆ่ากินแล้วก็ได้ก่อพระเจดีย์ทรายให้ทุกครั้งที่ฆ่าเต่ากิน พระยายมราชว่าแก่เต่าว่า เขาได้ก่อพระเจดีย์ทรายให้ทุกครั้งที่ฆ่า และเวลานี้เขายังไม่ถึงกำหนดกรรมมรณ จึงปล่อยตัวให้เพื่อนของนายเอี่ยมให้คืนกลับมาก่อน

ด่ามารดา เกิดหนอนในปาก

นางผ่อง เมรยากร เล่าให้ฟังว่า นางพลอย บุตรท่านหมอสุข บ้านอยู่ตรอกพระยาสุนทรพิมล จังหวัดพระนคร เล่าความแก่นางผ่องว่าหญิงชื่อเขียนเป็นเชื้อผู้ดี แต่วาจาหยาบมาตั้งแต่ยังเป็นสาว ถึงแก่ด่ามารดาเป็นคำหยาบต่าง ๆ ต่อมาประมาณนานปีจนนางเขียนมีบุตรหลายคน ก็ยังไม่งดเว้นวาจาหยาบ ด้วยบาปนั้นจึงเกิดโรคขึ้นที่ในปาก เมื่อเวลารับประทานอาหารแล้วให้คันตามริมฝีปาก นั่งเกาไปถูไปไม่ได้หยุด ต่อมาก็เกิดแผลขึ้นในปาก อาหารที่เผ็ดร้อนก็รับประทานไม่ได้ เป็นดังนี้มาหลายปี อาการที่เป็นแผลในปากก็เปื่อยทวีมากขึ้น อาหารที่รับประทานก็ลดน้อยถอยลง ๆ แพทย์ประกอบยารักษาก็ไม่หาย ต่อมาเมื่อใกล้จะถึงมรณกรรมก็เกิดกิมิชาติหมู่หนอนขึ้นในปาก หนอนนั้นปากดำ ๆ ต้องจ้างหญิงคนหนึ่งเดือนละ ๑๐ บาท ไว้สำหรับเป็นผู้ตรวจแผลในปาก ถ้าหนอน

โผล่ออกมาหญิงลูกจ้างก็เอาปากคีบ ๆ หนอนออกมาทิ้ง ต้องทำดังนี้เสมอ เวลารับประทานอาหารแสนลำบาก อาหารที่เผ็ดร้อนก็รับประทานไม่ได้ กำลังก็ลดน้อยถอยลงทุกที ในปากก็มีแต่น้ำเลือด, หนอง, มีกลิ่นเหม็นเน่า ใครเข้าใกล้ก็รังเกียจเกลียดชัง ตั้งแต่เกิดหนอนขึ้นในปากแล้ว ก็ทนทุกขเวทนาอยู่ได้ประมาณ ๒ เดือน ก็ถึงแก่มรณกรรม ผู้ที่กล่าวคำผรุสวาทหยาบช้าต่าง ๆ ก็มีโทษอยู่แล้ว ยังซ้ำกล่าวคำหยาบด่ามารดาผู้มีพระคุณอีกด้วย จึงเป็นครุกรรมเกิดเวรสนองแก่ตนให้เห็นโทษในปัจจุบันดังนี้.

ด่ามารดา ตัวเหม็นประดุจซากศพ

วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันอาทิตย์ เดือนอ้าย แรม ๑๔ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นางผ่อง เมรยากร เล่าให้ฟังว่า นางนิ่ม อายุ ๗๐ ปี เป็นภรรยาหลวงกันภยุบาท เป็นมารดาของสามีนางผ่อง เล่าความให้นางผ่องฟังว่า พี่สาวของนางพลอยที่เป็นญาติของสามีนางผ่องนั้น ครั้งหนึ่งมารดาของพี่สาวนางพลอยทะเลาะกับพี่สาวนางพลอย มารดาพูดว่ากูเลี้ยงมึงมาตั้งแต่ตีนเท่าฝาหอยยังอกตัญญูไม่รู้คุณของกู พี่สาวของนางพลอยตอบมารดาว่า แม่นี่แกพิลึกแกจะเอาบุญเอาคุณอะไรกับข้า แกก็เลี้ยงข้า ๆ ก็เลี้ยงลูกข้า แกจะมาเอาบุญคุณอะไรกัน ครั้นต่อมาพี่สาวของนางพลอยคลอดบุตร ๆ ก็ตาย ต่อมาพี่สาวของนางพลอยป่วยอยู่ในห้องแห่งหนึ่ง เมื่อมีอาการป่วยหนัก ผู้ที่เข้าไปเยี่ยมบ่นกันว่า พอโผล่เข้าไปในห้องก็เหม็นประดุจซากศพ แล้วต่อมาพี่สาวของนางพลอยถึงแก่มรณกรรม มีเสียงพูดกันว่า พี่สาวของนางพลอยเมื่อยังไม่ทันตายก็มีกลิ่นเหม็นเกินธรรม คงเป็นด้วยกล่าววาจาหยาบ และอกตัญญูต่อมารดา จึงเป็นดังนั้น.

อนสอพลอเวลาตายมีสุนัขมาแย่งชิงศพ

วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๒ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นางผ่อง เมรยากร เล่าให้ฟังว่า ประมาณ ๓๐ ปีเศษมาแล้ว นางผ่องทราบว่า หญิงชื่อพลับบ้านอยู่บางขุนพรหม จังหวัดพระนคร นางพลับอยู่ในบ้านพระประมวลเก่า นายมดก็อาศัยอยู่ในบ้านนี้เหมือนกัน วันหนึ่งนางพลับฟ้องต่อคุณหญิงอิ่มว่า นายมดถ่ายอุจจาระรดสะพานท่าน้ำ คุณหญิงอิ่มโกรธก็สั่งให้นายมดไปล้างสะพาน ความจริงนายมดก็ไปถ่ายอุจจาระจริงด้วยท้องเสีย แต่หาได้ราดเปื้อนสะพานดุจนางพลับฟ้องไม่ นายมดก็ต้องไปล้างตามคำสั่ง เมื่อไปล้างก็ไม่มีอุจจาระเปื้อนตักน้ำมาล้างสะพานเปล่า ๆ นางพลับผู้นี้เป็นคนช่างฟ้องเล็กฟ้องน้อย จริงบ้างเท็จบ้างดังนี้เนือง ๆ เพื่อหาความชอบต่อนายในทางส่อเสียด ต่อมานางพลับป่วยเป็นโรคท้องล่วง ไปส่งทุกข์แล้วเดินกลับมาให้เวียนศีรษะก็ล้มลง แต่นั้นมาอาการป่วยก็กำเริบขึ้นในท้องกระเสาะกระแสะ อาหารรับประทานไม่ใคร่ได้ให้อ่อนเพลีย ป่วยอยู่ได้ประมาณเดือนเศษ หรือสองเดือนนางพลับก็ถึงแก่มรณกรรม อายุประมาณ ๕๐ ปีเศษ ไว้ศพสวด ๒—๓ คืน เมื่อยกศพไปจะเผาที่วัดสารพัดช่าง สัปเหร่อเขายกศพออกมาวางไว้ยังไม่ทันจะลงหีบ เวลานั้นมีสุนัขมากตัวไม่ทราบว่ามาแต่ไหน มากผิดปกติมาล้อมศพจะแย่งกันกิน ช่วยกันไล่ไม่ทัน สุนัขตัวหนึ่งตรงเข้ามากัดที่แก้มนางพลับขาดไปข้างหนึ่งเป็นอัศจรรย์ผิดกว่าศพอื่น ๆ ซึ่งไม่เคยมีสุนัขมาแย่งชิงกันเช่นนี้.

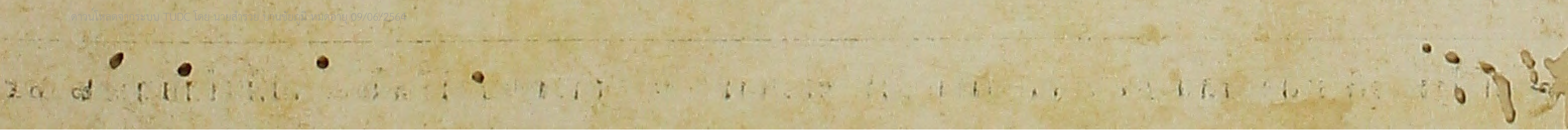
ลักฉกฉ้อโกงเป็นพะยานเท็จ ถูกฟ้าผ่าตาย

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตรงกับวันศุกร์ เดือน ๑ แรม ๑๒ ค่ำ ปีจอ จัตวาศก จุลศักราช ๑๒๘๔

นางวินิจ สิทธาภา เล่าให้นายพันโท พระพินิจสาราฟังว่า เมื่อนางวินิจไปอยู่เมืองปราจีนบุรี ประมาณ ๗-๘ ปีมาแล้ว นางวินิจได้ทราบว่านายเปี๊ยวบ้านคลองวัว จังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้ประพฤติทุจริตหากินทางโจรผู้ร้าย ลักฉกฉ้อโกงทั้งเป็นพยานเท็จและลักโคกระบือปล้นชิง ต้องจำคุกตะรางมาหลายครั้งหลายหน ชาวบ้านได้ทราบเหตุผลด้วยกันมาก ต่อมาครั้งหนึ่งนายเปี๊ยวมีคดีเกี่ยวข้อง ต้องจำขังอยู่ที่ตะรางเมืองปราจีนบุรี ครั้นพ้นโทษแล้วก็มาอยู่บ้านคลองวัวได้ประมาณ ๗ วัน นายเปี๊ยวไปช่วยภรรยาไถนา ครั้นเวลาบ่ายฝนตกพรำ ๆ ฟ้าก็ผ่าลงมาถูกนายเปี๊ยวกำลังถือคันไถอยู่และถูกกระบือที่ไถนานั้นด้วยตายด้วยกันเป็น ๒ ศพ ที่ตัวนายเปี๊ยวนั้นดำเป็นตอตะโก ผู้ที่ทำบาป ๆ ย่อมสนองให้เห็นประจักษ์ในปัจจุบันดังนี้.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ จำลองศิลป ๔๐ ถนนบำรุงเมือง พระนคร นายสุดใจ เชื้อวิวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๐๕